

**YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KELİME
ÖĞRETİMİ SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

TİLBE UYSAL

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER ANABİLİM DALI
TÜRKÇE EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**DANIŞMAN
DOÇ. DR. ONUR ER**

DÜZCE, 2023

T.C.
DÜZCE ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KELİME
ÖĞRETİMİ SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tilbe Uysal tarafından hazırlanan tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türkçe ve Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Onur ER

Düzce Üniversitesi

Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Onur ER

Düzce Üniversitesi

Prof. Dr. Fevzi KARADEMİR

Düzce Üniversitesi

Doç. Dr. Faruk POLATCAN

Fırat Üniversitesi

Tez Savunma Tarihi: 22/06/2023

BEYAN

Bu tez çalışmasının kendi çalışmam olduğunu, tezin planlanmasından yazımına kadar bütün aşamalarda etik dışı davranışımın olmadığını, bu tezdeki bütün bilgileri akademik ve etik kurallar içinde elde ettiğimi, bu tez çalışmasıyla elde edilmeyen bütün bilgi ve yorumlara kaynak gösterdiğimi ve bu kaynakları da kaynaklar listesine aldığımı, yine bu tezin çalışılması ve yazımı sırasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranışımın olmadığını beyan ederim.

22 Haziran 2023

Ad Soyadı

ÖN SÖZ

Geçmişten günümüze yabancı dil olarak Türkçe öğretimi dikkat çeken bir alandır. Bu dile olan ilgi tarihin her döneminde varlığını gösterir. Uzun yıllar boyunca öğretilmek ya da dilin güzelliklerini göstermek amacıyla çalışmalar yapılır. Özellikle son yıllarda da teknolojik gelişmelerle birlikte bu alanın faaliyetleri hız kazanır.

Dil, iletişim ve ilişki kurmak adına önemlidir. Dünya üzerinde en çok konuşura sahip dillerden biri olan Türkçe de bu önemden payına düşeni alır. Yurt içi ve yurt dışında eğitim almak, çalışmak ve dile karşı ilginin olması gibi sebeplerle Türkçe öğretim faaliyetleri yürütülür. Zengin bir dil arka planına sahip olan bu dil öğrenenlere eşsiz bir dünyanın kapılarını aralar.

Günümüzde çeşitli sebeplerle birçok yabancı Türkiye'ye gelmektedir. Bu bireylerin en başta ihtiyaçlarını gidermek adına Türkçeyi bilmeleri gerekir. Yabancılara Türkçe öğretimi faaliyetleri yapan kurumlar da bu ihtiyacının giderilmesinde rol oynar. Türkçenin bu kurumlarda planlı bir şekilde öğretimi gerçekleşir.

Eğitim kurumlarının olumlu yönde artış göstermesi de yabancı öğrencilerin Türkiye'yi öğrenim için tercih etmesine neden olur. Yabancılara Türkçe öğretimi yabancıların dili öğrenmek istemesi de sebebiyle gerek bu alanda çalışan hocaların özverisi gerek kurumların da desteğini alarak popüler hâle gelir.

Yüksek lisans öğrenimimde ve bu tezin hazırlanmasında gösterdiği her türlü destek ve yardımdan dolayı çok değerli hocam Doç. Dr. Onur Er'e en içten dileklerle teşekkür ederim. Eğitim hayatım boyunca katkılarından dolayı tüm hocalarıma da şükranlarımı sunarım. Bu çalışma boyunca yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen sevgili eşime ve aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

22 Haziran 2023

Tilbe UYSAL

İÇİNDEKİLER

ŞEKİL LİSTESİ.....	viii
TABLolar LİSTESİ.....	ix
KISALTMALAR.....	xi
ÖZET.....	xii
ABSTRACT.....	xiii
1. GİRİŞ.....	1
1.1. PROBLEM.....	1
1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI.....	5
1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ.....	5
1.4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI.....	6
1.5. TANIMLAR.....	6
2. KURAMSAL ÇERÇEVE.....	8
2.1. İLETİŞİM VE DİL.....	8
2.2. YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ.....	9
2.3. YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ YAPAN KURUMLAR..	11
2.3.1. YTÖ Merkezleri.....	11
2.3.2. Maarif Vakfı.....	17
2.3.3. Yunus Emre Enstitüsü.....	18
2.4. YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KELİME	
ÖĞRETİMİ.....	18
2.5. YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ KELİME ÖĞRETİMİNDE	
KULLANILAN STRATEJİ YÖNTEM VE TEKNİKLER.....	22
2.5.1. Stratejiler.....	22
2.5.2. Yöntem.....	23
2.5.3. Teknik.....	24
2.5.3.1. Anlamsal Olarak İlişkili Kelime Gruplarını Kullanma.....	24
2.5.3.2. Bağlamsal İpuçlarını Kullanma.....	24
2.5.3.3. Biçimden Sözcüğün Anlamını Tahmin Etme.....	24
2.5.3.4. Bilmece ve Tekerlemelerden Faydalanma.....	24
2.5.3.5. Çeviri.....	24
2.5.3.6. Çizim ve Görsellerin Kullanımı.....	24
2.5.3.7. Dizilerin ve Ölçeklerin Kullanılması.....	25
2.5.3.8. Rol Oynama ve Dramatizasyon.....	25
2.5.3.9. Eş ve Zıt Anlam.....	25
2.5.3.10. Eş Dizim Kullanımı.....	25
2.5.3.11. Gerçek Nesnelere.....	25
2.5.3.12. Örnekler/ Örnek Cümleler.....	26
2.5.3.13. Kelime Alıştırmaları.....	26
2.5.3.14. Sözlük Kullanımı.....	26
2.5.3.15. Şarkı ve Kayıt Kullanma.....	26
2.5.3.16. Tanım ve Açıklama.....	26
2.5.3.17. Üst Anlamlılık ve Alt Anlamlılık.....	26
2.5.3.18. Film, Video ve TV Programları.....	27
2.5.3.19. Yüz İfadeleri ve Beden Dili.....	27
2.5.3.20. Oyun ve Bulmaca.....	27
2.6. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	27

2.6.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar.....	27
2.6.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	34
2.6.3. İlgili Araştırmaların Genel Değerlendirmesi.....	35
3. YÖNTEM	36
3.1. ARAŞTIRMA MODELİ	36
3.2. ÇALIŞMA GRUBU	36
3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI VE VERİLERİN TOPLANMASI.....	37
3.4. VERİLERİN ANALİZİ.....	38
4. BULGULAR.....	39
4.1. ÖĞRETİCİLERLE GÖRÜŞME SONUCU ORTAYA ÇIKAN BULGULAR	39
4.1.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde İhtiyaç Duyulan Kelimeleri Belirleme Ölçütlerine İlişkin Öğretici Görüşleri	40
4.1.1.1. Öğrencilerin İhtiyaç Duyduğu Kelimelerin Öğreticiler Tarafından Belirlenme Ölçütü	40
4.1.1.2. Öğreticilerin Kelime Öğretimi Sürecine Yönelik Planlama Durumunun Belirlenmesi.....	41
4.1.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Stratejiler, Yöntemler Ve Tekniklere İlişkin Öğretici Görüşleri	42
4.1.2.1. Öğreticilerin Kullandığı Strateji, Yöntem ve Tekniklerin Belirlenmesi	42
4.1.3. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Etkinliklere İlişkin Öğretici Görüşleri	43
4.1.3.1. Öğreticilerin Kullandığı Etkinliklerin Belirlenmesi	43
4.1.4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Öğretim Araçları ve Materyallere İlişkin Öğretici Görüşleri	44
4.1.4.1. Öğreticilerin Kullandığı Öğretim Araçları ve Materyallerin Belirlenmesi	44
4.1.5. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Ölçme Araçlarına İlişkin Öğretici Görüşleri.....	45
4.1.5.1. Öğreticilerin Kullandığı Ölçme Araçlarının Belirlenmesi.....	46
4.2. GÖZLEM SONUCU ORTAYA ÇIKAN BULGULAR.....	46
4.2.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Derslere Göre Kullanılan Kelimeler Nelerdir?.....	47
4.2.1.1. Öğreticilerin A1 Düzeyinde Derslere Göre Kullandıkları Kelimeler ve Türleri (6 Haftalık)	47
4.2.1.2. Öğreticilerin A1 Düzeyinde Kullandıkları Kelimelerin Türlere Göre Dağılımı	55
4.2.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Strateji, Yöntem ve Teknikler Nelerdir?	56
4.2.2.1. Öğreticilerin A1 Düzeyinde Derslere Göre Kullandıkları Stratejiler (6 Haftalık)	56
4.2.2.2. Öğreticilerin A1 Düzeyinde Derslere Göre Kullandıkları Yöntemler.....	57
4.2.2.3. Öğreticilerin A1 Düzeyinde Derslere Göre Kullandıkları Teknikler (6 Haftalık)	57
4.2.3. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Etkinlikler Nelerdir?.....	64
4.2.3.1. Öğreticilerin A1 Düzeyinde Derslere Göre Kullandıkları Etkinlikler (6 Haftalık).....	64
4.2.4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Öğretim Araçları ve Materyalleri Nelerdir?	65
4.2.4.1. Öğreticilerin A1 Düzeyinde Derslere Göre Kullandıkları Öğretim Araçları ve Materyaller (6 Haftalık).....	65
4.2.5. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Ölçme Araçları Nelerdir?	67
4.2.5.1. Öğreticilerin A1 Düzeyinde Kullandıkları Ölçme Araçları	67

5. SONUÇ	69
5.1. SONUÇ VE TARTIŞMA.....	69
5.1.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde İhtiyaç Duyulan ve Kullanılan Kelimelere İlişkin Sonuç ve Tartışma	69
5.1.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Strateji, Yöntem ve Tekniklere İlişkin Sonuç ve Tartışma	71
5.1.3. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Etkinliklere İlişkin Tartışma ve Sonuç	72
5.1.4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Öğretim Araçları ve Materyallere İlişkin Tartışma ve Sonuç	73
5.1.5. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Ölçme Araçlarına İlişkin Tartışma ve Sonuç	74
5.2. ÖNERİLER.....	75
6. KAYNAKLAR.....	77
7. EKLER	83
7.1. EK 1: GÖZLEM SONUCU 1. HAFTADA ULAŞILAN KELİMELER	83
7.2. EK 2: GÖZLEM SONUCU 2. HAFTADA ULAŞILAN KELİMELER	88
7.3. EK 3: GÖZLEM SONUCU 3. HAFTADA ULAŞILAN KELİMELER	92
7.4. EK 4: GÖZLEM SONUCU 4. HAFTADA ULAŞILAN KELİMELER	97
7.5. EK 5: GÖZLEM SONUCU 5. HAFTADA ULAŞILAN KELİMELER	100
7.6. EK 6: GÖZLEM SONUCU 6. HAFTADA ULAŞILAN KELİMELER	102
7.7. EK 7: YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU	104
7.8. EK 8: YAPILANDIRILMAMIŞ GÖZLEM FORMU	105
ÖZ GEÇMİŞ.....	106

ŞEKİL LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Şekil 1. Kelime Öğretimi Sürecinin Öğeleri.....	39

TABLolar LİSTESİ

	<u>Sayfa No</u>
Tablo 1. YTÖ Merkezi Bulunan Devlet Üniversiteleri	11
Tablo 2. YTÖ Merkezi Bulunan Devlet Üniversiteleri	16
Tablo 3. AOÖÇ’de Yer Alan Söz Varlığının Düzeylere Göre Kazanım Dağılımları	20
Tablo 4. Araştırmanın Çalışma Grubunun Frekans Dağılımı	37
Tablo 5. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Öğrencilerin İhtiyaç Duyduğu Kelimelerin Öğreticiler Tarafından Belirlenme Ölçütüne Yönelik Kodlar	40
Tablo 6. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Öğreticilerin Kelime Öğretimi Sürecine Yönelik Planlama Durumunun Belirlenmesi Yönelik Kodlar	41
Tablo 7. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Strateji, Yöntem ve Tekniklere Yönelik Kodlar	42
Tablo 8. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Etkinliklere Yönelik Kodlar	43
Tablo 9. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Öğretim Araçları ve Materyallere Yönelik Kodlar	44
Tablo 10. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Ölçme Araçlarına Yönelik Kodlar	46
Tablo 11. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Derslere Göre Frekans Dağılımı (1. Hafta)	47
Tablo 12. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Türlerine Göre Frekans Dağılımı (1. Hafta)	48
Tablo 13. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Derslere Göre Frekans Dağılımı (2. Hafta)	49
Tablo 14. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Türlerine Göre Frekans Dağılımı (2. Hafta)	49
Tablo 15. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Derslere Göre Frekans Dağılımı (3. Hafta)	50
Tablo 16. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Türlerine Göre Frekans Dağılımı (3. Hafta)	51
Tablo 17. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Derslere Göre Frekans Dağılımı (4. Hafta)	52
Tablo 18. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Türlerine Göre Frekans Dağılımı (4. Hafta)	52
Tablo 19. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Derslere Göre Frekans Dağılımı (5. Hafta)	53
Tablo 20. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Türlerine Göre Frekans Dağılımı (5. Hafta)	53
Tablo 21. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Derslere Göre Frekans Dağılımı (6. Hafta)	54
Tablo 22. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Türlerine Göre Frekans Dağılımı (6. Hafta)	54
Tablo 23. Kelimelerin Türlerine Göre Frekans Dağılımı	55
Tablo 24. A1 Düzeyinde Kullanılan Stratejilerin Derslere Dağılımı	56
Tablo 25. A1 Düzeyinde Kullanılan Yöntemlerin Derslere Göre Dağılımı	57
Tablo 26. A1 Düzeyinde Kullanılan Tekniklerin Derslere Göre Dağılımı (1.Hafta)	57

Tablo 27. A1 Düzeyinde Kullanılan Tekniklerin Derslere Göre Dağılımı (2. Hafta)	58
Tablo 28. A1 Düzeyinde Kullanılan Tekniklerin Derslere Göre Dağılımı (3.Hafta)	60
Tablo 29. A1 Düzeyinde Kullanılan Tekniklerin Derslere Göre Dağılımı (4.Hafta)	61
Tablo 30. A1 Düzeyinde Kullanılan Tekniklerin Derslere Göre Dağılımı (5. Hafta)	62
Tablo 31. A1 Düzeyinde Kullanılan Tekniklerin Derslere Göre Dağılımı (6. Hafta)	63
Tablo 32. A1 Düzeyinde Kullanılan Etkinliklerin Derslere Göre Dağılımı	64
Tablo 33. A1 Düzeyinde Kullanılan Öğretim Araçları ve Materyalleri Derslere Göre Dağılımı.....	66
Tablo 34. A1 Düzeyinde Kullanılan Ölçme Araçları	67

KISALTMALAR

AOÖÇ
TÖMER
YTÖ

Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi
Türkçe Öğretim Merkezi
Yabancılara Türkçe Öğretimi

ÖZET

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KELİME ÖĞRETİMİ SÜRECİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Uysal, Tilbe

Düzce Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Doç. Dr. Onur ER

Haziran 2023, 104 sayfa

Bu çalışmanın amacı yabancılara Türkçe öğretimi sürecinin kelime öğretimi (Hangi kelimelerin öğretileceği, hangi etkinliklerle öğrencilere sunulacağı, hangi materyallerin kullanılacağı, hangi strateji yöntem ve tekniklere başvurulacağı, hangi ölçme araçlarının tercih edileceği) açısından değerlendirilmesidir. Çalışma için etkileşimli bir desen olan durum çalışması seçilmiştir. Nitel modelde yürütülen bu çalışmanın örneklemini Düzce Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (TÖMER) bünyesinde öğrenim gören A1 düzeyindeki öğrenciler ve kurumda görev alan 7 öğretici oluşturmuştur. Çalışmanın amacı doğrultusunda yabancılara Türkçe öğretimi kurumunda görev alan öğretmenlerle yarı yapılandırılmış görüşme yapılmıştır. Ayrıca araştırma kapsamında sınıf içi uygulamalara dönük olarak yapılandırılmamış gözlem formu da kullanılmıştır. Sınıf içi uygulamalar A1 düzeyinin başlangıcından bitişine kadar (6 Hafta) gözlemlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bu veriler tablolaştırılarak sunulmuştur. Sonuç olarak hedef kelimelerin belirlenmesinde öğrenci ilgi, ihtiyaç ve önceki öğrenmelerinin göz önünde bulundurulmadığına ulaşılmıştır. Planlamanın öğrenciler için yetersiz kaldığı ve tekniklerin genel olarak çeşitlendirilmediği gözlemlenmiştir. Alanda çalışan öğretmenlerin strateji, yöntem ve teknik konularında yeterli bilgiye sahip olmadığı belirtilmiştir. Süreçte kullanılan etkinliklerin de hatırlama, kavrama gibi alt düzey bilişsel becerilere hitap edecek şekilde hazırlandığı ve uygulandığı sonucu elde edilmiştir. Materyal kullanımında ise kitabın bazı derslerde hala yoğunlukta olduğu ve teknolojinin imkânlarının derslerde yeterince yer bulmadığı gözlemlenmiştir. Sürecin önemli parçalarından olan değerlendirmede basamağında geleneksel araçların tercih edildiği sonucu çıkarılmıştır. Bütün bunlarla birlikte kelimelerin dil öğrenme sürecindeki önemine ve bu alana gerekli önemin verilmediği çalışmadan elde edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Dil Bilgisi, Kelime Öğretimi, Konuşma, Okuma/Anlama, Yazma

ABSTRACT

EVALUATION OF THE VOCABULARY TEACHING PROCESS IN TURKISH EDUCATION AS FOREIGN LANGUAGE

Uysal, Tilbe

Düzce University

Graduate School, Department of Turkish and Social Sciences Education Master Thesis

Supervisor: Asst. Prof. Dr. Onur ER

Jun 2023, 104 pages

This purpose of use is to evaluate Turkish teaching to foreigners in terms of teaching vocabulary (Which words will be taught, which activities will be presented, which materials will be used, which strategy methods and techniques will be applied, which diffusion tools will be preferred). A case study, which is an interactive design, was chosen for the study. The execution in the qualitative model consisted of A1 level students working in Duzce University Turkish Teaching Application and Research Center (TÖMER) and 7 trainers working in the institution. In order to realize the aim of the study, semi-obtained interviews were conducted with the instructors working in the institution of teaching Turkish to foreigners. In addition, unstructured observation formula for classroom practices was also used within the scope of the research. In-class practices were observed until the end of A1 restrictions (6 weeks). This information obtained from the research is presented in tables. As a result, it has been reached that the student's interests, needs and previous learning are not taken into account in measuring the target. It has been observed that the planning is insufficient for their children and is generally not diversified. It is explained that the resources working in the field do not have sufficient knowledge of strategy, method and technical details. From the expressions used in the process, it was prepared in a way to appeal to low-level operating processes such as remembering and division, and it was obtained as a result of sensation. In the use of materials, it was observed that the book still deteriorates in some lessons and its effects are not sufficiently covered in the lessons. It has been concluded that it is traditionally preferred in the evaluation step, which is one of the important parts of the process. All components were obtained from the study, in which the necessary importance was not given to the words and this area, the importance of together in the language learning process.

Keywords: Grammar, Vocabulary Teaching, Speaking, Reading/Comprehension, Writing

1. GİRİŞ

Çalışmanın giriş bölümünde; ilgili araştırmalardan yararlanılarak problem durumuna, araştırmanın amacına, önemine, sınırlılıklarına, sayıtlarına ve çalışmada geçen önemli kavramların tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. PROBLEM

Dil, insanla birlikte var olan ve onları birbirine yakınlaştıran bir unsurdur. Anlaşmayı, anlaşılmayı, ihtiyaçların karşılanabilmesini, sosyalleşmeyi ve duyguların ifade edilebilmesini sağlar. İletişimin en etkili vasıtası dil; hayatları kolaylaştırır, insan yaşamının devam etmesinde, düşünce ve bilgilerin gelecek nesillere aktarılmasında önemli rol oynar.

Bireyler, dilden çeşitli sebeplerle etkilenirken onu etkilemeyi de başarır. Günümüzde bireyler arasındaki mesafenin gelişen teknolojiyle beraber azalması iletişimi daha genel açıyla bakılırsa dili etkiler. Farklı dilleri konuşan, farklı kültür ya da dine mensup olan kişilerin aynı ülkede bir araya gelmesi veya internet üzerindeki iletişimi kaçınılmaz hâle gelir. Bu durum Türkçe üzerinde de çeşitli etkiler yapar.

Zamanla konuşur sayısını artıran Türkçe, Türk dil ailesinin en fazla konuşucuya sahip olan dillerinden biridir (Akalin, 2003). Son yıllarda da bu rağbet çeşitli sebeplerle artmıştır. Dile olan bu ilgi sebebiyle onu öğrenmek veya öğretmek için hazırlanan çalışmalar tarihin çoğu aşamasında yer alır. 21. yüzyıla bakıldığında yurt içi ve yurt dışında Türkçe öğretimiyle ilgili araştırmalar, bu dilin öğretilmesinde rol oynayan kurumlar vardır. Er'in (2016) de çalışmasında belirtmiş olduğu ifadeyle bu kurumlar, çeşitli sebeplerle Türkçeyi öğrenmek isteyen bireylere hiçbir ayırım yapılmaksızın kapılarını açar.

Ana dili öğretiminde amaç öğrencilerin bu becerileri geliştirmesini sağlamak iken yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde bu becerilerin öğrencilere hedef dilde kazandırılması ve geliştirilmesi amaçlanır. Bu doğrultuda planlanan süreç içerisinde dilin

yapısı ve dile ait sözcükler de öğrencilere aktarılır. Tüfekçioğlu (2016) yapmış olduğu çalışmada dil öğretimini şu şekilde açıklar:

“Dilin yapısını bilmek yeterli sözcük dağarcığına sahip olmak ve bu iki bilgiyi okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerileri kapsamında kullanabilmek dil öğretiminin temel çerçevesini oluşturmaktadır” (Tüfekçioğlu, 2016: 268).

Buradan hareketle yeni karşılaşılan bir dilin dünyasına girildiğinde beceriler tek başına bireyi karşılamayacaktır. Dilin öğrenim ve öğretimi bir süreç olarak ele alınırsa sürecin başlangıcında hedef dilin kapılarını öğrenene aralayacak olan becerilerdir. Ancak birey sürecin öncesinde, içinde veya sonrasında kelimelerle sürekli karşı karşıya kalacaktır.

Yabancılara Türkçe öğretim merkezleri, A1 düzeyinden başlamak üzere C1 düzeyini de kapsayan becerileri öğrencilere kazandırmayı hedefler. Hazırlanan programa göre bu beceriler dinleme, sözlü etkileşim, sözlü üretim, okuma, yazma başlıkları altında toplanır. Türkiye Maarif Vakfı Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı'nda (2019: 44-54) yer alan ve doğrudan kelime öğretimiyle ilgili kazanımlardan bazıları şu şekildedir:

- Yakın çevresine ait nesne isimlerini bilmesi
- Günlük, anlık ve acil ihtiyaçlarla ilgili ifadeleri tanınması
- Temel kalıp ifadeleri tanınması (selamlaşma, tanışma vb.)
- Ölçü birimlerini tanınması
- Tarih, zaman ifadelerini tanınması
- Yol, yön adres tarifi içeren basit ifadeleri anlaması
- Sayısal ifadeleri tanınması
- Söz varlığı unsurlarını bağlamdan hareketle anlamlandırması
- Günlük ihtiyaçlara ilişkin ifadeler kullanması
- İlgi alanlarına hobilerine ilişkin diyaloglar kurması
- Diyaloglarında deyim ve mecazlı ifadeler kullanması
- Konuşmayı sürdürmek için uygun ifadeler kullanması
- Konuşmalarında yeni öğrendiği kelime ve kalıp ifadeleri kullanması

Programa bakıldığında kelime öğretimin ayrı bir sınıflandırma içinde olmasa da her başlık altında yer aldığı gözlemlenebilir. Bu da kelimelerin YTÖ (Yabancılara Türkçe Öğretimi) sürecindeki yerini vurgular. Öğrencilerin kelimeleri tanınması, anlaması, bilmesi, anlamlandırması ve kullanması üzerine çeşitli hedeflere ulaşılmalı istenir. Program temelli öğretimin yapılmasını sağlamak öncelikle kurumlara düşer.

Türkiye'nin çeşitli şehirlerinde üniversitelerde YTÖ süreci yürütülür. Burada eğitim almak için farklı ülkelerden gelen bireyler bulunur. Onların seviyeleri, ihtiyaçları, önceki öğrenmeleri de birbirinden farklıdır. Ortak kelimelere sahip olunan dilleri bilenler sürece daha kolay adapte olurken diğerleri için durum daha zordur. Aynı şekilde öğrencilerin farklı öğrenme stillerine sahip olması, öğreticilerin kullandığı teknikler kelime öğretimini doğrudan etkiler. Dolayısıyla sürecin takip edilmesi, öğretilecek kelimelerin, kullanılacak olan strateji, yöntem, teknik ve etkinliklerin belirlenmesi gerekir. Kelime öğretimi ne kadar üst düzey olursa hedef dilde de başarıya ulaşmak ondan doğru oranda etkilenecektir. Kelime ve kelime öğretiminin önemini vurgulayan birçok araştırmada bu durumdan bahsedilmektedir.

Aksan (2015) eserinde söz varlığı ve dillerin ondan nasıl etkilendiği, ne tür bir değişime uğradığından söz eder. Ayrıca kelimenin ses, biçim, söz dizimi ve anlam boyutundan bahsetmesi kelime öğretiminde sürekli atıfta bulunulan Nation'ın (2001) kelimeyi bilmek için onun biçim, anlam ve kullanım boyutlarını bilmek gerektiği sözüne de benzerdir. Karatay da (2007) kelime öğretimi ile ilgili yazmış olduğu araştırmada sözcük dağarcığı ve dört temel becerinin aktif kullanılmasının yakından ilişkili olduğunu vurgular. Bazı araştırmalar da tek bir beceri üzerindeki etkisine odaklanır:

Aydın (2015) çalışmasını okuma becerisi ve kelimeler üzerine yapmıştır. Ders ve okuma kitaplarını inceleyerek kullanılan kelimeleri tespit etmiştir. Bunun sonucunda farklı seviyelerde hangi kelimelerin kullanılacağı sonucuna ulaşmıştır. Göçen ve Aydın (2021) da okuma metinlerindeki kelime sıklığı üzerinde durmuştur. A1 ve A2 düzeyine yönelik araştırmanın sonucu olarak atasözlerinin metinlerde kullanılmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmalarda okuma becerisinin özellikle kelime hazinesinin gelişmesine katkı sağlayacağı vurgulanmıştır. Kelime öğretimiyle ilgili bir diğer anlama becerisi dinlemedir. Bu beceride amaç öğrencilerin kelimeleri tanınması ve anlamasını olarak ifade edilmiştir (Başkan ve Ustabulut, 2020).

Anlatma becerilerinden yazma ve konuşma üretici, aktif kelime hazinesi üzerinde durur. Yazma becerisi ve kelime bilgisi hakkında Başkan (2018) tarafından hazırlanan çalışmada ikili arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Aynı çalışmada kelime bilgisi yüksek olan bireylerin yazılarında kelimeleri anlamlarına uygun ve etkili kullandığı ayrıca bu kişilerin nitelikli metinler oluşturduğu da belirtilir. Uçgun (2007) ve Doğan (2009) konuşma eğitimiyle ilgili makalelerindeyse bu becerinin gelişmesini kelime hazinesine bağlamışlardır. Eğer birey kelime hazinesini genişletirse konuşma becerileri de bu doğrultuda gelişecektir.

Dil, kelimelerden etkilenir ve onları etkiler. Ana dili için kelimeler ne kadar önemliyse bu durum yabancı dil için de geçerlidir. Yabancı dil öğretiminde kelime öğretimi hedef dili kolaylaştıracaktır. Öğrencilerin kelime dağarcığının artması öğrenilmek istenen dilin dünyasına daha kolay uyum sağlamasına imkân tanıyacaktır. Bu sebeple kelime öğretimi süreci üzerinde durulması gereken bir noktadır.

YTÖ’de kelime öğretimiyle ilgili alanyazın incelendiğinde araştırmaların daha çok yöntem-teknik-stratejiler (Güzel, 2021; Kanal, 2020; Karagöz, 2019; Keskin, 2019; Kurudayıoğlu ve Zorpuzan 2019; Demirekin, 2017; Tülü, 2014) konusundadır. Bu araştırmalar çeşitli yöntem, teknik ya da stratejilerin kullanılmasıyla dil öğretiminde oluşacak farkı aktarmaya çalışır. Kelime öğretiminde materyal kullanımına ilişkin çalışmalarla da literatürde çokça karşılaşır (Çalışkan, 2022; Şenyiğit 2020; Uğur, 2019; Gülcü, 2015; Doğan, 2014; Ilgar, 2013; Erer, 2011; Hasekioğlu, 2009). Hazırlanan bu çalışmalarda belli bir materyal kullanılır ve genel olarak bu materyal kitaplardır. Ayrıca kelime öğretimini kültürel bağlamda ele alan araştırmalar da (Dhahi 2021; Alcellat, 2018) bulunmaktadır. İncelenen alanyazında kelime öğretimi süreci içerisinde tüm öğeleriyle bir bütün olarak ele alan bir araştırmaya rastlanmamıştır.

Araştırmada yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kelime öğretimi sürecinde hangi kelimelerin öğretildiğinin, kelimeler öğretilirken ne tarz etkinliklerin kullanıldığının, başvuru strateji, yöntem ve tekniklerin hangileri olduğunun belirlenmesi ve sürecin bu açılardan değerlendirilmesi esas alınacaktır. Araştırmanın problem cümlesini, “Yabancılara Türkçe öğretiminde kelime öğretimi süreci nasıl işlemektedir?” sorusu oluşturmaktadır.

1.2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Çalışmanın amacı yabancılara Türkçe öğretimi sürecinin kelime öğretimi (Hangi kelimelerin öğretileceği, hangi etkinliklerle öğrencilere sunulacağı, hangi materyallerin kullanılacağı, hangi strateji yöntem ve tekniklere başvurulacağı, hangi ölçme araçlarının tercih edileceği) açısından değerlendirilmesidir.

Bu bağlamda aşağıdaki sorulara yanıt aranmaktadır:

- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde öğreticilerin A1 düzeyinde kelime öğretiminde ihtiyaç duyulan kelimeleri belirleme ölçütleri nelerdir?
- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde derslere göre kullanılan kelimeler nelerdir?
- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde kullanılan stratejiler, yöntemler ve teknikler nelerdir?
- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde kullanılan etkinlikler nelerdir?
- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde kullanılan öğretim araçları ve materyalleri nelerdir?
- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde kullanılan ölçme araçları nelerdir?

1.3. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Sözlü ve yazılı iletişimin ana merkezindeki unsur kelimelerdir. İletişim kurarken zihinsel bir alt yapıya ve bu yapının karşılığı olan kelime veya görsellere ihtiyaç duyar. Düşüncelerin aktarılması için insanoğlu kelimelerden yararlanır.

Dil öğretimi, becerilerin kazandırılmasının yanı sıra temelde kelimelerin öğretilmesini barındırır. İnsanlar yabancı dil öğrenmek istediklerinde o dile ait karşılaşacakları ilk şey kelimelerdir. Okunulan veya dinlenen bir metni anlamlandırma, anlatma becerileri de yine onlar sayesinde gerçekleşecektir. Hedef dilin başarılı bir şekilde kullanabilmesi kelime dağarcığına bağlıdır.

YTÖ’de kelime öğretimi diğer dillerde olduğu gibi becerilerle bütünleşik olarak aşamalı bir şekilde gerçekleşir. Öğrencilere öncelikle günlük hayatta sık kullanacakları kelimeler öğretilir. A1 düzeyinden C1 seviyesine çeşitli kazanımları yerine getirmesi beklenir. Bu

beklentinin gerçekleşmesi sürecin etkili planlanması ve öğretici-öğrenci iş birliği içerisinde çalışmasına bağlıdır. Sürecin planlanmasında öncelikli koşul öğrencinin seviyesi ve ihtiyaçlarıdır. Dolayısıyla ihtiyaçlar çerçevesinde hangi kelimelerin öğrenciye kazandırılması, hangi yöntem-teknik-stratejilerin izlenmesi, hangi etkinliklerin yapılması ve hangi materyallerin kullanılması gerektiğinin belirlenmesi dil öğretiminde önem arz eder.

Konu üzerine hazırlanan çalışmalar incelendiğinde genel olarak sürecin tek yönüyle ele alındığı fark edilmiştir. Kelime öğretimi yöntem-teknik, kitaplar veya etkinlikler üzerinden ayrı ayrı araştırmalar yapılmıştır. Ancak sürecin bir bütün olarak ele alınması, sürecin tamamının değerlendirilmesi gerekmektedir. Sözcükler öğretilirken başlangıçta bireylerin ihtiyaçları, önceki öğrenmeleri göz önünde bulundurulmalıdır. Buna bakılarak kazanımlar, yöntem-teknik-stratejiler, etkinlikler ve materyaller hazırlanmalıdır. Kelime öğretimi bu yolu izlemeli, sürece bir bütün halinde bakılmalıdır. Araştırma kelime öğretimi sürecinin bir bütün olarak değerlendirilmesi açısından önemlidir. Literatürdeki çalışmalardan ayrıntılı kapsamı; öğretici-öğrenen üzerindeki gözlemleri ve öğretici grubuyla yapılmış olan görüşme forumlarını kullanması yönüyle ayrılmaktadır. Araştırmadan elde edilecek sonuçların da YTÖ’de kelime öğretimi sürecinin planlanmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4. ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

- Bu araştırma 2021-2022 öğretim yılı, güz döneminde Düzce Üniversitesi TÖMER ile sınırlıdır.
- Düzce TÖMER bünyesinde görev yapan 7 öğretici ile sınırlıdır.
- A1 düzeyindeki öğrencilerle sınırlı tutulmuştur.
- Araştırma gözlem (6 hafta) ve görüşme tekniğiyle sınırlıdır.

1.5. TANIMLAR

Kelime

“Bir veya birden çok heceli ses öbeklerinden oluşan, aynı dili konuşanlar arasında zihinde tek başına kullanıldığında belli bir kavrama karşılık olan somut veya belli bir duygu veya düşüncüyü yansıtan soyut yahut da somut ve soyut kavramlar arasında ilişki kuran dil birimi” (Korkmaz, 1992: 100).

Okuma

“Okuma sözcük, grafik, resim ve şekillerin, duyu organları yoluyla algılanması, önceki bilgilerden hareketle anlamlandırılması ve yorumlanmasına dayanan zihinsel bir etkinliktir” (Karatay, 2007: 9).

Dinleme

“Dinleme, konuşan kişinin vermek istediği mesajı, pürüzsüz olarak anlayabilme ve söz konusu uyarana karşı tepkide bulunabilme etkinliğidir” (Demirel, 2003: 70).

Yazma

“Yazma, beyinde yapılandırılmış bilgilerin yazıya dökülmesi işlemidir” (Güneş, 2009: 11).

Konuşma

“Konuşma; bireyin sosyal hayatında iletişim kurmasını, bilgi ve birikimlerini paylaşmasını; duygu, düşünce, hayal ve gözlemlerini ifade etmesini sağlayan en etkili araçtır” (Temizyürek, 2007: 120).

Dil Bilgisi

“Dil bilgisi bir dilin sesleri, sözcük türleri, bunların yapıları, tümce olarak dizilmeleri ve içindeki görevleri, çekimleriyle ilgili kuralları inceleyen bir dil bilimi dalıdır” (Göğüş, 1978: 337).

2. KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde dil ve iletişimin tanımı, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, Türkçe öğretim merkezleri, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kelime öğretimi, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kelime öğretiminde kullanılan strateji, yöntem, teknikler ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kelime öğretimiyle ilgili yapılan araştırmalara yönelik bilgiler verilmiştir.

2.1. İLETİŞİM VE DİL

Canlıların yeryüzünde var olmasıyla birlikte iletişim adı verilen bir kavram ortaya çıkmıştır. Hayatın vazgeçilmez bir parçası olan bu kavrama, anlamak ve anlaşılacak gibi birçok amaçla gereksinim duyulmaktadır. İletişim, diğer canlılardan farklı olarak çevresiyle sürekli etkileşim halinde olan insanı biyolojik bir varlık olmanın da ötesine taşır, ona sosyal bir varlık kazandırır (Tuna vd., 2012).

Yaşamın her evresinde iletişimle karşılaşılabilir. Yalçın ve Şengül'e (2007) göre insan, kendini ve dış dünyayı anlamak ve yorumlamak ister. Bu isteğin sonucu olarak iletişim meydana gelir. Birey daha anne karnındayken çevresiyle etkileşim haline girer. Dünyaya geldikten sonra da ağlama veya çıkardığı seslerle bu sürece dahil olur ve iletişim unsurunu yıllar içerisinde daha aktif kullanmaya başlar. Yaşamının sona ermesine kadar devam eden zamanda sözlü ya da sözsüz tüm mesajlar iletişim olarak değerlendirilir.

İnsanı sosyal bir varlık haline getiren bu kavram alanyazında şu şekilde tanımlanmıştır:

“Bilgi, düşünce, duygu, tutum ve kanularla davranış biçimlerinin kaynak ile alıcı arasındaki bir ilişki yoluyla bir insan ya da insanlardan diğerine bazı kanallar kullanılarak anlam olarak uzlaşılabilir imgeler aracılığıyla değişimi ve aktarılması sürecidir” (Yüksel, 2010: 11).

Günlük hayattaki işlevi dikkate alınarak yapılan bir diğer tanım:

“Bilgilerin sözel bir şekilde aktarılması, iletilmesi, alışverişi, insanların birbirlerini anlayabilmesi, ortak davranışı ortaya çıkaran etkileşim süreci, diğerlerini etkilemeye yönelik bilgi aktarımı” (Tuna vd., 2012: 5) şeklindedir.

Dökmen (2016, s.19) ise iletişimi, "bilgi üretme, aktarma ve anlamlandırma süreci" olarak tanımlar.

İletişim bir süreçtir. Bu süreçte anlamlandırma, ilişki kurma, etkileşim gibi unsurlar bulunur. Ayrıca iletişimle ilgili bilinmesi gereken diğer kavramlar da: mesaj, kaynak, alıcı ve araçtır. Ele alınan tanımlar bu kavramları doğrudan ya da dolaylı olarak içinde barındırır. İletişimden bu unsurlarla birlikte söz etmek mümkün olacaktır.

Çalışmanın kapsamında iletişimde kullanılan ve “uzlaşmış imgeler”, “sözel bir şekilde aktarılma” olarak ifade edilen bu araç dildir. İletişimde mesajın iletilmesi bu vasıtayla gerçekleşir. Birey dil ile kendini ifade edebilir, birbirleriyle anlaşabilir ve iletişim sürecine dahil olabilir. Dil ile ilgili şu tanımlar mevcuttur:

“Dil, bir anda düşünemeyeceğimiz kadar çok yönlü, değişik açılardan bakınca başka başka nitelikleri beliren, kimi sırlarını bugün de çözemediğimiz büyüğü bir varlıktır” (Aksan, 1995, s. 11).

“Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli anlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessesedir” (Ergin, 2009, s.9).

Gül ve Soysal (2009) tarafından da insanı insan yapan niteliklerin başında görülen dil; bireyin duygu, düşünce ve isteklerinin ifade etmesine yarayan bir olgu olmuştur. İnsanlığın en büyük buluşlarından olan bu olgu yine onun dış dünyayı anlamasına da yardımcı olacaktır. Bunun yanı sıra Güneş’in (2014) de aktardığı gibi dil, insanı dış dünyayla bütünleştirir. İnsan dış dünya ya da çevreden ayrı düşünülemez. İletişimin onu nasıl sosyal bir varlık haline getiriyorsa dil de bu bağlamda bu sosyalliğe katkı sağlayacaktır. Ayrıca dil, kültür aktarımını da sağlayan bir unsur olarak karşımıza çıkar. “Kültür, dil için inanılmaz bir kaynak; dil de kültür için vazgeçilmez bir araçtır” (Göçer, 2012, s.57). Bireyin veya toplumun sahip olduğu kültür dil aracılığıyla gelecek nesillere ulaşır.

Genel olarak bakıldığında iletişim ve dil ayrılmaz bir bütün oluşturur. İkisi de insanoğlunun varlığı, devamı ve insanların birbirleriyle ilişkisi açısından önem taşımaktadır. Günümüzde gelişen teknolojiyle beraber iletişim için var olan mesafeler kısalmış ve iletişim araçlarının sayısı fazlalaşmıştır. Bunun bir sonucu olarak dünya üzerinde iletişim kolaylaşmış ve dil de bu durumdan doğrudan etkilenmiştir.

2.2. YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

İnsan doğuştan bir dil yetisine sahiptir. Bu yetinin varlığı Noam Chomsky tarafından ortaya atılmıştır. Dil bu mekanizma sayesinde birey tarafından edinilir. Yapılan bir çalışmada (Aktaran: Uçak, 2016: 9) dil yetisi hakkında Chomsky’nin “dil bir ‘iskelet’”

olarak bu sistem içinde mevcut olduğunu, çocuğun içine doğduğu dilin renk ve desenlerini bu iskelete giydirdiği” görüşü aktarılır. İçine doğduğu dil onun ana dilidir. Dil yetisiyle edinilen ana dilin kullanımında aile ve çevre etkilidir.

Ana dili dışında literatürde iki önemli kavram daha bulunmaktadır. Bunlar: ikinci dil ve yabancı dildir. İkinci dil kısaca yaşanılan çevrede konuşulan dilin öğrenimi olarak ifade edilebilir. Örneğin ana dili Arapça olan bir bireyin Türkiye’de yaşaması ve Türkçeyi öğrenmesi ikinci dil kapsamında değerlendirilir (Oruç, 2016). Güncel Türkçe Sözlük’te yabancı dil ise “ana dilin dışında olan dillerden her biri” olarak tanımlanır. Bu tanım ikinci dili de içine alır. Bireyin doğuştan edindiği dil dışındaki bütün dilleri kapsar ve diğer diller bireye yabancı konumdadır. Yabancı dili birey bilinçli olarak eğitim, iş, hobi gibi çeşitli sebeplerle sonradan öğrenir. Alyılmaz ve Şengül (2017) yabancı dil olgusunu kısaca zevk ve ilgi alanlarına dayandırarak açıklar. Kişi tercihleri doğrultusunda, isteyerek dil öğrenimini gerçekleştirir. İnsanlar gereksinim duyduğundan veya dile karşı merak duygusu içerisinde olarak dil öğrenmek isteyebilir. Açıklanan bu kavramları bazı çalışmalar birlikte ele almıştır.

Uzun yıllar boyunca Türkçe de yabancı dil olarak öğrenilmek istenmiştir. Bu istek öğretim faaliyetlerini doğurmuştur. Kesin olmamakla birlikte faaliyetler Hunlara kadar götürülebilir (Biçer, 2012). Bu dönemden günümüze Türkçeye ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sistemleştirilmiş ve önem kazanmıştır.

Teknolojinin gelişmesiyle beraber farklı dilleri konuşan bireylerin bir araya gelmesi kaçınılmaz olmuştur. Ana dili Türkçe olmayan bireyler bu dilin dünyasını anlamak, onu içselleştirmek, eğitim ve iş gibi durumlarda ondan faydalanmak istemişlerdir. Bugün çeşitli sebeplerle yabancı dil olarak Türkçe öğrenmek isteyen birçok insan yurt içi ve dışında birçok kuruma başvurmakta bunun yanında dijital platformlar üzerinden kendi öğrenimini gerçekleştirmektedir. Türkçeye duyulan bu ilgi alanda araştırmaların ve kurum sayılarının artmasına neden olmuştur. 2020 yılında YTÖ ile ilgili Maarif vakfi tarafından bir program hazırlanmıştır. Programda şu ifadeler yer alır:

“Türkçe anlama ve anlatma becerilerini kullanarak iletişim kuran, keşfederek ve yaparak yaşayarak öğrenen, öğrenme sürecinde sorumluluk alan, iş birliği içinde çalışan, problem çözme becerilerini kullanan, sorgulayan, yorumlayan, evrensel ve kendi kültürüne özgü değerlere duyarlı bireyler yetiştirmek istenmektedir” (TYDÖP, 2020: 13).

2.3. YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ YAPAN KURUMLAR

Türk dilini öğretmek, kültür ve tarihini tanıtmak amacıyla yurt içi ve yurt dışında hizmet veren birçok kurum bulunmaktadır. Yurt içinde Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi yapan kurumların başında üniversiteler gelmektedir. Buradaki “Yabancılara Türkçe öğretim merkezleri TÖMER, DİLMER, Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi vb. adlarla anılmaktadır” (Er, 2015: 29). Genel olarak bakıldığında kurumlar aynı amaca hizmet etmesi sebebiyle çalışmada YTÖ merkezleri olarak ele alınacaktır. Yurt dışında eğitim vermek amacıyla kurulmuş olanlar ise Maarif Vakfı ve Yunus Emre Enstitüsüdür. 2000 yılından sonra hizmet veren bu iki kurum da Türkiye’yi temsil etmektedir.

2.3.1. YTÖ Merkezleri

Yurt içinde YTÖ alanında üniversiteler devlet ve vakıf üniversiteleri olarak iki grupta incelenebilir. Bu kurumlarda Türk dili yanında kültürü de öğrencilere tanıtılır. Eğitimler yüz yüze veya bazı durumlarda çevrim içi olarak da verilebilir. YTÖ merkezlerinde Fransa, Almanya, Suriye Somali, Yemen, Mısır gibi çeşitli ülkelerden gelen öğrenciler bulunmaktadır. Genel olarak “U” biçiminde bir oturma düzeni tercih edilir. Sınıf mevcudunun 20’den az kişi olmasına dikkat edilerek ortam düzenlenir. Eğitim süreci çeşitli sınavlarla değerlendirilir ve öğrenciler değerlendirme sonucunda Türkçe öğrenim düzeyini gösteren bir belge almaya hak kazanır.

Ankara Üniversitesi YTÖ’de öncü bir kurumdur. “1984’te Ankara Üniversitesi bünyesinde kurulan TÖMER ile birlikte yabancılara Türkçe öğretimi kurumsal bir kimlik kazanarak büyük bir ilerleme kaydetmiştir” (Biçer, 2012: 128). Bu süreçten sonra diğer üniversiteler de YTÖ alanında çalışmalara başlamıştır. Devlet üniversiteleri bu anlamda şu şekilde sıralanmıştır:

Tablo 1. YTÖ Merkezi Bulunan Devlet Üniversiteleri

Devlet Üniversitesi İsimleri
Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Adana Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji Üniversitesi
Adıyaman Üniversitesi

Tablo 1. (Devam)

Ağrı İbrahim een Üniversitesi
Aksaray Üniversitesi
Akdeniz Üniversitesi
Amasya Üniversitesi
Anadolu Üniversitesi
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi
Ankara Üniversitesi
Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Ardahan Üniversitesi
Artvin oruh Üniversitesi
Atatürk Üniversitesi
Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Balıkesir Üniversitesi
Bandırma On yedi Eylül Üniversitesi
Bayburt Üniversitesi
Bilecik Őeyh Edebalı Üniversitesi
Bođaziçi Üniversitesi
Bursa Teknik niversitesi
anakkale On sekiz Mart niversitesi
ankırı Karatekin Üniversitesi
Dicle Üniversitesi
Dokuz Eylül Üniversitesi
Düzce Üniversitesi
Ege Üniversitesi

Tablo 1. (Devam)

Erciyes Üniversitesi
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi
Erzurum Teknik Üniversitesi
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Eskişehir Teknik Üniversitesi
Fırat Üniversitesi
Gazi Üniversitesi
Gaziantep Üniversitesi
Giresun Üniversitesi
Gümüşhane Üniversitesi
Hacettepe Üniversitesi
Hakkâri Üniversitesi
Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi
Harran Üniversitesi
Hitit Üniversitesi
Iğdır Üniversitesi
Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi
İnönü Üniversitesi
İskenderun Teknik Üniversitesi
İstanbul Üniversitesi
İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
Kastamonu Üniversitesi
Karabük Üniversitesi

Tablo 1. (Devam)

Karadeniz Teknik Üniversitesi
Kırıkkale Üniversitesi
Kırklareli Üniversitesi
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi
Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Kocaeli Üniversitesi
Konya Necmettin Erbakan Üniversitesi
Kütahya Dumlupınar Üniversitesi
Malatya Turgut Özal Üniversitesi
Manisa Celal Bayar Üniversitesi
Mardin Artuklu Üniversitesi
Marmara Üniversitesi
Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Mersin Üniversitesi
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Munzur Üniversitesi
Muş Alpaslan Üniversitesi
Namık Kemal Üniversitesi
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi
Ordu Üniversitesi
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
Pamukkale Üniversitesi
Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi
Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi

Tablo 1. (Devam)

Sakarya Üniversitesi
Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Samsun Üniversitesi
Selçuk Üniversitesi
Siirt Üniversitesi
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi
Sinop Üniversitesi
Süleyman Demirel Üniversitesi
Şırnak Üniversitesi
Tarsus Üniversitesi
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Trabzon Üniversitesi
Trakya Üniversitesi
Uludağ Üniversitesi
Uşak Üniversitesi
Üsküdar Üniversitesi
Yalova Üniversitesi
Yıldız Teknik Üniversitesi
Yozgat Bozok Üniversitesi
Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

Tablo 1’de görüldüğü gibi yurt içinde 99 devlet üniversitesinde yabancı dil olarak Türkçe eğitimi yapılmaktadır. Bu üniversitelerde eğitim birbirinden bağımsız olarak farklı materyallerle gerçekleştirilmektedir. Ve eğitim için öğrencilerden ücret alınır.

Benzer şekilde eğitim veren vakıf üniversiteleri de aşağıda tablolandırılmıştır:

Tablo 2. YTÖ Merkezi Bulunan Devlet Üniversiteleri

Vakıf Üniversitesi İsimleri
Alanya Hamdullah Emin Paşa Üniversitesi
Altınbaş Üniversitesi
Ankara Medipol Üniversitesi
Antalya AKEV Üniversitesi
Avrasya Üniversitesi
Bahçeşehir Üniversitesi
Başkent Üniversitesi
Beykent Üniversitesi
Beykoz Üniversitesi
Bilgi Üniversitesi
Biruni Üniversitesi
Çankaya Üniversitesi
Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi
Fenerbahçe Üniversitesi
Haliç Üniversitesi
İbn Haldun Üniversitesi
İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi
İstanbul Arel Üniversitesi
İstanbul Ayvansaray Üniversitesi
İstanbul Aydın Üniversitesi
İstanbul Galata Üniversitesi
İstanbul Gedik Üniversitesi
İstanbul Kent Üniversitesi

Tablo 2. (Devam)

İstanbul Kültür Üniversitesi
İstanbul Medeniyet Üniversitesi
İstanbul Medipol Üniversitesi
İstanbul Okan Üniversitesi
İstanbul Şişli Meslek Yüksekokulu
İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi
İstinye Üniversitesi
Kocaeli Sağlık ve Teknoloji Üniversitesi
KTO Karatay Üniversitesi
Lokman Hekim Üniversitesi
Maltepe Üniversitesi
Mudanya Üniversitesi
Nişantaşı Üniversitesi
TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi
Türk Hava Kurumu Üniversitesi
Üsküdar Üniversitesi
Yeni Yüzyıl Üniversitesi

Tablo 2’de görüldüğü üzere YTÖ alanında vakıf olarak ise 40 üniversite bulunmaktadır. Bu kurumlarda eğitim devlet ile benzer şekilde ilerler.

2.3.2. Maarif Vakfı

Yurt dışında okul öncesinden başlayarak yükseköğretim kademesine kadar öğrenci yetiştiren bir eğitim kurumudur. 2016 yılından itibaren faaliyetlerini yürüten vakıf, eğitimin her alanında bireyleri geliştirmeyi amaçlamaktadır. YTÖ konusunda özellikle alanyazına ve eğitime büyük katkıları olmuş “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı”nın hazırlanmasını sağlamıştır.

2.3.3. Yunus Emre Enstitüsü

“Yurt dışında Türkçe öğretim faaliyetlerinin yürütülmesi, desteklenmesi, Türk kültürünün tüm yönleriyle tanıtılması amaçları” (Parlakpınar, 2014: 276) ile 2007 yılında kurulmuştur. Son yıllarda da aktif bir şekilde medya araçlarını da kullanmasıyla ön plana çıkan kurum ülkemizi uluslararası alanda temsil etmektedir. 50’den fazla ülkede eğitim faaliyetlerini yürütmektedir.

2.4. YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KELİME ÖĞRETİMİ

Öğretim öğrenmeyi sağlamak amacıyla yapılan planlı, programlı, destekli faaliyetlerdir. YTÖ’de buna bağlı olarak bu faaliyetlerin Türkçe dersi kapsamında gerçekleşmesidir. Ülkemizde YTÖ alanında hazırlanan ve kabul gören tek program Maarif Vakfı’na aittir. Bu vakfın hazırlamış olduğu “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretim Programı”nın genel amaçları şu şekilde özetlenebilir:

- Türkçe anlama ve anlatma becerilerini geliştirmek
- Dört temel dil becerisini kurallı ve bütüncül bir şekilde aktarmak, dil becerilerinin doğru kullanılmasını sağlamak
- Söz varlığını zenginleştirmek
- Öğrencilere sözsüz iletişim becerileri kazandırmak
- Türk edebiyatını tanıtmak

Amaçlara bakıldığında iletişim ve dört temel becerinin geliştirilmesinin yanında söz varlığıyla ilgili bir hedef de karşımıza çıkmaktadır. Öğrenen bireyde Türkçe söz varlığını geliştirmek YTÖ’de ulaşılmak istenen bir durumdur. Bu durum diğer hedeflerden bağımsız da düşünülemez. Tüm hedefler birlikte dönen çarklar gibi birbirini etkiler ve etkilenir. “Öğrencilerin iletişim kurma yeterlilikleri kişisel sözcük dağarcıklarındaki sözcüksel bilgi birikimlerinin anlama ve anlatma becerileri kapsamında işlerlik kazanması ile sağlanır” (Tüfekçioğlu, 2016).

Kelime öğretimine eğilmeden önce kelime kavramının ne anlama geldiğinin bilinmesi gerekir:

Korkmaz’a göre kelime, “*bir veya birden çok heceli ses öbeklerinden oluşan, aynı dili konuşan kişiler arasında zihinde tek başına kullanıldığında somut veya soyut bir kavrama karşılık olan yahut da somut ve soyut kavramlar arasında ilişki kurmaya yarayan dil*

birimi” (Korkmaz, 1992: 100).

Ergin’e göre kelime, “*manası veya gramer vazifesi bulunan ve tek başına kullanılan ses veya sesler topluluğu*” (2009: 95).

Güncel Türkçe Sözlük’te, “*anlamli ses veya ses birliği söz, sözcük, lügat*”.

Farklı kelimeler kullanılsa da tanımlar ortak noktada birleşmektedir: Anlam ve ses. Kelimeler dilin önemli parçalarıdır ve düşünceler kelimeyle biçim bulur. Bu açıdan kelimenin zihindeki bir kavramı karşılaması gerekir. İnsan, kavramlardan yola çıkarak kelimelere ulaşır ve bu şekilde dil becerilerini kullanabilir. Dil, dil becerileri ve iletişim için kelime büyük öneme sahiptir. Doğan Aksan’a (2005: 13) ait *Türkçenin Zenginlikleri İncelikleri* isimli kitapta bir dilin zengin veya yoksul olması hakkında yer alan ölçütler:

“1. Bir dildeki sözcük sayısı, özellikle kültür dili sayılan dillerle karşılaştırıldığında ne durumdadır?

2. Bir dil, doğadaki nesnelere, evreni, insan davranışlarını ayrı ayrı adlandırabiliyor, soyut kavramları yeterince karşılayabiliyor, bilimde, teknikte, sanatta oluşan kavramları kendi öğeleriyle anlatabiliyor mu?

3. Aynı kavram alanında çeşitli sözcüklere, değişik anlatım yollarına sahip mi?

4. Bir dilin sözvarlığı acaba hangi ölçüde kendi sözcüklerinden oluşuyor?”

şeklinde ifade edilmektedir. Bunlara bakıldığında bir dilin zenginliğinin ölçütünü belirleyen kelimelerdir. Bireyin kendini ifade etmesinde, isteklerini ya da duygularını dile getirmesinde kullandığı yapı taşları onlardır. Konuşma, okuma, dinleme ve yazma kelimeler üzerine inşa edilir.

Kelime öğretimi sadece bireyin ana dilinde değil ikinci dil ve yabancı dil öğretiminde de yadsınamaz bir öneme sahiptir. “Dil öğrenenler, ikinci veya yabancı dilde hem üretim hem de anlama faaliyetlerini başarılı bir şekilde ele alabilmek için çeşitli hedef kelimelere ihtiyaç duyarlar” (Ghazal, 2007: 90). Onlar, anlama ve üretme faaliyetlerini harekete geçirecektir. Birey herhangi bir dili öğrenmek istediğinde ilk karşılaşacağı şey kelimeler olacaktır. Bu bağlamda bireyin hedef dilde gerekli sayıda kelimeyi ve onların farklı anlamlarını öğrenmesi temel amaçlarından olacaktır (Demirdöven vd., 2020).

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimde kelime öğretimi ise dört temel beceri ve dil bilgisi çerçevesinde gelişen, bu alanları hem etkileyen hem de etkilenen konumdadır. Uzun yıllardır devam eden dil bilgisi odaklı eğitim yerini dört temel beceriye bırakırken kelime öğretiminin üzerinde yeterince durulmamaktadır. Türkçe zengin bir kelime dağarcığına sahiptir. Örneğin renkler konusunda çeşitli isimlendirmeler mevcuttur. Yapılan bir

çalışmada sadece yeşilin tonlarıyla ilgili 100 adlandırmadan söz edilir (Güven, 2020). Bu da Türkçenin geniş bir kelime dağarcığına sahip olduğunu kanıtlar niteliktedir. Bu zenginliği öğretim faaliyetlerine de yansıtmak gerekir. Türkçe öğrenen bireylere kelimeleri öğretirken üzerinde durulacak ilk mesele hangi kelimelerin öğretileceğidir. Bunun için öğrencilerin ihtiyaçlarını önceki öğrenmelerini bilmek gerekir. Hedef kelimeler YTO sürecinde öğrenci durumlarına göre düzenlenir. Bu kelimelerin yeterli düzeyde olmaması öğrenilen yabancı dilde iletişim durumlarını etkileyecektir. Diğer mesele de kelimelerin nasıl öğretileceği ile ilgilidir. Hedef kelimelerden yola çıkılarak öğretimde hangi strateji, yöntem, teknik, etkinlik ve materyallerin kullanılacağı ele alınır. Genel olarak süreç içerisinde yararlanılır. YTO merkezlerinde bu süreç beceri derslerinde ayrı ayrı gerçekleşir. Her beceri planlanan saat aralıklarında öğrenciye sunulur. Kelime öğretimi de beceri derslerine göre şekillenir.

Kelime öğretimi becerilerle ilgili bilinmesi gereken iki önemli kavram bulunmaktadır. Bunlardan ilki alıcı kelime hazinesidir. Bu kavram dinleme ve okuma becerileri için kullanılmaktadır. Öğrencilerin bir kelimeyi okuduğunda ya da dinlediğinde anlaması, anlamlandırması durumudur. Kelimeyle ilgili nasıl işitildiği, görüldüğü; kelimenin ne anlama geldiği, hangi çağrışımları uyandırdığı ve bağlamı alıcı kelime hazinesinin kapsamındadır. İkinci önemli kavramsa üretici kelime hazinesidir. Konuşma ve yazma becerileri söz konusudur. Kelimenin nasıl seslendirildiği, yazıldığı; bağlamının ve çağrışımının ne olduğu gibi bir üretimin ortaya çıktığı durumlarla ilgilidir.

Kelime öğretimiyle ilgili değinilecek son husus da değerlendirilmesi konusundadır. Hedeflerin gerçekleşip gerçekleşmediğinin kontrolü değerlendirmeye sağlanır. Eğer sürecin başında öğretilmesi gereken kelimeler planlandıysa hedeflere ulaşılabilecektir.

Tablo 3. AOÖÇ’de Yer Alan Söz Varlığının Düzeylere Göre Kazanım Dağılımları

DÜZEY	KAZANIMLAR
C2	Deyimsel ifadeler ve gündelik anlatım içeren çok geniş bir sözlük birikimine iyi derecede hâkimdir, anlamın yan anlam düzeylerinin farkındadır.

Tablo 3. (Devam)

C1	<p>Dolaylı ifadelerle boşlukların anında üstesinden gelmeye izin veren geniş bir sözcük birikimine iyi bir şekilde hâkimdir, az da olsa ifade ve kaçınma stratejileri arayışı içindedir.</p> <p>Daha az karşılaşılan kelimelerin/işaretlerin bile eş anlamlılarını kullanarak hemen hemen tüm durumlarda birkaç kelime seçeneği arasında seçim yapabilir.</p> <p>Yaygın deyimsel ifadeler ve gündelik anlatıma hâkimdir; kelimeleri/işaretleri oldukça iyi kullanabilir.</p> <p>Kendi uzmanlık alanında ortak olan teknik kelime ve deyimsel ifade genişliğini anlayabilir ve uygun şekilde kullanabilir.</p>
B2	<p>Alanıyla bağlantılı meseleler ve çoğu genel konu için iyi bir söz varlığına sahiptir.</p> <p>Sık tekrardan kaçınmak için ifadesini çeşitlendirebilir ancak sözlüksel boşluklar yine de tereddütte ve dolambaçlı ifadelerle neden olabilir.</p> <p>Çoğu bağlamda oldukça sistematik biçimde birçok kelimenin/işaretin uygun eş dizimlerini üretebilir.</p> <p>Uzmanlık gerektiren kelimelerin çoğunu anlayabilir ve kullanabilir ancak bunun dışında uzmanlık gerektiren terminolojisiyle ilgili sorunları vardır.</p>
B1	<p>Aşına olduğu konular ve günlük durumlarla ilgili iyi bir söz varlığına sahiptir.</p> <p>Aile, hobiler ve ilgi alanları, iş, seyahat ve güncel olaylar gibi günlük yaşamıyla ilgili çoğu konuda biraz dolaylı ifadelerle kendini ifade edecek yeterli kelimeye sahiptir.</p>
A2	<p>Aşına olduğu durumları ve konuları içeren rutin günlük işlemleri yürütmek için yeterli kelimeye sahiptir.</p> <p>Temel iletişim ihtiyaçlarının ifadesi için yeterli kelime birikimine sahiptir. Basit hayatta kalma ihtiyaçlarıyla başa çıkmak için yeterli kelimeye sahiptir.</p>
A1	<p>Belirli somut durumlarla ilgili temel kelime/işaret ve öbek birikimine sahiptir.</p>

(Kaynak: AOÖÇ, 2021: 135)

Tablo 3 AOÖÇ metninden alınmıştır. Burada kelime öğretimi ile ilgili kazanımlara yer verilmiştir. Bireyin düzeyine göre hangi seviyede hangi hedeflere ulaşması gerektiği belirtilmiştir. A1 düzeyinde somut ve basit hedefler yer alırken C2'ye doğru bunların zorluğu artmıştır. Öğrenciden beklentiler de aynı yönde etkilenmiştir.

2.5. YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ KELİME ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN STRATEJİ YÖNTEM VE TEKNİKLER

Eğitim sürecinde hedeflere ulaşmayı sağlayan unsurlar bulunmaktadır. Bu unsurlar sürecin işlenmesine yardımcı olmakla birlikte hedefe giden yolda vazgeçilmez bileşenlerdir. Strateji bu kavramlar arasında en genel olanıdır. Kısaca hedefe ulaşmayı sağlayan yaklaşım olarak ifade etmek mümkündür. Bu yaklaşıma göre belirlenen öğretimde izlenecek yola ise yöntem denir. Strateji ve yöntem kavramlarının içinde yer alan daha dar kapsamlı fakat derslerde daha çok karşımıza çıkan olgu tekniktir. Bu bağlamda teknik, yöntemin uygulanma biçimidir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kelimelerin öğretilmesi aşamasında öğrenciler çeşitli strateji, yöntem ve tekniklere başvurmaktadır. Kelime öğretiminde stratejiler iki farklı gruba ayrılır: sözcük öğretim stratejileri ve sözcük öğrenim stratejileri.

2.5.1. Stratejiler

Nation (1990) ve Cross (1991) yapmış oldukları çalışmalarla kelime öğretim stratejilerini şu şekilde gruplandırmıştır:

1. Sunum Stratejileri: Hedef kelime dağırcığı ilk kez tanıtılır. Burada anlam görsel stratejiler yoluyla yani resimler kullanarak, vücut hareketleri veya gerçek nesnelere; sözlü stratejiler yoluyla tanım, çeviri örneklemelerle; işitsel stratejiler yani kayıtlarla alıcıya sunulur.
2. Uygulama Stratejileri: Kelimelerin sınıf içerisinde öğretimine odaklanır. Oyunlar, testler, anlam haritaları ve yazılı tekrarları barındırır.
3. Strateji Eğitimi için Stratejiler: Bağlamdan sözcüğün anlamını tahmin etme, sözlük kullanımı ve sözcük oluşturma gibi stratejileri öğretmek amaçlanır.

Schmitt'e (1997) göre kelime öğrenme strateji şu şekilde özetlenebilir:

1. Keşfetme Stratejileri: Yeni bir kelime öğrenilirken kullanılan stratejilerdir. İki başlık altında incelenebilir. Belirleme veya tespit stratejileri ve sosyal stratejiler. Belirleme stratejileri öğrencinin daha çok kendi başına gerçekleştirdiği stratejilerdir. Burada sözlük kullanımı, kart kullanımı, kelimenin ek-kök analizi gibi durumlardan faydalanır. Sosyal stratejiler söz konusu olduğunda diğer insanlarla olan iletişim ön plana çıkar. Dil öğrenen birey öğretmene veya arkadaşlarına hedef dille ilgili sorular sorar.

2. Pekiştirme Stratejileri: Öğrenilen kelimenin kalıcılığını sağlamak amacıyla kullanılan stratejilerdir. Sosyal, bellek, bilişsel ve yürütücü biliş olmak üzere dört gruba ayrılır. Sosyal stratejiler anadil konuşur ile iletişim kurma gibi daha üst düzey becerileri barındırır. Bellek stratejileri; kelimeleri gruplandırma, sesletim çalışmaları, kelimeyi veya anlamını görsel hâle getirme, hareketlerle kelime öğrenmek gibi çalışmalardır. Bilişsel stratejilerde yazılı ve sözlü tekrar çalışmaları, dinleme ve not alma vardır. Son olarak yürütücü biliş stratejileri ise medya kullanımı ve kelime testlerini kullanma gibi çalışmalar bulunur.

Öğretim ve öğrenim stratejilerine bakıldığında öğretimin bireye başka biri tarafından yapıldığı öğreniminse birey tarafından gerçekleştirildiği söylenir. Öğrenim stratejileri kendi içinde de başlıklara ayrılmaktadır. Fakat çalışmanın kapsamı gereği öğretim stratejilerinden faydalanılmıştır.

2.5.2. Yöntem

Kelime öğretim yöntemleri şu şekilde sıralanabilir:

- Doğrudan Öğretim Yöntemi: “Bir öğrenme ortamında, planlanan ders sürecinde öğretilmesi hedeflenen sözcüklerin belirlenen etkinlikler yoluyla öğretilmesidir” (Göçen, 2016: 50). Bu yöntemle ilgili olarak ders kitaplarının arka bölümünde hedef kelimeler yer almaktadır. YTÖ sürecinde öğretmenler bu kelimeler üzerine yoğunlaşır.
- Dolaylı Öğretim Yöntemi: “Yeni sözcüklerin, anlam temelli (meaningfocused) iletişimsel etkinlikler sonucu (dinleme veya okuma gibi) bir yan ürün olarak öğrenilmesidir” (Debbağ Ergin, 2008: 39). Metinler ve sosyal çevre gibi unsurlar kelimelerin rastlantısal olarak öğretimini sağlar.
- Çoklu Ortam Yöntemi: Son yıllarda yaygınlaşan öğretimde bilgisayarın kullanıldığı çağdaş bir yöntemdir. “Bilgisayarlar ses ve görüntü özellikleriyle çoklu ortamlara sahiptir” (Göçen, 2020: 258). Pandemi dönemi içinde bulunulan durumu daha fazla değiştirmiş ve YTÖ sürecinde başvurulan önemli yöntemlerden biri haline gelmiştir.
- Çağrışım Yöntemi: Birçok tekniği içinde barındıran bir yöntemdir. Öğretim sürecinde öğrenciyi merkeze alarak kelimeler arasında ilişki kurmaları ve bu ilişki ağıyla kelimenin hatırlanması sağlanır.

2.5.3. Teknik

2.5.3.1. Anlamsal Olarak İlişkili Kelime Gruplarını Kullanma

Aynı anlamsal özellikleri bulunan ve ortak bir kavram altında toplanabilen kelimelerin kullanımını ifade eden tekniktir (Aktaran: Demirel, 2013:289). Bir kelimenin başka kelimeyi anlamsal olarak çağrıştırması da bu teknik altında değerlendirilebilir. Tekniğin kullanılabilmesi için bireylerin hedef dilde ön öğrenmelere de sahip olması gerekir. Örneğin “teyze” kelimesi kazandırılmaya çalışıldığında daha önce öğretilen “defter” değil, “anne” kelimesinden faydalanılır.

2.5.3.2. Bağlamsal İpuçlarını Kullanma

“Yeni bir kelimenin anlamını tespit etmek, metinde yer alan diğer kelimelerinden ve bu anlam öğelerinden yararlanma tekniğidir” (Güzel, 2021: 11). Öğrenme sürecinde bireyi aktif hâle getirecektir. Anlamın tahmin edilmesinde ipuçlarının doğru yönlendirmesi önemlidir.

2.5.3.3. Biçimden Sözcüğün Anlamını Tahmin Etme

Kelimenin morfolojik yapısından faydalanılan bir tekniktir. Burada kök, gövde ve ekler kullanılarak öğrencinin çıkarım yapması beklenir. Burada dikkat edilmesi gereken unsur dil bilgisi kurallarının her zaman aynı genellemeleri yapmaya izin vermemesidir.

2.5.3.4. Bilmece ve Tekerlemelerden Faydalanma

Tekerlemeler anlamdan çok dil kıvraklığı, telaffuz gibi yönlerden öğrenciyi geliştirmeyi hedefler. Ayrıca “sınıftaki öğrencilerin kaynaşması ve gerginliğin azaltılması açısından son derece önem arz etmektedir” (Sevindik, 2020:16). Bilmecelese öğrenciye eğlenceli bir ortam sunmakla beraber kelimeler üzerine düşündürmeyi amaçlar.

2.5.3.5. Çeviri

Hedef dile ait bir sözcüğün ya da metnin konuşurun ana diline aktarma durumuna çeviri tekniği denir. Böylece iki dil arasında bağlantı kurulur. Zaman açısından bakıldığında bu teknik öğreticiye ekonomiklik sağlayacaktır.

2.5.3.6. Çizim ve Görsellerin Kullanımı

Bu teknikte öğretici kelimeyi sunarken kendisi çizim yapabilir, öğrencilere resim

yaptırabilir veya kelimenin görselini öğrencilere gösterebilir. İşitme dışında farklı bir duyu organına hitap etmesi sebebiyle etkili ve kalıcı bir öğrenme sağlamakla birlikte dersi sıradanlıktan kurtaracaktır.

2.5.3.7. Dizilerin ve Ölçeklerin Kullanılması

Eş ve zıt anlam tekniğinin kullanılmasında olduğu gibi belli başlı kavramların öğretilmesinde kullanılır. Yani bu duruma uygun kelimeler sınırlıdır. Bunlar sayılar, haftanın günleri, aylar, sıklık zarfları şeklinde örneklendirilebilir. Kelimeler bu teknikte belli bir sıralamayla, ilişkilendirilerek sunulur.

2.5.3.8. Rol Oynama ve Dramatizasyon

Rol oynama ve drama YTÖ sürecinde özellikle konuşma becerisinin geliştirilmesinde ön plana çıkan bir tekniktir. Kelime öğretiminde ise bağlama uygun kelime seçimi yapmalarını ve diyalog oluşturmalarını sağlar (Göçen ve Okur, 2020).

2.5.3.9. Eş ve Zıt Anlam

Büker ve Zeytinkaya'ya (2013) göre kelime anlamlarının daha kolay kavranması ve rahat hatırlanması ayrıca tekrara düşmemek gibi sebeplerle kullanılması gereken bir tekniktir. Burada dikkat edilmesi gereken mesele her kelimenin bir eş veya zıt anlama sahip olmamasıdır. Teknikten yararlanılırken seçilen kelimelerin bu anlamları barındırmasına dikkat edilir.

2.5.3.10. Eş Dizim Kullanımı

Eş dizim kavramı sıklık temelli ve anlam temelli olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır. Sıklık temelli yaklaşımla eş dizimi: “sözcüğün sıklık kullanımına bağlı olarak başka sözcük ya da sözcüklerle oluşturdukları sözlüksel yapıları ifade eder” (Doğan, 2019: 117). Anlam temelli yaklaşımda kelimelerin birlikte kullanılmasında önemli olan unsurun anlam olduğu üzerinde durulur. Kısaca her iki yaklaşımda da kavramın diğer kelimelerle ilişkisi, hangileriyle birlikte öğrenciye sunulacağı bu teknikte önemlidir.

2.5.3.11. Gerçek Nesnelere

Öğretilmesi hedeflenen dilde öğrencinin az bilgiye sahip olduğu durumlarda kullanılan bir tekniktir. Burada nesnelere sınıf ortamında var olan veya sınıfa getirilebilen şeylerdir. Görsel kullanımında olduğu gibi öğrencilere somut yaşantılar kazandırılır.

2.5.3.12. Örnekler/ Örnek Cümleler

Diğer tekniklerle birlikte verilebildiği gibi yalnız başına da kullanılabilen bir tekniktir. Örneğin öğretici tanımın arkasından örnek cümleler kullanabilir ya da örnek cümlelerden yola çıkarak kelimenin anlamına ulaştırabilir. Bu durumda öğrencinin birçok kelimeyle karşılaşacak böylece kelime hazinesi genişleyecektir.

2.5.3.13. Kelime Alıştırmaları

Ders kitaplarında bulunan birçok etkinliği içine alan bir tekniktir. Çevik ve Güneş'e (2017) göre etkinlik, zihinsel becerilerden yararlanarak bütün dil becerilerinin geliştirilmesini sağlar. Bu etkinlikler kelime öğretimi için boşluk doldurma, eşleştirme, soru-cevap vb. şekilde sıralanabilir.

2.5.3.14. Sözlük Kullanımı

Bir kelimenin tanımına yer veren, açıklayan, örneklendiren eser olarak sözlük kavramı Kahraman'a (2016) göre ise en büyük kelime hazinesidir. Buna göre öğretimde sözlük kullanılması öğrenciyi kelimenin dünyasına sokmakla beraber başka kelimelerin rastlantısal olarak öğrenimini de sağlayacaktır.

2.5.3.15. Şarkı ve Kayıt Kullanma

Her seviye için uygulanabilecek bir tekniktir. Şarkı ve kayıt kullanımı öncelikle dinleme becerisine katkı sağlamakla birlikte kelimelerin telaffuzunu da geliştirir. Bu teknik sayesinde daha önceden öğrenilen kelimeler kolay hatırlanır ve öğrenen motivasyonu artar (Mattiussi, 2019).

2.5.3.16. Tanım ve Açıklama

Öğretim sürecinde sık başvurulan tekniklerden biridir. Kelimeye ait bilgi öğretici tarafından isterse materyal kullanılarak aktarılır. Zaman açısından ekonomiklik sağlasa da tanım ya da açıklamayı öğreticinin yapması öğrencinin sürece aktif katılımını engelleyecektir.

2.5.3.17. Üst Anlamlılık ve Alt Anlamlılık

Aralarındaki ilişkiyi kullanarak kelimeleri sistematik bir bakış açısıyla öğreten bir tekniktir. Genellikle öğrencinin önceden bildiği, genel bir kavram üzerinden yola çıkılarak daha dar kapsamlı olan kelimeler öğrenciye aktarılır.

2.5.3.18. Film, Video ve TV Programları

Teknolojinin gelişmesiyle birlikte bu tekniklere YTÖ sürecinde sıklıkla başvurulur. Özellikle videolar derslerde zamandan tasarruf sağlaması ve dinleme becerisine de yönelik olmasıyla çok kullanılır. Video içerikler kelimelerin özümsemesini kolaylaştırmakta, öğrencilerde farklı bakış açılarının geliştirilmesine destek olmaktadır (Çangal, 2021: 78). Film ve TV programları ise öğrenmeye daha fazla zamanın harcanması sebebiyle videolara göre derslerde daha az tercih edilir. Fakat bireysel olarak öğrenciler bu teknikleri kişisel zevklerine göre izleyebilir.

2.5.3.19. Yüz İfadeleri ve Beden Dili

Hedef dilde kelime bilgisinin az olduğu durumlarda daha çok kullanılan bir tekniktir. Duygular, eylemler gibi birçok kelimenin anlatımında faydalanılabilir.

2.5.3.20. Oyun ve Bulmaca

Oyun; öğrencinin kendini rahat ifade etmesini, öğrenirken eğlenmesini, kelime bilgisini pekiştirmesini ve dikkatini derse vermesini sağlayacak bir tekniktir. Gürdal ve Arslan'a (2011) göre oyunlar yaparak yaşayarak öğrenmeye neden olacaktır. Bunlar: adam asmaca, tabu, kulaktan kulağa, tombala vb. şeklinde örneklendirilebilir. Bulmacaysa oyuna dayanan bir tekniktir. Oyunda olduğu gibi öğrenenin ilgisini çekecek niteliktedir. Hedefe uygun kelimelerin öğrenciye kazandırılmasında, öğrenme eksikliklerinin fark edilmesinde kullanılır.

2.6. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırmayla ilgili çalışmalar yurt içi ve yurt dışı olmak üzere iki ayrı başlıkta değerlendirilmiştir.

2.6.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Karatay'ın (2007), "Kelime Öğretimi" başlıklı araştırması bu alanda hazırlanmış çalışmalar içinde önem arz etmektedir. Bu alandaki çalışmaların ilkleri arasında yer almaktadır. Kelime öğretiminin öneminin vurgulanması amaçlanmıştır. Araştırmada kuramsal bilgi sunulmak istenmiştir. Bu sebeple kelime hazinesi, kelime öğretiminin önemi, kitaplarda kelime öğretiminin yeri, materyal kullanımı ve etkinlikler başlıkları yer almıştır. Araştırma sonucunda kitaplarda kelime öğretime yönelik planlamaların yer alması, bireyin yaş ve ihtiyaç gibi durumlarının göz önünde bulundurulmasının gerektiği

ifade edilmiştir.

Hasekioğlu (2009), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sözcük Bilgisi Öğretimi - Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe 1 Serisinde Sözcük Öğretiminin Değerlendirilmesi ve Sözcük Öğretimi İçin Uygulama Örnekleri-” başlıklı yüksek lisans tezinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde yararlanılabilecek sözcük öğretim teknikleri ve etkinlikleri konusunda farkındalık kazandırmayı amaçlamıştır. Bu bağlamda A1 ve A2 düzeyi için hazırlanmış olan “Yeni Hitit Türkçe Seti” incelenmiştir. Çalışma sonucunda hedeflere ulaşmada öğretmenin rolü vurgulanmıştır. Kitapta boşluk doldurma, tamamlama, tanım ya da görsellerle eşleştirme, sıralama ve gruplandırma alıştırmaları tespit edilmiştir. Bu alıştırmalar yetersiz bulunmuştur.

Erer (2011), “Türkçe ve İngilizcenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesinde Kullanılan İki Seri Kitabın Sözcük Öğretimi Açısından Karşılaştırılması” başlıklı yüksek lisans tezinde Gazi TÖMER ve New English File setlerini sözcük öğretimi açısından incelemeyi amaçlamıştır. Karşılaştırma yöntemi kullanılmıştır. Kelime öğretimi açısından karşılaştırılan setlerden elde edilen sonuçlar New English File serisinin daha çeşitli etkinliklere yer verdiği yönündedir. Öğretmen kitabının da süreçte bulunması ve internet kullanılması gerektiği araştırmacı tarafından vurgulanmıştır.

Demirel (2013), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlere Kelime Öğretiminde Farklı Kelime Gruplarının Kullanımının Etkisi” başlıklı çalışmada anlamsal olarak bağlantılı ve anlamca birbirinden bağımsız kelime gruplarının öğretilmesindeki farklılığın ortaya koyulması amaçlanmıştır. Nicel yöntemle hazırlanan araştırmada örnekleme 21 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma sonucunda kelime öğretimi üzerinde yeterince durulmadığı ve iki grup arasında anlamlı bir fark bulunmadığı ifade edilmiştir.

İlgar (2013), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde E-Öğrenim Yoluyla Kelime Öğretimi” başlıklı yüksek lisans tezinde İngilizce ve Türkçe dil öğretimi yapan siteleri kelime çalışmaları ve kültürel öğelerin sunumu bakımından karşılaştırmayı amaçlamıştır. Bu sebeple ilişkisel tarama modelinden faydalanılmıştır. Araştırma sonucunda Türkçe dil öğretim siteleri kültürel öğeler ve kelime öğretimi açısından yetersiz bulunmuştur. Bu unsurların görsellerle desteklenmesi gerektiği de vurgulanmıştır.

Doğan (2014), “Yabancılar Türkçe Kelime Öğretiminde Market Broşürlerinden Yararlanma” başlıklı hazırlanmış olduğu çalışmada kelime öğretiminin önemi üzerinde durmuş ve kelime öğretiminde market broşürlerinden nasıl yararlanılması gerektiğinin

belirlenmesini amaçlamıştır. Bu doğrultuda kuramsal bilgi sunulmuştur. Araştırmadan broşürlerden A1 ve A2 düzeyinde yararlanılması ve broşürlerin öğrencinin ilgisini çekeceği sonucu elde edilmiştir.

Tülü (2014), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sınıflarında Sözcük Öğretiminde Tanım Türlerinden Yararlanma” başlıklı yüksek lisans tezinde YTÖ ders kitaplarında yer alan tanım türleri saptamayı amaçlamıştır. Bu amaçla İzmir, Yeni Hitit ve İstanbul serisi üzerinde doküman incelemesi yapılmıştır. Sonuç olarak derslerde ve kitaplarda bulunan tanım türlerinin benzer olduğu bilgisi ortaya konulmuştur. Ayrıca yöntem seçilirken öğrenci düzeylerinin dikkate alınması ve öğreticilerin stratejiler hakkında bilgi sahibi olması da belirtilir.

Gülcü (2015), “Yabancı Dil Olarak Mobil Destekli Türkçe Kelime Öğretimi” başlıklı doktora tezinde mobil destekli kelime öğretiminin YTÖ sürecine katkısı ve uygulamalara ilişkin öğrenci görüşlerini incelemeyi amaçlamıştır. İnternet temelli kelime öğretim materyalleri, kısa mesajlar (SMS) ve çoklu ortam mesajları (MMS) kullanılmıştır. A1 düzeyindeki 48 öğrencinin çalışmanın örneklemini oluşturduğu çalışmada deney grubuna kelimeler mobil destekli bir öğretimle sunulurken kontrol grubunda geleneksel bir öğretim uygulanmıştır. Araştırma sonucunda görsellerin, oyunların, şekillerin öğrencilerin dikkatini çektiğinin ve uygulamaların kolay hatırlamayı sağladığının vurgusu yapılmıştır.

Gökdayı (2016), “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Sözcük Öğretimi ve Kalıp Sözcükler” başlıklı makalesinde sözcük öğretiminin içeriğini belirginleştirmeyi ve kalıp sözlerin öğretiminde kısa diyalogların kullanılabilceğini göstermeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda kelime öğretimi yapılırken öğrencilerin düzey, ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda planlamanın gerekliliği konusu üzerinde durulmuştur. Ayrıca kalıp sözler de öğretilirken bunların uygulamalarla desteklenmesini önerilmiştir.

Demirekin (2017), “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Anlamlandırılmasında Kelime ve Dil Öğrenme Stratejileri Kullanımı” başlıklı doktora çalışmasında hedef dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin kelime ve dil öğrenme stratejilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırmada karma yöntem kullanılmıştır. Nicel ve nitel veri toplama araçlarından faydalanılmıştır. Araştırma B1, B2, C1 ve üzeri kurda olan yabancı öğrencilerle gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda katılımcıların en çok kelime öğrenme sürecinde zorluk yaşadıkları ortaya çıkmıştır ve katılımcıların kelime öğrenme stratejilerinden

duyuşsal stratejileri daha fazla kullanmakta olduğu tespit edilmiştir.

Alcellat (2018), “Sözcük Öğretimi ile Kültür Aktarımı: Avrupa Ortak Çerçeve Metni’nden Hareketle Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti’nin Değerlendirilmesi” başlıklı yüksek lisans tezinde YTÖ ders kitaplarında yer alan kültür aktarımına yönelik öğeleri tespit etmeyi amaçlamıştır. Bunun için içerik analizi yöntemi kullanmıştır. Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti A1 ve A2 düzeyindeki ders kitaplarından araştırma kapsamında faydalanılmıştır. Araştırma sonucunda kitapta yer alan bazı unsurların düzeye uygun olmadığı tespit edilmiştir. Bu durumun değiştirilmesi önerilmiştir.

Başutku (2018), “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde B1 Düzeyinde Kelime Öğretimi” başlıklı yüksek lisans tezinde YTÖ’de kullanılan B1 düzeyindeki ders kitaplarında yer alan kelime öğretimi etkinliklerini belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışmada tarama modeli kullanılmıştır. Örneklem ise Gazi TÖMER, İstanbul DİLMER, Yeni Hitit ders kitaplarıdır. Araştırma sonucunda orta seviyede kalıp sözlerin soyut kavramların ve deyimlerin öğretilmeye başlandığı tespit edilmiştir. Ayrıca kitapların okuma metinleri ve etkinlikler yönünden tekrar düzenlenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

İhtiyar’ın (2018), “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Görev Odaklı Yaklaşım Açısından Kelime Öğretimi” başlıklı yüksek lisans çalışmasında görev odaklı dil öğretim modelinin kelime öğretimine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda B1 düzeyindeki öğrencilerle çalışılmıştır. Araştırmada deney ve kontrol grupları oluşturulmuş deney grubuna görev odaklı etkinliklerle bir eğitim uygulanmıştır. Elde edilen test sonuçlarında görev odaklı etkinliklerin uygulandığı grup daha başarılı bulunmuştur. Bu yaklaşımın YTÖ kelime öğretiminde benimsenmesi önerilmiştir.

Memiş’in (2018), “Kelime Hazinesi ve Yabancı Dilde Kelime Öğretimi Üzerine” başlıklı çalışması kelime, kelime hazinesi ve kelime bilgisi kavramlarını açıklamak amacıyla yazılmıştır. Araştırmada kuramsal bilgi sunulmuştur. Araştırma sonucunda kelime öğretiminde öğrencilere büyük sorumluluklar düştüğü ifade edilirken öğreticilerin de gerekli ilke, anlayış, strateji ve yöntemleri bilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Aydoğdu ve arkadaşları (2019), “Yabancı Dil Olarak Türkçede Kelime Öğretimi Üzerine Bir Durum Tespiti: Suriyeli Ortaokul Öğrencilerine Türkçe Öğreten Öğretmenler Örneği” başlıklı çalışmada kelime öğretiminde hangi yöntemlerin tercih edildiğini tespit etmeyi amaçlamışlardır. Ortaokul düzeyindeki Suriyeli öğrencilerin Türkçe derslerine giren 23

öğreticiyle çalışma gerçekleştirilmiştir. Veri toplamak amacıyla anket hazırlanmış ve öğrencilerle görüşülmüştür. Araştırmadan kelime öğretimine ayrıca zaman ayrılmadığı ve bulmacalardan yararlanılmadığı gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Karagöz (2019), “Web Tabanlı Uygulamalarla Yabancılara Türkçe Sözcük Öğretimi” adlı yüksek lisans çalışmasında MOODLE sisteminde hazırlanmış olan etkinliklerin sözcük öğretimine katkısını belirlemeyi amaçlamıştır. Çalışma C1 düzeyini bitirmiş 13 öğrencileriyle deneysel desende yürütülmüştür. Araştırmadan MOODLE uygulamasını kullanan öğrencilerin ilerleme kaydettiği, cinsiyet açısından da öğrenmelerde farklılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca araştırmacı web tabanlı uygulamalarla ilgili çalışmaların artırılması önerisinde bulunmuştur.

Keskin’in (2019), “Dil Öğrenme Stratejilerinin Yabancı Dil Olarak Türkçe Kelime Öğretiminde Öğrenenlere Etkisi” başlıklı yüksek lisans tezinde dil öğrenim stratejilerinin kelime öğrenimine etkilerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma B1, B2 ve C1 düzeyindeki 170 öğrenciyle yürütülmüştür. Karma yöntem kullanılarak verilerin toplanması için görüşme formu ve kişisel bilgi formundan yararlanılmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin dil öğrenme stratejilerinden sosyal stratejiyi daha fazla tercih ettiğine ulaşılmıştır.

Kurudayıoğlu ve Zorpuzan (2019), “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Anlamsal Haritalama Tekniğinin Kelime Öğretimi Üzerine Etkisi” başlıklı çalışmasında geleneksel yöntemlerle anlamsal haritalama tekniğini karşılaştırarak anlamsal haritalama tekniğinin kelime öğretimi üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Veri toplama aracı olarak kelime başarı testi kullanılmış ve çözümlenmesinde SPSS’den yararlanılmıştır. Deney ve kontrol olmak üzere iki grup oluşturulmuştur. A2 seviyesindeki öğrencilerin örnekleme oluşturduğu çalışmada deney grubundaki uygulamalar anlamsal haritama tekniğiyle yürütülmüştür. Elde edilen veriler sonucunda bu tekniğin geleneksel yöntemden daha başarılı olduğuna ulaşılmıştır.

Uğur (2019), “Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Sözcük Öğretimi Açısından İncelenmesi” başlıklı yüksek lisans çalışmasında Yedi İklim Türkçe Setinde bulunan etkinlikler, sözcük öğretim yöntemleri, öğretilmesi amaçlanan sözcükleri ve sayılarını belirlenmeyi amaçlamıştır. Bu amaçla doküman incelemesi yöntemini kullanmıştır. A1 düzeyinden C2 de dahil olmak üzere Yedi İklim Türkçe ders kitaplarında kelime öğretimini inceleyen yazar, A1 düzeyinde kelime öğretimi üzerinde daha fazla durulduğunu saptamıştır.

Akçelik (2020), “İkinci Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Zekâ Oyunlarıyla Sözcük Öğretimi” başlıklı yüksek lisans tezinde zekâ oyunlarının ilkokulda öğrenim gören mülteci öğrencilerin sözcük öğretimi sürecine katkısını incelemeyi amaçlamıştır. Karma yöntemden faydalanılmıştır. Örnekleme ilkokula giden 40 mülteci öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenciler deney ve kontrol olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Deney grubunda kelime öğretimi zekâ oyunları ile yapılırken kontrol grubu ders kitaplarında bulunan etkinliklerle kelime öğrenmiştir. Araştırmadan zekâ oyunlarının kelime öğretimine katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca zekâ oyunları öğrenciler tarafından eğlenceli ve yararlı görülmüştür.

Kanal (2020), “Artırılmış Gerçeklik Uygulamalarının Yabancı Öğrencilere Türkçe Sözcük Öğretiminde Akademik Başarıya Etkisi” başlıklı yüksek lisans çalışmasında artırılmış gerçeklik uygulamalarının öğrenci başarısına etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda Metaverse Studio isimli artırılmış gerçeklik uygulaması kullanılmıştır. Çalışma yarı deneysel desende yürütülmüştür. A1 seviyesinde 54 öğrenci ile araştırma gerçekleştirilmiştir. Bu sebeple öğrenciler deney ve kontrol olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Kontrol grubunda eğitim faaliyetlerini ders kitabı üzerinden, deney grubunda ise uygulama üzerinden gerçekleştirmiştir. Araştırma sonucunda artırılmış gerçeklik uygulamasının öğrencilerin başarısını arttırdığı belirlenmiştir. Birden fazla duyuya hitap edilmesi öğrenciye zenginleştirilmiş bir öğrenme ortamı sunacaktır.

Kara Özkan ve Nurlu (2020), “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Bağlam Temelli Kelime Öğretim Yöntemi” başlıklı çalışmada bağlam temelli yöntemin kelime öğretiminde öğrenmeye etkisini belirlemeyi amaçlamışlardır. Örnekleme B2 düzeyinde bulunan 16 öğrenci oluşturmuştur. Çalışmada doküman analizi kullanılmıştır. Veri toplama aracı olarak da okuma metni ve çalışma kağıtlarından yararlanılmıştır. Araştırmadan katılımcıların bağlamsal ipuçlarından yararlandığı ve yeni kelimelerin anlamlarını öğrendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sayır (2020), “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Çoklu Ortam Dipnotları ile Kelime Öğretimi Sürecinin Etkinlik Kuramı Çerçevesinde Değerlendirilmesi” başlıklı doktora tezinde çoklu ortam dipnotlarının YÖÖ sürecine etkisi belirlemeyi ve kelime öğretimi sürecini “etkinlik kuramı” kapsamında değerlendirilmeyi amaçlamıştır. Çalışmada karma yöntem çerçevesinde dönüştürücü desenden faydalanılmıştır. Araştırmanın örneklemini iki öğretmen ve B1 düzeyindeki iki farklı üniversiteden 27 öğrenci oluşturmaktadır. Öğrenciler deney ve kontrol grubu olmak üzere ikiye bölünmüş süreç öncesinde teste tabi

tutulmuşlardır. Kontrol grubuna metinler üzerinden hedef kelimeler öğretilirken deney grubu ise çoklu ortam dipnotlarıyla kelimeleri öğrenmiştir. Yapılan son test ve görüşmelerle çoklu ortam dipnotlarının kelime öğretiminde kullanılmasının öğrenmeyi kolaylaştırdığı, derse ilgiyi arttırdığı gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Dhahi (2021), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Kelime Öğretiminde Kültürel Unsurların Kullanımı (Rusça-Türkçe Örneği)” başlıklı doktora çalışmasında Türkçenin kültürü ile birlikte öğretilmesinin önemini vurgulamak amaçlanmıştır. Bu doğrultuda karma yönteme başvurmuştur. Araştırmanın örneklemini 2019/2020 yılında Minsk Devlet Dilbilim Üniversitesinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen 60 öğrenci oluşturmaktadır. Kültürel unsur barındıran kelimeleri öğretmek amacıyla A1-A2 ve B1-B2 düzeyindeki öğrencilerden oluşan gruplar meydana getirilmiştir. A1 ve A2 düzeyine Türk yemeklerinde konusunda B1 ve B2 öğrencilerine ise deyimler konusunda eğitim verilmiştir. Süreç sonunda ise öğrencilerin anlamlı ilerlemeler sağladığı gözlemlenmiştir. Ayrıca araştırmadan görsellerin, gerçek nesnelerin, jest ve mimiklerin ve etkinliklerin kullanılmasının eğitimde olumlu yönde farklılık yarattığı sonucuna ulaşılmıştır.

Erol’un (2021), “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Söz Varlığı ve Sözcük Öğretimi Üzerine Bir Değerlendirme: 1981-2021 Lisansüstü Tezler” başlıklı çalışmasında söz varlığı ve sözcük öğretimiyle ilgili tezler incelenmesi amaçlanmıştır. Nitel yöntemle hazırlanan çalışmada içerik analizi tekniği kullanılmıştır. 98 teze ulaşılmıştır. Bunlar: konu, yöntem ve yıl gibi çeşitli sınıflandırmalarla gruplandırılmıştır. Sonuç olarak tezlerin genellikle nitel yöntemle temel ve orta seviyelere odaklandığı; son yıllarda bu alandaki çalışmaların arttığı ifade edilmiştir.

Güzel’in (2021), “Yabancılar Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kelime Öğretimi Stratejileri” başlıklı yüksek lisans çalışmasında ders kitaplarındaki kelime öğretimi stratejilerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırma nitel yöntemin kullanıldığı bir durum çalışmasıdır. “İstanbul” ve “Yedi İklim” Türkçe setlerinin kelime öğretim stratejileri açısından karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. A2, B1, B2 düzeyindeki ders kitapları üzerinde durulmuştur. Araştırma sonucunda ders kitaplarının farklılık gösterdiğine ulaşılmış ve kitapların kelime öğretimine uygun düzenlenmesi gerektiği önerilmiştir.

Bu çalışmalara ek olarak YTÖ’de söz varlığı konusunda Ateş (2016), Eroğlu (2022), Göçen (2016), Yahşi (2020); Sözlük çalışmaları konusunda Çalışkan (2022), Şenyiğit (2020); kelime bilgisi ve yazma ilişkisi üzerine Aksoy (2021); Yapım eki öğretimi ve

kelime türetme, kelime hazinesi ilişkisiyle ilgili Memiş'in (2018) doktora çalışmaları bulunmaktadır. Ayrıca kelime öğretiminde bir tekniğinin ele alındığı (Balkan, 2019; Güldalı, 2019; Zorpuzan, 2019) ve konuşma becerisinin üzerinde duran (Sumruk, 2019) yüksek lisans tezlerine de rastlanmaktadır.

2.6.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Schmitt (2008) hazırlamış olduğu "Instructed Second Language Vocabulary Learning" başlıklı çalışmada kelime öğretimiyle ilgili mevcut araştırmaları gözden geçirmektedir. Araştırmada kuramsal bilgiler verilmektedir. Kelime öğretiminin zorluğu, kelime edinimi, amaçlı kelime öğretimi ve rastlantısal kelime öğretimi başlıkları yer alır. Kelime öğrenimini en üst düzeye çıkarmanın yolunun kelime miktarını arttırmak olduğunu savunulur. Araştırmada kelime öğretiminin karmaşık bir süreç olduğu, tek bir yöntem kullanımının değil kelimelere yoğun olarak maruz kalmanın etkililiği ifade edilir. Araştırma sonucunda kelime öğretiminin karmaşık ve aşamalı bir süreç olduğu ifade edilerek hedeflerin belirlenmesini ve buna göre takip edilmesini, başlangıçta anlam-biçim bağlantısı kurulması gerektiği önerilir.

Webb ve Nation (2013) tarafından hazırlanan "Teaching Vocabulary" isimli çalışmada kelime öğretiminin planlanması üzerinde durulmuştur. Hangi kelimelerin öğretileceği, hedeflerin ne olması gerektiği, nasıl bir yol izleneceği ve kelime öğretiminin değerlendirilmesiyle ilgili başlıkların altında kuramsal bilgiler sunulur. Araştırma sonucunda da kelime öğretimini sürecinin öğretmen tarafından planlanmasının önemi vurgulanır.

Alqahtani (2015) "The Importance of Vocabulary in Language Learning and How to Be Taught" başlıklı çalışmasını kelime öğreniminin önemini vurgulamak amacıyla hazırlamıştır. Araştırmacı Arabistan'daki öğretmenlik görevinden de yola çıkarak kelime öğretimiyle ilgili kuramsal başlıkları ele almıştır. Kelime, kelime türü, kelime bilgisi gibi tanımlar üzerinde durur. Araştırmada öğrencilerin yaş ve eğitim düzeyinin, kelimelerin türünün, kullanılan tekniklerin öğrenmeyi etkileyeceği sonucuna ulaşılır. Ayrıca bir kelimenin öğretici tarafından birden fazla bağlamda kullanılması da önerilmektedir.

Susanto (2017) "The Teaching of Vocabulary: A Perspective" başlıklı araştırmasında kelime öğreniminin önemini aktarmayı amaçlar. Endonezya'da İngilizce kelime öğrenimi üzerine yoğunlaşan çalışmada kuramsal bilgiler aktarılmak istenmiştir. Çalışmadan öğrencilerin hazırbulunuşluklarının farklı olduğu, bu durumun öğrenmelerini etkileyeceği

ve öğretmenlerin de buna uygun bir yol izlemesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

2.6.3. İlgili Araştırmaların Genel Değerlendirmesi

Alanyazın incelendiğinde yurt içi ve yurt dışında çeşitli araştırmalarla karşılaşılmıştır. Yurt dışında hazırlanan çalışmaların genel olarak kuramsal bilgi üzerine yoğunlaştığı fark edilmiştir. Kelime öğretiminin önemi vurgulanmak istenmiş ve öğretimden önce öğrenci özelliklerinin de dikkate alınması gerektiği açıklanmıştır. Yurt içindeki çalışmalar ise makale, doktora ve yüksek lisans tezleri olmak üzere üç grupta toplanmıştır. Bu araştırmaların çoğunluğunu teknikler ve ders kitapları oluşturmaktadır. Alanyazında kelime öğretiminin kelime, strateji, yöntem, teknik ve etkinlik boyutlarının bir bütün olarak süreç içerisinde ele alındığı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu durum kelime bilgisi açısından bakıldığında eksiklik olarak ele alınabilir.

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeline, çalışma grubuna, veri toplama araçlarına, verilerin toplanması ve toplanan verilerin analizine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir.

3.1. ARAŞTIRMA MODELİ

Bu araştırma nitel araştırma türlerinden durum araştırması türündedir. “Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda, gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 39). Durum araştırmasında sınırlı bir durum derinlemesine araştırılır (Merriam, 2013). “Özellikle dil öğrenimi, ana dil ve ikinci dil edinimi ve öğretmen eğitimi araştırmalarında sık sık görülmektedir. Durum çalışmaları karmaşık istatistiksel analizlerle bulguların elde edildiği deneysel çalışmalar yerine bir kişi, olay veya kurumu derinlemesine ve boylamsal inceleyen özgün çalışmalardır” (Paker, 2021, 124).

Araştırma için E-92112801-100-100111 sayılı kararla Düzce Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulundan izin alınmıştır.

3.2. ÇALIŞMA GRUBU

Araştırmanın evrenini Düzce Üniversitesi Türk Dili Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi oluşturmaktadır. Araştırmada kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi kullanılmıştır. “Kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi, araştırmaya pratiklik ve hız kazandırır. Araştırmacı bu yöntemde, yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer. Bu örnekleme yöntemi yaygın olarak kullanılmakla birlikte sonuçları daha az genellenebilir”dir (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 113). Araştırmanın çalışma grubu Tablo 4’te gösterilmiştir:

Tablo 4. Araştırmanın Çalışma Grubunun Frekans Dağılımı

Öğreticilerin Kişisel Özellikleri	f
Cinsiyet	
Erkek	3
Kadın	4
Yaş	
25-30	3
30+	4
Mezun Olduğu Üniversite	
Düzce Üniversitesi	6
Cumhuriyet Üniversitesi	1
Mezun Olduğu Bölüm	
Türk Dili ve Edebiyatı	6
İngilizce Öğretmenliği	1
Öğrenim Durumu	
Lisans	2
Yüksek Lisans	4
Doktora	1
Alanda Görev Yapma Süresi	
1 yıl	1
2 yıl	1
6 yıl	4
8 yıl	1

Tablo 4’te görüldüğü gibi araştırmaya katılanların dördü kadın, üçü erkektir. Öğreticilerin dördü 30 yaşın üstündedir. Diğer üçü ise 25- 30 yaş grubu arasındadır. Bu kişilerin mezun olduğu üniversitelere bakıldığında altısı Düzce Üniversitesinden mezun olurken biri Cumhuriyet Üniversitesinden mezun olmuştur. Bölümlerinin de Türk dili edebiyatı ve İngilizce öğretmenliği olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcılardan biri İngilizce öğretmenliğinden mezun olmuştur. Araştırmaya katılan öğretmenlerle ilgili öğrenim durumları göz önünde bulundurulduğunda lisans iki, yüksek lisans dört, doktora mezunu bir kişiye ulaşılmıştır. Son olarak alandaki görev süreleri ele alındığında 1 ve 8 yıl arasında farklı sonuçlar bulunmuştur. 1 yıl görev yapan bir öğretici, 2 yıl bir, 6 yıl dört, 8 yıl görev yapan bir kişiye ulaşılmıştır.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI VE VERİLERİN TOPLANMASI

Farklı bakış açıları değerlendirmek ve anlamak için yapılan durum çalışmalarında çeşitli veri toplama araçları gerekebilir (Ersoy, 2016). Bu çalışmada veri toplama aracı olarak “Öğreticiler için Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” ve “Yabancılar Türkçe

Öğretiminde Kelime Öğretimi Sürecine Yönelik Yapılandırılmamış Gözlem Formu” kullanılmıştır. Araştırmada gözlemler araştırmacı tarafından katılımsız olarak yapılmıştır. “Öğreticiler için Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu” öncelikle taslak olarak hazırlanmıştır. Taslak formun hazırlanması aşamasında ilgili alanyazın (Karatay, 2007; Alyılmaz ve Şengül, 2017; Göçen ve Okur, 2020) dikkate alınmıştır. Taslak form doktora yapmış 3 alan uzmanının görüşlerine sunulmuştur ve alınan dönütlerle yarı yapılandırılmış görüşme formuna son hâli verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formunun güvenilirliği Miles ve Huberman’ın (1994) formülü [$\frac{\text{Görüş birliği}}{\text{Görüş birliği} + \text{Görüş ayrılığı}} \times 100$] kullanılarak hesaplanmıştır. Kodlayıcılar arası güvenilirlik % 88 olarak hesaplanmıştır.

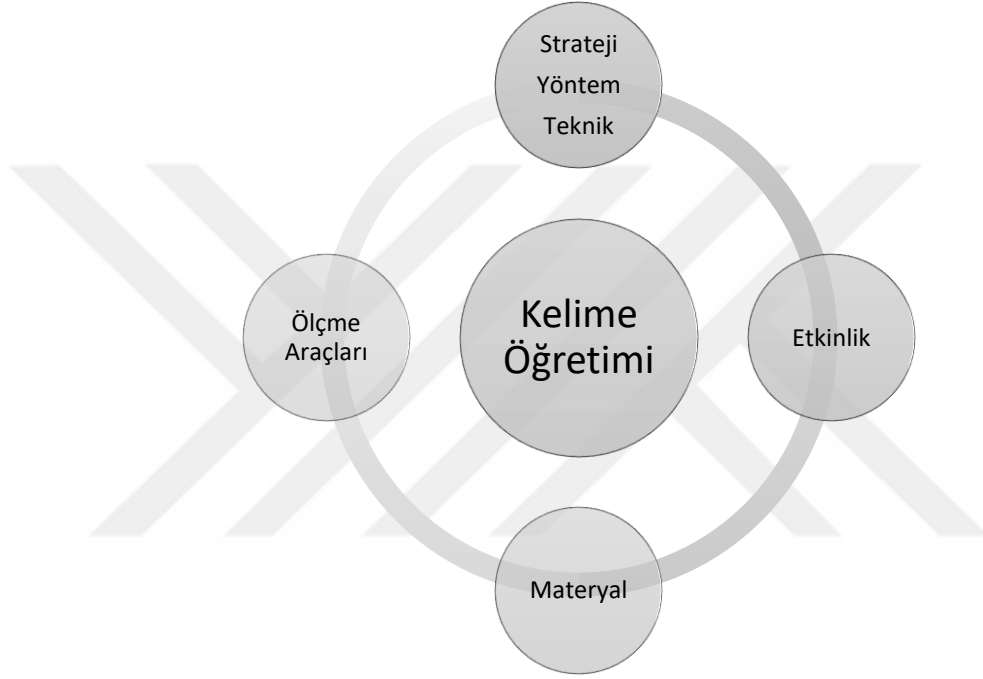
“Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kelime Öğretimi Sürecine Yönelik Yapılandırılmamış Gözlem Formu” araştırma soruları doğrultusunda uygulanmıştır. Toplamda 96 saat katılımsız gözlem yapılmıştır.

3.4. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmada veriler içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. “İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır” (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 227). Veri analizi sonucu ortaya çıkan kodlardan temalara ulaşılmıştır.

4. BULGULAR

Bu kısımda araştırma boyunca toplanan nitel verilerin analizlerine araştırma soruları doğrultusunda yer verilmiştir.

Şekil 1. Kelime Öğretimi Sürecinin Öğeleri

4.1. ÖĞRETİCİLERLE GÖRÜŞME SONUCU ORTAYA ÇIKAN BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde yarı yapılandırılmış görüşme formu (ÖYG) ile elde edilen bulgular araştırmanın beş sorusu doğrultusunda sunulmuştur. Bölüme ait başlıklar aşağıda verilmiştir:

- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde ihtiyaç duyulan kelimeleri belirleme ölçütlerine ilişkin öğretici görüşleri
- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde kullanılan strateji, yöntem ve tekniklere ilişkin öğretici görüşleri

- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde kullanılan etkinliklere ilişkin öğretici görüşleri
- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde kullanılan öğretim araçları ve materyallere ilişkin öğretici görüşleri
- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde kullanılan ölçme araçlarına ilişkin öğretici görüşleri

4.1.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde İhtiyaç Duyulan Kelimeleri Belirleme Ölçütlerine İlişkin Öğretici Görüşleri

Araştırmada YTÖ sürecinde öğretmenlerin A1 düzeyinde kelime öğretiminde ihtiyaç duyulan kelimeleri belirleme ölçütlerinin ne olduğu sorusuna cevap aranmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki kategoriler oluşturulmuştur:

- Öğrencilerin ihtiyaç duyduğu kelimelerin öğretmenler tarafından belirlenme ölçütü
- Öğreticilerin kelime öğretimi sürecine yönelik planlama durumunun belirlenmesi

4.1.1.1. Öğrencilerin İhtiyaç Duyduğu Kelimelerin Öğreticiler Tarafından Belirlenme Ölçütü

Tablo 5. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Öğrencilerin İhtiyaç Duyduğu Kelimelerin Öğreticiler Tarafından Belirlenme Ölçütüne Yönelik Kodlar

A1 Düzeyi Ölçütleri	<i>f</i>
Günlük ihtiyaçlara göre belirleme (Ö1, Ö3, Ö5)	3
Yakın çevreden seçme (Ö2, Ö6)	2
Kitabı baz alma (Ö4)	1
Sözlük (Ö7)	1
Toplam	7

Tablo 5’te görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin yedisi A1 düzeyindeki öğrencilerin ihtiyaç duyduğu kelimelerin belirlenmesi hakkında fikir yürütmüştür. Öğreticilerden “günlük ihtiyaçlara göre belirleme” (f: 3), “yakın çevreden seçme” (f: 2), “kitabı baz alma” (f: 2), “sözlük” (f: 1) kodları çıkarılmıştır. Üç öğreticinin, “A1

düzeyinde öğrencilerin ihtiyaç duyduğu kelimelerin öğretmenler tarafından belirlenme ölçütü” ne yönelik görüşleri aşağıda sunulmuştur:

İhtiyaç duydukları kelimeler seviye seviye değişmekte. A1-A2 seviyesi temel seviyedeki kelimeler. Günlük ihtiyaçlarını karşılayacak kelimelerin öğrenilmesi beklenilmekte. (Ö1)

Öğrencilere kendilerini ve çevresini ifade edecekleri kelimeleri öğrenmeleri A1 seviyesinde hedefleniyor. Bu seviyede kendini tanıtmaya, sayılar, alfabe gibi temel şeyleri öğrenciye kazandırıyoruz. (Ö2)

Kitabın arkasında bulunan sözlüklerden faydalanıyorum. (Ö7)

4.1.1.2. Öğreticilerin Kelime Öğretimi Sürecine Yönelik Planlama Durumunun Belirlenmesi

Tablo 6. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Öğreticilerin Kelime Öğretimi Sürecine Yönelik Planlama Durumunun Belirlenmesi Yönelik Kodlar

Planlama Durumu Ölçütleri	f
Planlama yapılıyor (Ö1, Ö2, Ö3, Ö4, Ö5, Ö6)	6
Planlama yapılmıyor (Ö7)	1
Toplam	7

Tablo 6’da görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin yedisi A1 düzeyinde kelime öğretimi sürecine yönelik planlama durumunun belirlenmesi hakkında görüş bildirmiştir. Öğreticilerden “planlama yapılıyor” (f: 6) ve “planlama yapılmıyor” (f: 1) kodları çıkarılmıştır. “Planlama yapılıyor” kodu çıkartılan üç öğreticinin, “A1 düzeyinde kelime öğretimi sürecine yönelik planlama durumunun belirlenmesi” ne yönelik görüşleri aşağıda sunulmuştur:

Evet, yapıyoruz. Her dersi kapsayan genel bir plan ... (Ö2)

Planlama yapılıyor, etkinlikler, kelimeler önceden belirleniyor. Kitapta hangi etkinlikleri kullanacağımız hangi bölümün yetersiz olacağını ve çalışma kağıdı hazırlamamız gerektiği üzerine konuşuruz. (Ö3)

Bununla ilgili olarak programı çalışma arkadaşlarımızla beraber programı kullanıyoruz. Plan olmadan ilerleyemeyiz. (Ö5)

“Planlama yapılmıyor” kodu çıkartılan bir öğreticinin, “A1 düzeyinde kelime öğretimi

sürecine yönelik planlama durumunun belirlenmesi” ne yönelik görüşü aşağıda sunulmuştur:

Kelime öğretimi için ayrı bir yol izlenmiyor. Mevcut programı yazma dersinde kullanıyorum. (Ö7)

4.1.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Stratejiler, Yöntemler Ve Tekniklere İlişkin Öğretici Görüşleri

Araştırmada YTÖ sürecinde öğreticilerin A1 düzeyinde kelime öğretiminde kullanılan stratejilerin, yöntemlerin ve tekniklerin ne olduğu sorusuna cevap aranmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki kategori oluşturulmuştur:

- Kelime öğretiminde kullanılan stratejiler, yöntemler ve teknikler

4.1.2.1. Öğreticilerin Kullandığı Strateji, Yöntem ve Tekniklerin Belirlenmesi

Tablo 7. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Strateji, Yöntem ve Tekniklere Yönelik Kodlar

A1 Düzeyinde Kullanılan Strateji, Yöntem ve Teknikler	f
Canlandırma (Ö1, Ö5, Ö7)	3
Oyun (Ö2, Ö4)	2
Soru-Cevap (Ö1, Ö6)	2
Görseller (Ö3, Ö4)	2
Diyalog (Ö1)	1
Şarkı (Ö4)	1
Video (Ö4)	1
Çizim (Ö2)	1
Jest ve Mimik (Ö7)	1
Kelime Havuzu (Ö1)	1
Toplam	15

Tablo 7’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğreticilerin hepsi strateji, yöntem ve teknik hakkında görüşlerini belirtmiştir. Öğreticilerden; “canlandırma” (f: 3), “oyun” (f:

2), “soru-cevap” (f: 2), “görseller” (f: 2), “diyalog” (f: 1), “şarkı” (f: 1), “video” (f: 1), “çizim” (f: 1), “jest ve mimik” (f: 1), “kelime havuzu” (f: 1) kodları çıkarılmıştır. Üç öğreticinin, “kullanılan stratejilere, yöntemlere ve tekniklere” ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur:

Kelime öğretiminde diyalog, canlı performans yapılarak tiyatro canlandırılarak öğrenciler hem eksiklerini görmüş oluyorlar hem de kelimeleri somut bir ortamda kullanmış oluyorlar. Bunun yanında kelime havuzu oluşturup soru cevap tekniği ile hafızalar tazeleniyor. (Ö1)

Çok teknik kullanmak zorundayız. Öğrencinin dikkatini bu tekniklerle yoğunlaştırıyoruz. Bazen oyun olabilir bu teknik, görsel kullanımı, şarkılar, videolar... İşlenecek konuyla da bağlantılı olmalı... (Ö4)

En yoğun olarak kullandığım soru-cevap... Onların derslerimde aktif olmalarından yanayım. Sürekli soru sorarak dahil ediyorum. (Ö6)

4.1.3. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Etkinliklere İlişkin Öğretici Görüşleri

Araştırmada YTÖ sürecinde öğretmenlerin A1 düzeyinde kelime öğretiminde kullanılan etkinliklerin ne olduğu sorusuna cevap aranmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki kategori oluşturulmuştur:

- Kelime öğretiminde kullanılan etkinlikler

4.1.3.1. Öğreticilerin Kullandığı Etkinliklerin Belirlenmesi

Tablo 8. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Etkinliklere Yönelik Kodlar

A1 Düzeyinde Kullanılan Etkinlikler	f
Boşluk Doldurma (Ö4, Ö7)	2
Oyun (Ö2, Ö6)	2
Eşleştirme (Ö4)	1
Canlandırma (Ö1)	1
Sıralama (Ö7)	1
Çalışma Kitabı Etkinlikleri (Ö5)	1

Soru-Cevap (Ö2)	1
Toplam	9

Tablo 8’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin hepsi strateji, yöntem ve teknik hakkında fikirlerini belirtmiştir. Öğreticilerden; “canlandırma” (f: 1), “oyun” (f: 2), “eşleştirme” (f: 1), “boşluk doldurma” (f: 1), “sıralama” (f: 1), “çalışma kitabı etkinlikleri” (f: 1), “soru-cevap” (f: 1) kodları çıkarılmıştır. Üç öğreticinin, “kelime öğretiminde kullanılan etkinlikler” e ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur:

Kitapta bulunan etkinliklerden, internettekiler öğrenciler için gerekli olanları seçiyorum. Tümünü kullanmıyorum. Kendim ayrıca tasarlıyorum. A1’de kısa cevaplı boşluk doldurmaları kullanıyoruz. Eşleştirme de kullandığım etkinliklerden ... (Ö4)

Setteki etkinlikler yeterli. Çalışma kitabını öğrencilerle yapıyoruz. (Ö5)

Tabi, öğrencilere karışık cümle ya da kelimeler verip sıralamalarını istiyorum. Bu seviye de bazen kelimelerdeki harflerin de karışık şeklini verip bir kelime yazmalarını istiyorum. Görselle kelimelerin boş bırakılan yerlerini doldurmalarını bekliyorum. (Ö7)

4.1.4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Öğretim Araçları ve Materyallere İlişkin Öğretici Görüşleri

Araştırmada YTÖ sürecinde öğretmenlerin A1 düzeyinde kelime öğretiminde kullanılan öğretim araçları ve materyallerin ne olduğu sorusuna cevap aranmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki kategori oluşturulmuştur:

- Kelime öğretiminde kullanılan öğretim araçları ve materyaller

4.1.4.1. Öğreticilerin Kullandığı Öğretim Araçları ve Materyallerin Belirlenmesi

Tablo 9. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Öğretim Araçları ve Materyallere Yönelik Kodlar

A1 Düzeyinde Kullanılan Materyaller	f
Ders Kitabı (Ö2, Ö7)	2
Çalışma Kitabı (Ö2, Ö7)	2
Kitap (Ö1, Ö5)	1
Pano (Ö3, Ö6)	2

Tablo 9. (Devam)

Bilgisayar (Ö2, Ö3, Ö4, Ö6, Ö7)	5
İnternet (Ö4)	1
Ses sistemi (Ö3, Ö4)	2
Çalışma Kâğıdı (Ö2)	1
Oyun (Ö1)	1
Web 2.0 Araçları (Ö1)	1
Sınıftaki Nesnelere (Ö6)	1
Toplam	19

Tablo 9’da görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğretmenlerin tümünden kullanılan materyallere ilişkin görüş alınmıştır. Öğreticilerden; “ders kitabı” (f: 2), “çalışma kitabı” (f: 2), “kitap” (f: 2), “pano” (f: 2), “bilgisayar” (f: 5), “internet” (f: 1), “ses sistemi” (f: 2), “çalışma kâğıdı” (f: 1), “oyun” (f: 1), “web 2.0 araçları” (f: 1), “sınıftaki nesnelere” (f: 1) kodları çıkarılmıştır. Öğreticilerden üçünün “kelime öğretiminde kullanılan öğretim araçları ve materyalleri” ne ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur:

Bilgisayar. İnternette TEDx konuşmaları izliyoruz. Dinleme derslerinde de ses sistemini kullanıyoruz. (Ö4)

Kitap ve sınıfta bulunan her şey bizim için materyal. Koridorda gördüğün panoları da dahil edebiliriz. Öğrencilerden beklentimiz anlattıklarımızı anlamaları ve anlamlandırabilmeleri... Materyaller de bize yardımcı oluyor. (Ö6)

Ders kitabı. Bunun yanında etkinlikler için çalışma kitabı ve bilgisayar kullanıyorum. (Ö7)

4.1.5. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Ölçme Araçlarına İlişkin Öğretici Görüşleri

Araştırmada YTO sürecinde öğretmenlerin A1 düzeyinde kelime öğretiminde kullandığı ölçme araçlarının ne olduğu sorusuna cevap aranmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki kategori oluşturulmuştur:

- Kelime öğretiminde kullanılan ölçme araçları

4.1.5.1. Öğreticilerin Kullandığı Ölçme Araçlarının Belirlenmesi

Tablo 10. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Ölçme Araçlarına Yönelik Kodlar

A1 Düzeyinde Kullanılan Ölçme Araçları	f
Kullanılıyor (Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö7)	6
Kullanılmıyor (Ö4)	1
Toplam	7

Tablo 10’da görüldüğü üzere araştırmaya katılan öğretmenlerin tümünden kullanılan ölçme araçlarına ilişkin görüş alınmıştır. Öğreticilerden; ölçme araçları “kullanılıyor” (f: 6) ve “kullanılmıyor” (f: 1) kodları çıkarılmıştır. Öğreticilerden üçünün “kelime öğretiminde kullanılan ölçme araçları” na ilişkin görüşleri aşağıda sunulmuştur:

Evet, ölçme araçları kullanıyoruz. Yazılı sınavlarımız oluyor. Dinleme, okuma, yazma ve dil bilgisi ayrı ayrı sınav yapıyoruz. Konuşmada sözlü dil becerisini ölçüyoruz. Akıcılık, dil bilgisi kullanımı, üslup karşılıklı diyalog, telaffuz kullanımlarına göre değerlendirme yapıyoruz. (Ö2)

Evet... Direkt kelime bilgisi olarak metin içerisinde soruyoruz. Konuşma sınavı da genel olarak kelime bilgisine dayanıyor. Bağlam içerisinde kelime bilgisini yokluyoruz. (Ö3)

Kullanıyoruz. Mesela fiilleri görselleriyle eşleştirmelerini istiyorum. Metinden hareketle kelimeler soruyorum. (Ö5)

Ölçme araçlarıyla ilgili “Kullanılmıyor” kodu çıkartılan bir öğreticinin, “kelime öğretiminde kullanılan ölçme araçları” na yönelik görüşü aşağıda sunulmuştur:

Kelime öğretimini ölçmek için ayrıca sınav yapmıyoruz. Yaptığımız sınavlarda beceriye göre kelime soruları yer alıyor. Bu sorular eşleştirme şeklinde olabilir ya da kelimelerin bazı harflerini doldurarak olabiliyor. (Ö4)

4.2. GÖZLEM SONUCU ORTAYA ÇIKAN BULGULAR

Araştırmanın bu bölümde yapılandırılmamış gözlem ile elde edilen bulgular araştırmanın beş sorusu doğrultusunda sunulmuştur. Bölüme ait başlıklar aşağıda verilmiştir:

- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde derslere göre kullanılan kelimelere ilişkin araştırmacı gözlemleri
- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde derslere göre kullanılan stratejilere ilişkin araştırmacı gözlemleri
- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde derslere göre kullanılan yöntemlere ilişkin araştırmacı gözlemleri
- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde derslere göre kullanılan tekniklere ilişkin araştırmacı gözlemleri
- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde derslere göre kullanılan etkinliklere ilişkin araştırmacı gözlemleri
- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde derslere göre kullanılan öğretim araçları ve materyallere ilişkin araştırmacı gözlemleri
- Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde derslere göre kullanılan ölçme araçlarına ilişkin araştırmacı gözlemleri

4.2.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Derslere Göre Kullanılan Kelimeler Nelerdir?

Araştırmada YTÖ sürecinde öğreticilerin A1 düzeyinde derslere göre kullandıkları kelimelerin neler olduğu sorusuna cevap aranmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki kategoriler oluşturulmuştur. Ayrıca Ek 1’de her hafta kullanılan kelimelerin neler olduğuna yer verilmiştir.

- Öğreticilerin A1 düzeyinde derslere göre kullandıkları kelimeler ve türleri (6 haftalık)
- Öğreticilerin A1 düzeyinde kullandıkları kelimelerin türlere göre genel dağılımı

4.2.1.1. Öğreticilerin A1 Düzeyinde Derslere Göre Kullandıkları Kelimeler ve Türleri (6 Haftalık)

Tablo 11. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Derslere Göre Frekans Dağılımı (1. Hafta)

Dersler				
Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma	Toplam
<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
102	282	138	166	688

Tablo 11’de görüldüğü gibi birinci hafta A1 düzeyinde okuma/anlama dersinde 102, dil bilgisi dersinde 282, yazma dersinde 138, konuşma dersinde 166 ve toplamda 688 kelime öğretilmiştir. Bu kelimelerle öğrenciler en fazla dil bilgisi dersinde (f: 282), en az okuma/anlama dersinde (f: 102) karşılaşmıştır.

Tablo 12. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Türlerine Göre Frekans Dağılımı (1. Hafta)

	Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma	Toplam
Türler	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Bağlaç	0	2	1	1	4
Edat	0	1	2	0	3
Fiil	9	8	6	21	44
İsim	67	237	110	102	516
Kalıp İfadeler	11	7	1	7	26
Kişi Adları (İsimler)	2	0	4	0	6
Sıfat	6	13	11	11	41
Zamir	2	8	2	18	30
Zarf	5	6	1	6	18

Tablo 12’de görüldüğü üzere bağlaç türünde en fazla kelime (f: 2) dil bilgisi dersinde öğretilmek istenmiştir. Yazma ve konuşma derslerinde eşit sayıda (f: 1) bağlaç öğretilirken, okuma/anlama dersine bakıldığında bu türde herhangi bir kelime kullanılmamıştır. Edat türünde en fazla kelime (f: 2) yazma dersinde verilmiş ve bu dersi dil bilgisi (f: 1) takip etmiştir. Okuma/Anlama ve Konuşma derslerinde edat türündeysel kelimeye rastlanmamıştır. Ayrıca edatlar üzerinde en az durulan tür (f: 3) olmuştur. Fiil türünde en fazla kelimeyle konuşma dersinde (f: 21) karşılaşmış bu dersi okuma/anlama (f: 9), Dil bilgisi (f: 8) ve yazma dersleri (f: 6) izlemiştir. En çok üzerinde durulan ve öğretilmek istenen tür isimler (f: 516) olmuştur. Öğrenciler isim türünde en fazla kelimeyle dil bilgisi dersinde (f: 237) karşılaşmıştır. Yazma (f: 110) ve konuşma (f: 102) derslerinde de birbirine yakın sayılar elde edilmiştir. Okuma/anlama dersi (f: 67) sıfat türünde bu sayıların altında kalmıştır. Bu durumun aksine kalıp ifade türünde en fazla

kelimenin okuma/anlama dersinde (f: 11) öğretildiği gözlemlenmiştir. Dil bilgisi ve konuşma derslerinde eşit sayıda (f: 7) kalıp ifadeye yer verilmiştir. Bu türde en az kelimeye yazma dersinde (f: 1) rastlanmıştır. Kişi adları da dil öğretim sürecinde kısaca değinilen bir konu olmuş ve açıklanırken cinsiyet kavramından yararlanılmıştır. Bu tarz isimlere en fazla yazma dersinde (f: 4) ulaşılmıştır. Okuma/anlama dersinde 2 kelimeyle karşılaşmış, dil bilgisi ve konuşma derslerinde ise kişi adlarının üzerinde durulmadığı gözlemlenmiştir. Sıfat türünde en fazla kelimeye dil bilgisi dersinde (f: 13), zamir türünde en fazla kelimeye konuşma dersinde (f: 18) rastlanmıştır. Zarf türüne bakıldığında en fazla kelimenin (f: 6) dil bilgisi ve konuşma derslerinde kullanıldığına ulaşılmıştır.

Tablo 13. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Derslere Göre Frekans Dağılımı (2. Hafta)

Dersler				
Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma	Toplam
<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
202	185	100	70	557

Tablo 13'te görüldüğü gibi ikinci hafta A1 düzeyinde okuma/anlama dersinde 202, dil bilgisi dersinde 185, yazma dersinde 100, konuşma dersinde 70 ve toplamda 557 kelime öğretilmiştir. Bu kelimelerle öğrenciler en fazla okuma/anlama dersinde (f: 202), en az konuşma dersinde (f: 70) karşılaşmıştır.

Tablo 14. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Türlerine Göre Frekans Dağılımı (2. Hafta)

	Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma	Toplam
Türler	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Bağlaç	4	0	2	0	6
Edat	0	0	0	0	0
Fiil	21	3	7	11	42
İsim	101	153	61	49	364
Kalıp İfadeler	3	1	2	0	6
Kişi Adları (İsimler)	14	2	4	0	20

Sıfat	45	12	14	5	76
Zamir	8	7	7	1	23
Zarf	6	7	3	4	20

Tablo 14’te belirtildiği üzere bağlaç türünde kelimeler okuma/anlama (f: 4) ve yazma derslerinde (f: 2) öğretilmiştir. Dil bilgisi ve konuşma derslerinde bu türde kelimelere rastlanmamıştır. Edat türüne ise bu hafta içerisinde hiç değinilmemiştir. Fiil türünde en fazla okuma/anlama dersinde (f: 21) kelime öğretilirken en az kelime dil bilgisi dersinde (f: 3) öğretilmiştir. Fiil türünün aksine dil bilgisi dersi en fazla ismin öğretildiği (f: 153) ders olmuştur. Okuma/anlama dersinde 101, yazma dersinde 61, konuşma dersinde 49 isim öğrencilere kazandırılmak istenmiştir. Kalıp ifadelerde en fazla kelimenin okuma/anlama dersinde (f: 3) olduğu gözlemlenmiş, bu tarz ifadelerin konuşma dersinde yer almadığı dikkati çekmiştir. Kişi adlarında da durum değişmemiş kalıp ifadelerde olduğu gibi en fazla okuma/anlama dersinde değinilirken konuşma dersinde kişi adlarından bahsedilmemiştir. Sıfatlar isimlerden sonra üzerinde en çok durulan tür olmuştur. En fazla okuma/anlama dersinde (f: 45) bu türde kelimeler öğretilmiştir. Son olarak zamir türünde en fazla kelime okuma dersinde, zarf türünde en fazla kelime ise dil bilgisi dersinde öğretilmiştir.

Tablo 15. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Derslere Göre Frekans Dağılımı (3. Hafta)

Dersler				
Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma	Toplam
<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>F</i>
255	104	56	90	505

Tablo 15’te görüldüğü gibi üçüncü hafta A1 düzeyinde toplamda 505 kelimeye ulaşılmıştır. Okuma/anlama dersinde 255, dil bilgisi dersinde 104, yazma dersinde 56, konuşma dersinde 90 kelime öğretilmiştir. Bu kelimelerle öğrenciler en fazla okuma/anlama dersinde (f: 255), en az yazma dersinde (f: 56) karşılaşmıştır.

Tablo 16. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Türlerine Göre Frekans Dağılımı (3. Hafta)

	Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma	Toplam
Türler	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Bağlaç	1	0	1	0	2
Edat	0	0	0	0	0
Fiil	23	7	13	15	58
İsim	164	57	30	61	312
Kalıp İfadeler	0	0	0	0	0
Kişi Adları (İsimler)	1	2	1	0	4
Sıfat	58	24	3	13	98
Zamir	3	11	5	0	19
Zarf	5	3	3	1	12

Tablo 16’da görüldüğü gibi bağlaç türünde okuma/anlama ve yazma derslerinde kelimeler öğretilmiştir. Dil bilgisi ve konuşma derslerinde bu türe değinilmemiştir. Fiil (f: 23) ve isim türünde (f: 164) en fazla kelime okuma/anlama dersinde öğrenciye sunulmuştur. Fiil türünde en az kelime dil bilgisi dersinde (f: 7), isim türünde en az kelimeye yazma dersinde (f: 30) kullanılmıştır. Edat ve kalıp ifadeler bu hafta içerisinde üzerinde hiç durulmayan türler olmuştur. Kişi adları dil bilgisi dersinde 2, okuma/anlama dersinde 1, yazma dersinde 1 kelime öğretilirken konuşma dersinde öğretilmemiştir. Sıfat türüne en fazla okuma/anlama dersinde (f: 58), en az yazma dersinde (f: 3) değinilmiştir. Zamir türünde en fazla kelimeyle dil bilgisi dersinde (f: 11), zarf türünde en fazla kelimeyle okuma/anlama dersinde (f: 5) karşılaşılmıştır. Yine zamir türünde konuşma dersinde öğretilen herhangi bir kelimeye rastlanmamıştır.

Tablo 17. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Derslere Göre Frekans Dağılımı (4. Hafta)

Dersler				
Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma	Toplam
<i>F</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
172	53	55	59	339

Tablo 17’de görüldüğü üzere dördüncü hafta A1 düzeyinde toplamda 339 kelimeye ulaşılmıştır. Okuma/anlama dersinde 172, dil bilgisi dersinde 53, yazma dersinde 55, konuşma dersinde 59 kelime öğretilmiştir. Bu kelimelerle öğrenciler en fazla okuma/anlama dersinde (f: 172), en az dil bilgisi dersinde (f: 53) karşılaşmıştır.

Tablo 18. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Türlerine Göre Frekans Dağılımı (4. Hafta)

	Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma	Toplam
Türler	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Bağlaç	0	0	0	0	0
Edat	0	0	0	0	0
Fiil	21	22	2	15	60
İsim	112	21	42	37	212
Kalıp İfadeler	0	2	0	0	2
Kişi Adları (İsimler)	3	0	0	0	3
Sıfat	32	7	11	4	54
Zamir	0	1	0	2	3
Zarf	4	0	0	1	5

Tablo 18’de görüldüğü gibi bu hafta içerisinde bağlaç ve edat türünde kelimeler öğretilmemiştir. Fiil türünde en fazla kelimenin dil bilgisi dersinde (f: 22), en az kelimeninse yazma dersinde kullanıldığı gözlemlenmiştir. İsim türünde en fazla kelimeyle okuma/anlama dersinde (f: 112) karşılaşmıştır. İçinde bulunan haftadaki toplam değerlere bakıldığında 212 kelimeyle en çok isim öğretilirken onu toplam 60

kelimeyle fiil türü takip etmiştir. Kalıp ifadeler ve kişi adları üzerinde çok durulmamıştır. Kalıp ifadeler sadece dil bilgisi dersinde (f: 2), kişi adları ise sadece okuma/anlama dersinde (f: 3) öğretilmek amacıyla kullanılmıştır. Sıfat (f: 32) ve zamir (f: 4) türünde en fazla kelime okuma/anlama dersinde verilmiştir. Konuşma dersinde de en fazla zamir türünde kelime (f: 2) açıklanmıştır. Bunlara ek olarak bazı derslerde zamir ve zarf türünde kelimelere rastlanmamıştır.

Tablo 19. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Derslere Göre Frekans Dağılımı (5. Hafta)

Dersler				
Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma	Toplam
<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
102	61	79	90	332

Tablo 19’da görüldüğü gibi beşinci hafta A1 düzeyinde okuma/anlama dersinde 102, dil bilgisi dersinde 61, yazma dersinde 79, konuşma dersinde 90 ve toplamda 332 kelime öğretilmiştir. Bu kelimelerle öğrenciler en fazla okuma/anlama dersinde (f: 102), en az dil bilgisi dersinde (f: 61) karşılaşmıştır.

Tablo 20. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Türlerine Göre Frekans Dağılımı (5. Hafta)

	Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma	Toplam
Türler	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Bağlaç	0	0	0	0	0
Edat	0	1	0	0	1
Fiil	15	25	38	7	85
İsim	75	22	38	75	210
Kalıp İfadeler	0	0	0	0	0
Kişi Adları (İsimler)	0	0	0	0	0
Sıfat	12	2	1	6	21
Zamir	0	8	0	0	8

Zarf	0	3	2	2	7
------	---	---	---	---	---

Tablo 20’de görüldüğü gibi bağlaç, kalıp ifadeler ve kişi adlarına dört ders içerisinde de değinilmemiştir. Edat türünde yalnızca dil bilgisi dersinde 1 kelime açıklanmıştır. Fiil türünde en fazla kelime yazma dersinde, en az kelime konuşma dersinde (f: 7) öğretilmiştir. Toplam sayıya bakıldığında en çok üzerinde durulan tür olan isimlerle en fazla okuma/anlama (f: 75) ve konuşma (f: 75) derslerinde karşılaşmıştır. Yine bu türde en az kelimeye dil bilgisi (f: 22) dersinde yer verilmiştir. Sıfat türünde kelimeye en fazla okuma/anlama dersinde (f: 12), en az yazma dersinde (f: 1) ulaşılmıştır. Zamirler dil bilgisi dersinde öğretilirken diğer derslerden bu kelimeler açıklanmamıştır. Son olarak zarf türüne gelindiğinde okuma/anlama dersinde öğrenciye hiç öğretilmezken en fazla dil bilgisi dersinde (f: 3) değinilmiştir.

Tablo 21. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Derslere Göre Frekans Dağılımı (6. Hafta)

Dersler				
Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma	Toplam
<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
53	62	50	51	216

Tablo 21’de görüldüğü gibi altıncı hafta A1 düzeyinde okuma/anlama dersinde 53, dil bilgisi dersinde 62, yazma dersinde 50, konuşma dersinde 51 ve toplamda 216 kelime öğretilmiştir. Bu kelimelerle öğrenciler en fazla dil bilgisi dersinde (f: 62), en az yazma (f: 50) karşılaşmıştır.

Tablo 22. A1 Düzeyinde Kullanılan Kelimelerin Türlerine Göre Frekans Dağılımı (6. Hafta)

	Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma	Toplam
Türler	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>	<i>f</i>
Bağlaç	0	1	1	0	2
Edat	0	2	0	0	2
Fiil	18	33	6	5	62
İsim	33	16	40	30	119

Tablo 22. (Devam)

Kalıp İfadeler	0	0	1	0	1
Kişi Adları (İsimler)	0	0	0	0	0
Sıfat	2	9	0	9	20
Zamir	0	0	1	5	6
Zarf	0	1	1	2	4

Tablo 22’de görüldüğü üzere kişi adları hariç bütün türler üzerinde durulmuştur. Bağlaç türünde kelimeler dil bilgisi (f: 1) ve yazma (f: 1) derslerinde, edat türü ise sadece dil bilgisi dersinde (f: 2) açıklanmıştır. Toplam kelime sayısına bakıldığında fiil ve isim türünde fazlalık görülmüştür. Fiil türünde en fazla kelime dil bilgisi dersinde (f: 33), en az kelime konuşma dersinde (f: 5) öğretilmiştir. İsim türüne bakıldığında en fazla kelimeyle yazma dersinde (f: 40), en az kelimeyle dil bilgisi dersinde (f: 16) karşılaşılmıştır. Kalıp ifadeler yalnızca yazma dersinde (f: 1) değinilmiştir. Sıfat türünde kelimeler en fazla dil bilgisi (f: 9) ve konuşma derslerinde (f: 9) öğrenciye sunulmuştur. Zamirler okuma/anlama ve dil bilgisinde karşımıza çıkmazken konuşma dersinde (f: 5) öğretilmiştir. Zarf türüne bakıldığında en fazla kelimenin konuşma dersinde (f: 2) açıklanmasıyla beraber zamir türünde olduğu gibi bu türe de okuma/anlama dersinde hiç değinilmemiştir.

4.2.1.2. Öğreticilerin A1 Düzeyinde Kullandıkları Kelimelerin Türlerine Göre Dağılımı

Tablo 23. Kelimelerin Türlerine Göre Frekans Dağılımı

Kelime Türü	Kelime Sayısı (f)
İsim	1733
Fiil	351
Sıfat	310
Zamir	89
Zarf	66
Kalıp ifadeler	36
Kişi Adları	33

Tablo 23. (Devam)

Bağlaç	14
Edat	6
Toplam	2638

Tablo 23'te görüldüğü gibi toplamda 2638 kelimeye ulaşılmıştır. En fazla kelime isim türünde (f: 1733) gözlemlenmiştir. Bu türü fiil (f: 351) ve sıfat (f: 310) takip etmektedir. Ünlem türünde herhangi bir kelimenin öğretilmesine rastlanmadığı için yer verilmemiştir. Yine edat türü de (f: 6) az sayıda karşımıza çıkmıştır.

4.2.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Strateji, Yöntem ve Teknikler Nelerdir?

Araştırmada YTÖ sürecinde öğretmenlerin A1 düzeyinde derslere göre kullandıkları strateji, yöntem ve tekniklerin neler olduğu sorusuna cevap aranmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki kategoriler oluşturulmuştur:

- Öğreticilerin A1 düzeyinde derslere göre kullandıkları stratejiler (6 haftalık)
- Öğreticilerin A1 düzeyinde derslere göre kullandıkları yöntemler
- Öğreticilerin A1 düzeyinde derslere göre kullandıkları teknikler (6 haftalık)

4.2.2.1. Öğreticilerin A1 Düzeyinde Derslere Göre Kullandıkları Stratejiler (6 Haftalık)

Tablo 24. A1 Düzeyinde Kullanılan Stratejilerin Derslere Dağılımı

Kullanılan Stratejiler				
Haftalar	Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma
1.Hafta	Sunum	Sunum, Strateji Eğitimi	Sunum, Uygulama	Sunum, Uygulama
2.Hafta	Sunum, Uygulama	Sunum, Uygulama	Sunum, Uygulama	Sunum, Uygulama
3.Hafta	Sunum, Strateji Eğitimi, Uygulama	Sunum	Sunum, Uygulama	Sunum, Strateji Eğitimi, Uygulama
4.Hafta	Sunum, Strateji Eğitimi, Uygulama	Sunum	Sunum, Uygulama	Sunum, Uygulama
5.Hafta	Sunum, Uygulama	Sunum	Sunum, Uygulama	Sunum, Uygulama

6.Hafta	Sunum, Uygulama	Sunum, Uygulama	Sunum, Uygulama	Sunum
---------	--------------------	--------------------	--------------------	-------

Tablo 24’te belirtildiği üzere üç strateji de A1 düzeyinde yer almıştır. Bu stratejiler: sunum, strateji eğitimi ve uygulamadır. Her hafta, tüm becerilerde kelime öğretimi özellikle sunum stratejilerinden faydalanılarak gerçekleştirilmiştir. Diğer derslere göre sadece dil bilgisinde üç, dört ve beşinci haftalarda bu strateji kullanılmıştır. Okuma/anlama, yazma ve konuşma derslerinde diğer stratejilere de başvurulmuştur. Uygulama stratejisinin de tüm haftalar içerisinde yer alması sunulan bilgilerin pratiğinin yapıldığının göstergesi niteliğindedir.

4.2.2.2. Öğreticilerin A1 Düzeyinde Derslere Göre Kullandıkları Yöntemler

Tablo 25. A1 Düzeyinde Kullanılan Yöntemlerin Derslere Göre Dağılımı

Kullanılan Yöntemler			
Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma
Doğrudan	Doğrudan	Doğrudan	Doğrudan
Çağrışım	Çağrışım	Çağrışım	Çağrışım
Çoklu Ortam			Çoklu Ortam

Tablo 25’te görüldüğü üzere süreç içerisinde üç farklı yöntem gözlemlenmiştir. Dolaylı yönetime doğrudan gözlemlenememesi sebebiyle yer verilmemiştir. Doğrudan ve çağrışım yönteminin her derste kullanılması tercih edilmiştir. Dil bilgisi ve yazma dersleri hariç çoklu ortam yöntemi de başvuru yöntemlerinden biri olmuştur.

4.2.2.3. Öğreticilerin A1 Düzeyinde Derslere Göre Kullandıkları Teknikler (6 Haftalık)

Tablo 26. A1 Düzeyinde Kullanılan Tekniklerin Derslere Göre Dağılımı (1.Hafta)

Kullanılan Teknikler			
Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma
Çeviri	B biçimden Sözcüğün Anlamını Tahmin Etme	Çeviri	Anlamsal Olarak İlişkili Sözcük Gruplarını Kullanma
Dizilerin ve Ölçeklerin Kullanılması	Çeviri	Çizim	Eş Anlam ve Zıt Anlam

Tablo 26. (Devam)

Eş Anlam ve Zıt Anlam	Çizim	Gerçek Nesnelere	Gerçek Nesnelere
Çizim	Eş Anlam ve Zıt Anlam	Örnekler/Örnek Cümleler	Görseller
Örnekler/Örnek Cümleler	Gerçek Nesnelere	Taklit Etme, Gösterme ve Canlandırma	Taklit Etme, Gösterme ve Canlandırma
Taklit Etme, Gösterme ve Canlandırma	Görseller		Video
	Örnekler/Örnek Cümleler		Yüz İfadeleri ve Beden Dili

Tablo 26’da ilk içerisinde A1 düzeyinde yararlanılan kelime öğretim teknikleri yer almıştır. Bu tekniklere bakıldığında derslerde farklı tekniklerin kullanıldığı göze çarpmaktadır. Çeviri tekniği konuşma dersinde yer almamış, iletişim için farklı bir dile ihtiyaç duyulmamıştır. Dil bilgisi dersinde sözcükleri öğretirken biçim bilgisine de başvurulmuş buna uygun olarak “biçimden sözcüğün anlamını tahmin etme” yöntemi kullanılmıştır. Öğretilmek istenen kelimeler öğrencilerin her gün karşılaştığı ve yakın çevresinde bulunan nesne isimleridir. Bu sebeple sınıfta bulunan gerçek nesnelere de kullanılmıştır. Canlandırma, çizim ve beden dili gibi sözcük ve açıklama gerektirmeyen yöntemler öğretmenin anlatmasını öğrencinin ise anlamasını kolaylaştırmıştır. Konuşma dersinde de video yöntemi kullanarak öğrencilerin “tanışma” diyaloglarını gözlemlemesi, sözcüklerin telaffuzlarıyla karşılaştırılması açısından önemli olmuştur. Bu hafta içerisinde bahsedilen yöntemlerin dışında eş ve zıt anlam, örnekler cümleler ile kelimelerin öğrenciye sunulması, anlamsal olarak ilişkili sözcük grupları, sayılar öğretilirken dizilerin ve ölçeklerin kullanılması yöntemleri kullanılmıştır.

Tablo 27. A1 Düzeyinde Kullanılan Tekniklerin Derslere Göre Dağılımı (2. Hafta)

Kullanılan Teknikler			
Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma
Çeviri	Biçimden Sözcüğün Anlamını Tahmin Etme	Çeviri	Çeviri
Dizilerin ve Ölçeklerin Kullanılması	Çeviri	Eş Anlam ve Zıt Anlam	Çizim

Tablo 27. (Devam)

Eş Anlam ve Zıt Anlam	Çizim	Örnekler/Örnek Cümleler	Dizilerin ve Ölçeklerin Kullanılması
Çizim	Eş Anlam ve Zıt Anlam	Sözcük Alıştırmaları	Eş Anlam ve Zıt Anlam
Görseller	Gerçek Nesneler	Tanım ve Açıklama	Görseller
Örnekler/Örnek Cümleler	Görseller	Taklit Etme, Gösterme ve Canlandırma	Sözcük Alıştırmaları
Sözcük Alıştırmaları	Örnekler/Örnek Cümleler	Yüz İfadeleri ve Beden Dili	Üst Anlamlılık ve Alt Anlamlılık
Tanım ve Açıklama	Sözcük Alıştırmaları		Yüz İfadeleri ve Beden Dili
Taklit Etme, Gösterme ve Canlandırma	Tanım ve Açıklama		
Üst Anlamlılık ve Alt Anlamlılık			
Yüz İfadeleri ve Beden Dili			

Tablo 27’de görüldüğü gibi çeviri yöntemi bu hafta içerisinde tüm derslerde kullanılmıştır. Öğrencilerin çoğunluğunun Arap kökenli olması sebebiyle ihtiyaç duyulduğunda çoğunlukla bu dil üzerinden ve İngilizce kelime karşılıkları verilmiştir. Bu yöntemin dışında eş ve zıt anlamlı kelimeler yöntemine de tüm derslerde başvurulmuştur. Dersi monotonluktan kurtarması amacıyla sözcük alıştırmaları uygulanmıştır. Sözcük alıştırmaları eşleştirme, harf doldurma ve boşluk doldurma gibi etkinlikleri kapsamaktadır. Bu yöntemde ders kitabından ve bilgisayardan faydalanılmıştır. Kelimeler öğretilirken ayrıca kullanılan bir diğer yöntem internet üzerinden resimlerinin gösterilmesidir. Bu sayede hafızada daha uzun süre tutulması sağlanmaktadır. Hafta içerisinde kelime öğretimi için kısa tanımlamalar ve üst- alt anlamlılık gibi yöntemler de kullanılmıştır.

Tablo 28. A1 Düzeyinde Kullanılan Tekniklerin Derslere Göre Dağılımı (3.Hafta)

Kullanılan Teknikler			
Okuma/ Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma
Anlamsal Olarak İlişkili Sözcük Gruplarını Kullanma	Çeviri	Biçimden Sözcüğün Anlamını Tahmin Etme	Bağlamsal İpuçlarını Kullanma
Bağlamsal İpuçlarını Kullanma	Eş Anlam ve Zıt Anlam	Çeviri	Çeviri
Çeviri	Gerçek Nesnelere	Eş Anlam ve Zıt Anlam	Çizim
Dizilerin ve Ölçeklerin Kullanılması	Görseller	Örnekler/Örnek Cümleler	Dizilerin ve Ölçeklerin Kullanılması
Eş Anlam ve Zıt Anlam	Nedenler ve Sonuçlar	Sözcük Alıştırmaları	Görseller
Eş Dizim Kullanımı	Örnekler/Örnek Cümleler	Süreç	Örnekler/Örnek Cümleler
Görseller	Süreç	Tanım ve Açıklama	Sözcük Alıştırmaları
Örnekler/Örnek Cümleler	Yüz İfadeleri ve Beden Dili		Tanım ve Açıklama
Sözcük Alıştırmaları			Yüz İfadeleri ve Beden Dili
Taklit Etme, Gösterme ve Canlandırma			
Tanım ve Açıklama			
Üst Anlamlılık ve Alt Anlamlılık			
Yüz İfadeleri ve Beden Dili			
Video			

Tablo 28’de belirtildiği üzere özellikle okuma anlama dersinde çeşitli yöntemler kullanılmıştır. Çeviri yöntemi ikinci haftada olduğu gibi tüm derslerde karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca burada bağlamsal ipuçlarını kullanma yöntemine başvurulmuştur. Bu yöntemde öğrencilerin daha önce karşılaştığı kelimelere ek olarak metinde yer alan bilmediği kelimeleri bağlam içerisinde çözmesi amaçlanmıştır. Öğrencilere fiillerin de

öğretilmek istenmesi sebebiyle dil bilgisi ve yazma derslerinde paralel olarak süreç yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde öğreticiler günlük rutinleri sırasıyla belirtirler. Okuma-anlama dersinde bu hafta içerisinde dinleme becerisi için video yöntemi kullanılır. Bahsedilen yöntemlerin dışında “çünkü” bağlacıyla neden ve sonuç yönteminden de faydalanılır.

Tablo 29. A1 Düzeyinde Kullanılan Tekniklerin Derslere Göre Dağılımı (4.Hafta)

Kullanılan Teknikler			
Okuma/ Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma
Anlamsal Olarak İlişkili Sözcük Gruplarını Kullanma	Çeviri	Çeviri	Anlamsal Olarak İlişkili Sözcük Gruplarını Kullanma
Bağlamsal İpuçlarını Kullanma	Eş Anlam ve Zıt Anlam	Eş Anlam ve Zıt Anlam	Çeviri
Çeviri	Görseller	Gerçek Nesnelere	Çizim
Dizilerin ve Ölçeklerin Kullanılması	Örnekler/Örnek Cümleler	Örnekler/Örnek Cümleler	Eş Anlam ve Zıt Anlam
Eş Anlam ve Zıt Anlam	Taklit Etme, Gösterme ve Canlandırma	Sözcük Alıştırmaları	Görseller
Eş Dizim Kullanımı	Yüz İfadeleri ve Beden Dili	Süreç	Örnekler/Örnek Cümleler
Örnekler/Örnek Cümleler		Tanım ve Açıklama	Sözcük Alıştırmaları
Sözcük Alıştırmaları			Süreç
Tanım ve Açıklama			Yüz İfadeleri ve Beden Dili

Tablo 29’da belirtildiği gibi dördüncü haftaya gelindiğinde çeviri yöntemi yine tüm derslerde karşımıza çıkmaktadır. Öğrencilere sunulan kelimelerin sayılarının artması sebebiyle kelimeler arasında ilişki kurmayı amaçlayan anlamsal olarak ilişkili sözcük gruplarının kullanılması öğreticilerin birden fazla derste başvurduğu bir yöntem olmuştur. Aynı sebepten tanım ve açıklama yöntemi de bu hafta içerisinde yer almıştır. Tüm derslerde örnek cümleler yönteminin kullanılması da tercih edilmiş, yeni bir kelime öğretilirken farklı bağlamlarda aynı kelimeler öğrenciye sunulmuştur. Bu haftada özellikle eş dizim yönteminin kullanılması öğrenciye kelimenin hangi kelimeyle birlikte

kullanılıp hangi kelimeyle kullanılmayacağına dair ışık tutmuştur.

Tablo 30. A1 Düzeyinde Kullanılan Tekniklerin Derslere Göre Dağılımı (5. Hafta)

Kullanılan Teknikler			
Okuma/ Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma
Anlamsal Olarak İlişkili Sözcük Gruplarını Kullanma	Biçimden Sözcüğün Anlamını Tahmin Etme	Anlamsal Olarak İlişkili Sözcük Gruplarını Kullanma	Anlamsal Olarak İlişkili Sözcük Gruplarını Kullanma
Çeviri	Çeviri	Biçimden Sözcüğün Anlamını Tahmin Etme	Çeviri
Çizim	Eş Anlam ve Zıt Anlam	Eş Anlam ve Zıt Anlam	Çizim
Eş Dizim Kullanımı	Gerçek Nesnelere	Nedenler ve Sonuçlar	Eş Anlam ve Zıt Anlam
Görseller	Örnekler/Örnek Cümleler	Örnekler/Örnek Cümleler	Gerçek Nesnelere
Nedenler ve Sonuçlar		Sözcük Alıştırmaları	Örnekler/Örnek Cümleler
Sözcük Alıştırmaları			Sözcük Alıştırmaları
Şarkı ve Kayıt Kullanma			Üst Anlamlılık ve Alt Anlamlılık
Tanım ve Açıklama			
Üst Anlamlılık ve Alt Anlamlılık			
Yüz İfadeleri ve Beden Dili			

Tablo 30'da görüldüğü gibi çeviri yöntemi sadece yazma dersinde karşımıza çıkmamaktadır. Bu derste dil bilgisinde olduğu gibi sözcüğün biçim bilgisinden yararlanılarak anlamını öğrencinin tahmin etmesi istenmiştir. Okuma ve konuşma derslerinde iste üst ve alt anlamlılık yöntemi kullanılarak meyve,sebze gibi yiyeceklerin üst anlam grubuna dahil olduğu bu başlıklar altında çeşitli kelimelerin yer aldığı etkinlikler kullanılmıştır. Boşluk doldurma, eşleştirme gibi etkinlikleri kapsayan sözcük alıştırmaları da dil bilgisi hariç tüm derslerde yer alan bir yöntemdir. Yüz İfadeleri ve görseller gibi önceki haftalarda birden fazla derste karşılaştığımız yöntemler beşinci

haftaya gelindiğinde sadece okuma-anlama dersinde kullanılmıştır. Ayrıca okuma-anlama dersinde dinleme becerisi de kazandırılmak istendiğinden öğrencilere ses kaydı dinletilmiştir.

Tablo 31. A1 Düzeyinde Kullanılan Tekniklerin Derslere Göre Dağılımı (6. Hafta)

Kullanılan Teknikler			
Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma
Çeviri	Bicimden Sözcüğün Anlamını Tahmin Etme	Anlamsal Olarak İlişkili Sözcük Gruplarını Kullanma	Çeviri
Çizim	Çeviri	Çeviri	Eş Anlam ve Zıt Anlam
Eş Anlam ve Zıt Anlam	Örnekler/Örnek Cümleler	Nedenler ve Sonuçlar	Gerçek Nesnelere
Görseller	Sözcük Alıştırmaları	Örnekler/Örnek Cümleler	Eş Anlam ve Zıt Anlam
Örnekler/Örnek Cümleler	Şarkı ve Kayıt Kullanma	Sözcük Alıştırmaları	Örnekler/Örnek Cümleler
Sözcük Alıştırmaları	Tanım ve Açıklama	Yüz İfadeleri ve Beden Dili	Taklit Etme, Gösterme ve Canlandırma
Taklit Etme, Gösterme ve Canlandırma			Tanım ve Açıklama
Tanım ve Açıklama			

Tablo 31’de belirtildiği üzere çeviri yöntemi ve ona ek olarak örnek cümleler yöntemi dört ders içerisinde de kullanılmıştır. Sözcük alıştırmaları yöntemi okuma-anlama, dil bilgisi ve yazma derslerinde; tanım ve açıklamalar yöntemi okuma-anlama, dil bilgisi, konuşma derslerinde karşımıza çıkmaktadır. Çizim ve görsellerden okuma-anlama dersinde yararlanılmıştır. Yüz ifadeleri yöntemi ve nedenler-sonuçlar yöntemi sadece yazma dersinde yer almıştır. Sınav için tekrarların da yapıldığı hafta içerisinde görseller, çizim, gerçek nesnelere de kullanılarak kelime hatırlatması sağlanmıştır. Son olarak altıncı hafta dil bilgisi dersinde öğrencilere geçmiş zaman eklerinin yer aldığı bir şarkı dinletilmiştir.

4.2.3. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Etkinlikler Nelerdir?

Araştırmada YTÖ sürecinde öğretmenlerin A1 düzeyinde derslere göre kullandıkları etkinliklerin neler olduğu sorusuna cevap aranmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki kategori oluşturulmuştur:

- Öğreticilerin A1 düzeyinde derslere göre kullandıkları etkinlikler (6 haftalık)

4.2.3.1. Öğreticilerin A1 Düzeyinde Derslere Göre Kullandıkları Etkinlikler (6 Haftalık)

Tablo 32. A1 Düzeyinde Kullanılan Etkinliklerin Derslere Göre Dağılımı

Kullanılan Etkinlikler				
Haftalar	Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma
1. Hafta	Örnek Olma, Sıralama, Soru-Cevap	Görsellerden Yararlanma, Sıralama, Soru-Cevap	Örnek Olma	Görsellerden Yararlanma, Örnek Olma, Soru-Cevap
2. Hafta	Boşluk Doldurma, Görsellerden Yararlanma, Metin Etkinlikleri, Soru-Cevap	Boşluk Doldurma, Örnek Olma, Soru-Cevap	Başvuru Formu Etkinliği, Karışık Kelimeleri Düzenleme, Kelime Düzeltilme, Soru-Cevap	Eşleştirme, Görsellerden Yararlanma, Gruplama, Kendini Tanıtma, Soru-Cevap
3. Hafta	Anlam Özelliklerinden Hareket Etkinlikleri, Boşluk Doldurma, Eşleştirme, Görsellerden Yararlanma, Soru-Cevap	Görsellerden Yararlanma, Soru-Cevap	Görsellerden Yararlanma, Harfleri Karışık Kelimeleri Düzenleme, Soru-Cevap, Kendini Tanıtma	Eşleştirme, Kendini Tanıtma, Soru-Cevap
4. Hafta	Anlam Özelliklerinden Hareket Etkinlikleri, Doğru-Yanlış, Gruplama, Soru-Cevap	Görsellerden Yararlanma, Soru-Cevap	Boşluk Doldurma, Cümle Oluşturma, Gruplama	Görsellerden Yararlanma, Soru-Cevap

Tablo 32. (Devam)

5. Hafta	Anlam Özelliklerinden Hareket Etkinlikleri, Eşleştirme, Görsellerden Yararlanma, Gruplama, Metin Etkinlikleri, Soru-Cevap	Cümle Oluşturma, Soru-Cevap	Diyalog Oluşturma, Eşleştirme, Karışık Kelimeleri Düzenleme	Eşleştirme, Gruplama, Soru-Cevap
6. Hafta	Eşleştirme, Görsellerden Yararlanma, Soru-Cevap	Eşleştirme, Soru-Cevap	Gruplama, Cümle Oluşturma, Gruplama	Gruplama, Soru-Cevap
Etkinlik Sayısı (f)	25	14	18	18

Tablo 32’de belirtildiği gibi altı haftalık süreç içerisinde çeşitli etkinliklere başvurulmuştur. En çok etkinliğe okuma/anlama derslerinde (f: 25) rastlanmıştır. En az etkinlik uygulaması olan ders ise dil bilgisi (f: 14) dersidir. Dört ders grubunda da yer alan etkinlikler soru-cevap ve görsellerden yararlanmadır. Özellikle öğretimin ilk haftalarında görsellerin bulunduğu etkinlikler öğretmenler tarafından tercih edilmiştir. Soru-cevap ise 5N 1K ya da kısa cevaplı sorular şeklinde sık sık karşımıza çıkar. Eşleştirme, boşluk doldurma, doğru yanlış gibi etkinliklere de bu düzeyde rastlanır. Özellikle yazma dersine bakıldığında kelimelerden yola çıkılarak kısa metinler oluşturmaya yönelik aşamalı bir şekilde ilerleme göze çarpmaktadır.

4.2.4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Öğretim Araçları ve Materyalleri Nelerdir?

Araştırmada YTÖ sürecinde öğretmenlerin A1 düzeyinde derslere göre kullandıkları öğretim araçları ve materyallerin neler olduğu sorusuna cevap aranmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki kategori oluşturulmuştur:

- Öğreticilerin A1 düzeyinde derslere göre kullandıkları öğretim araçları ve materyaller (6 haftalık)

4.2.4.1. Öğreticilerin A1 Düzeyinde Derslere Göre Kullandıkları Öğretim Araçları ve Materyaller (6 Haftalık)

Tablo 33. A1 Düzeyinde Kullanılan Öğretim Araçları ve Materyalleri Derslere Göre Dağılımı

Kullanılan Öğretim Araçları ve Materyaller				
Haftalar				
	Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma
1. Hafta	Ders Kitabı, Yazı Tahtası	Bilgisayar, İnternet, Projeksiyon Cihazı, Sınıftaki Nesneler, Yazı Tahtası	Ders Kitabı, Sınıftaki Nesneler, Yazı Tahtası	Bilgisayar, İnternet, Projeksiyon Cihazı, Ses Sistemi, Sınıftaki Nesneler, Yazı Tahtası
2. Hafta	Ders Kitabı, Bilgisayar, İnternet, Projeksiyon Cihazı, Yazı Tahtası	Bilgisayar, Projeksiyon Cihazı, Sınıftaki Nesneler, Yazı Tahtası	Ders Kitabı, Yazı Tahtası	Ders Kitabı, Bilgisayar, İnternet, Projeksiyon Cihazı, Yazı Tahtası
3. Hafta	Ders Kitabı, Bilgisayar, İnternet, Projeksiyon Cihazı, Ses Sistemi, Yazı Tahtası	Bilgisayar, Çalışma Kağıdı, Sınıftaki Nesneler, Yazı Tahtası	Ders Kitabı, Bilgisayar, İnternet, Projeksiyon Cihazı, Yazı Tahtası	Ders Kitabı, Bilgisayar, İnternet, Pano, Projeksiyon Cihazı, Yazı Tahtası
4. Hafta	Ders Kitabı, Yazı Tahtası	Bilgisayar, Çalışma Kağıdı, Yazı Tahtası	Ders Kitabı, Sınıftaki Nesneler, Yazı Tahtası	Ders Kitabı, Bilgisayar, İnternet, Projeksiyon Cihazı
5. Hafta	CD, Ders Kitabı, Bilgisayar, Pano, Ses Sistemi, Yazı Tahtası	Bilgisayar, Sınıftaki Nesneler, Yazı Tahtası	Ders Kitabı, Yazı Tahtası	Ders Kitabı, Sınıftaki Nesneler, Yazı Tahtası
6. Hafta	Ders Kitabı, Bilgisayar İnternet, Projeksiyon Cihazı, Yazı Tahtası	Bilgisayar, Çalışma Kağıdı, İnternet, Ses Sistemi, Yazı Tahtası	Ders Kitabı, Yazı Tahtası	Sınıftaki Nesneler, Yazı Tahtası

Tablo 33'te haftalara göre yararlanılan materyaller belirtilmektedir. İncelendiğinde ders kitabının okuma/anlama ve yazma derslerinin tamamında kullanıldığı görülmektedir. Konuşma dersinde de ilk ve son hafta hariç diğer haftalarda kullanıldığı sonucuna

ulaşmıştır. Ders kitabından dil bilgisi dersinde hiç yararlanılmamıştır. Bu, öğretmenlerin hazırlamış oldukları slaytları kullanmasından kaynaklanmaktadır. Derslerde etkinlik yapmak, görsellerden yararlanmak gibi amaçlarla bilgisayar ve projeksiyon cihazı kullanılır. Genel olarak ders anlatımı amaçlı yazı tahtasından da faydalanılır. Bunların dışında sınıfta sürekli bulunan panolar mevcuttur. Burada mevsimler, sınıflarda bulunan eşyalar, meyve-sebze gibi kavramların isimleri ve resimleri yer almaktadır. Ses kaydı veya videolar dinletilmek istendiğinde ise ses sistemi kullanılır. Bahsedilenlerin dışında öğretmenler farklı materyallere başvurmamaktadır.

4.2.5. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Ölçme Araçları Nelerdir?

Araştırmada YTO sürecinde öğretmenlerin A1 düzeyinde kullandıkları ölçme araçlarının neler olduğu sorusuna cevap aranmıştır. Bu kapsamda aşağıdaki kategori oluşturulmuştur:

- Öğretmenlerin A1 düzeyinde kullandıkları ölçme araçları

4.2.5.1. Öğretmenlerin A1 Düzeyinde Kullandıkları Ölçme Araçları

Tablo 34. A1 Düzeyinde Kullanılan Ölçme Araçları

Kullanılan Ölçme Araçları	
Geleneksel Ölçme Araçları	
Doğru- Yanlış	1
Eşleştirme	1
Kısa Cevaplı Testler	1
Yazılı Sınav	1
Toplam (f)	4
Çağdaş Ölçme Araçları	
-	0
Toplam (f)	0

Tablo 34'te belirtildiği üzere ölçme araçları iki grupta sınıflandırılmıştır. Bunlardan ilki geleneksel ölçme araçlarıdır. Bu kapsamda hazırlanan sınavlar incelendiğinde doğru-yanlış, eşleştirme, kısa cevaplı testler ve yazılı sınav sonucuna ulaşılmıştır. Doğru-yanlış ve yazılı sınav genel olarak metin üzerinden yoklanan becerileri ölçmek amacıyla kullanılmıştır. Ayrıca yazılı sınav altında öğrencilerin cümleler oluşturmaları da beklenmiştir. Eşleştirme soruları ise fiil ve isimlerin eşleştirilmesi gibi soruları içermektedir. Geleneksel ölçme araçları içerisinde yer alan sözlü sınavlar da süreçte

bulunsa da gözlemlenmediği için araştırmada yer almamıştır.

Ölçme araçlarının sınıflandırılmasında yer alan diğer grupsa çağdaş ölçme araçlarıdır. Bu grupta yer alan portfolyo, öz değerlendirme, akran değerlendirme, performans değerlendirme, tanılayıcı dallanmış ağaç, yapılandırılmış grid gibi çağdaş araçlara süreç içerisinde rastlanmamıştır.

5. SONUÇ

5.1. SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu bölümde çalışmadan elde edilen verilerin analizi sonucunda ulaşılan sonuçlar sunulmuştur. Araştırma alt problemleri doğrultusunda sonuçlar da farklı başlıklar altında ele alınmıştır.

5.1.1. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde İhtiyaç Duyulan ve Kullanılan Kelimelere İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın ilk iki alt problemi olan “Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde öğrencilerin A1 düzeyinde kelime öğretiminde ihtiyaç duyulan kelimeleri belirleme ölçütleri nelerdir?” ve “Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde derslere göre kullanılan kelimeler nelerdir?” sorularına yanıt aramak amacıyla görüşme ve gözlem formlarından yararlanılmıştır.

Görüşme sonucunda ihtiyaç duyulan kelimelerin belirlenmesine yönelik kodlar çıkarılmıştır. Görüşme verilerinden elde edilen bu sonuca göre öğrencilerin çoğunluğu kelimeler belirlenirken günlük ihtiyaçların göz önünde bulundurulduğunu ifade etmiştir. “Günlük yaşamada iletişim ihtiyacını karşılayabilecekleri kelimeleri onlara öğretmek birinci aşamadır” (Memiş, 2018: 1284). Bu bağlamda öğrencinin günlük hayatta karşılaşılabileceği kelimelere sınıf ortamında yer verilmesi gerekir. Dil kullanımı açısından ilk hedef o dilin günlük kullanımında öğrenciye yarar sağlamasıdır. Özellikle A1 düzeyi için bu duruma dikkat edilerek bir öğretim yapılır. Öğrenciden kendini tanıtmayı sağlayacak kelimeleri, selamlaşma ifadelerini, yakın çevredeki nesne isimleri gibi kavramları bilmesi beklenir. Bundan dolayı kelime öğretiminin çıktıları da istenen kelimelerin kazandırılması yönünde olacaktır.

Sürece ilişkin kelimelerin belirlenmesinde öğrencilerle görüşülen bir diğer konu planlama yapılıp yapılmadığı hakkındadır. Planlama eğitim sürecinde üzerinde özellikle durulması gereken durumlardandır. Karatay (2007) çalışmasında kelime öğretimine yönelik bir planlamanın yapılmasını vurgulamaktadır. Görüşmeden ulaşılan sonuç da kelime öğretimine yönelik bir planlamanın yapıldığı yönündedir. Görüşü destekler

nitelikte Webb ve Nation (2013) hazırlamış oldukları çalışmada planlama üzerinde durmuş ve hedef, yöntem, değerlendirme basamaklarından bahsetmiştir. Bu bağlamda çalışmalar da göz önünde bulundurulduğunda öğrencinin ilgi, ihtiyaç ve önceki öğrenmeleriyle birlikte hedeflerin, yöntem ve değerlendirmenin yer aldığı bir planlamanın yapılması gerekmektedir.

Gözlem sonucuna bakıldığında ilk hafta ulaşılan kelime sayısı diğer haftalarda düşüş göstermiştir. İlk ve son hafta arasında iki kattan daha fazla bir fark bulunmaktadır. Bu durumda öğrencilerin başlangıçta yeni kelimelerle daha fazla karşı karşıya kaldığı söylenebilir. Gözlem süresi boyunca kelimeler öğretilmiş süreç içerisinde bu kelimeler tekrar edilmiştir. Düşüşün sebebi olarak bu durum gösterilebilir.

Kelimeler, içinde bulunulan haftalarda farklı derslerde anlamlarıyla birlikte aktarılmıştır. Daha çok kelimelerin dil bilgisi ve okuma/anlama derslerinde öğretildiği göze çarpar. Okuma/anlama dersleri kurumda farklı şekilde ilerlemektedir. Dinleme becerisi bu ders içerisinde işlenmekte ayrı olarak ele alınmamaktadır. Okuma becerisi Çelik ve Başutku'ya (2020: 94) göre “kelimelerin oluşturduğu anlamların ve genel olarak da metnin bütününe verdiği mesajın okuyucu tarafından doğru bir şekilde anlaşılması esasına” dayandırılmaktadır. Bu beceride özelden genele doğru bir ilerleyiş vardır. Öğrencilerin kelime ve harflerden yola çıkarak sözcükleri, cümleleri ve genel yapı olan metni anlamlandırması beklenir. Sözcüklerin tanınması ve bilinmesi öğrenenin yararına olacaktır. Okuma ve dinlemeyi kapsayan alıcı kelime hazinesi bireyde konuşma ve yazma becerisini kapsayan üretici kelime hazinesinden önce gelişir. Bu sebeple okuma/anlama derslerinde öğretilen kelimelerin diğer derslere göre yoğunlukta olması normal karşılanan bir durumdur. Dil bilgisi derslerinde de kelimelere şekil ve anlam boyutlarıyla fazlaca yer verilmiştir. Kurallar kelimelerle birlikte örneklendirilerek aktarılmıştır. Kelime öğretiminin tüm haftalara bakıldığında en az yer aldığı ders ise yazmadır. Özellikle ilk haftalarda kelimelerin anlam boyutundan çok nasıl yazıldığıyla ilgilenilmiştir. Schmitt (2008) de çalışmasında anlam-biçim bağlantısının kurulmasını önerir.

Gözlem sonuçlarından ulaşılan bir diğer sonuç da kelime türleri hakkındadır. Bakıldığında A1 düzeyinde en çok isim türünde kelimelerin öğretildiği gözlemlenmiştir. En az ise edat türü üzerinde durulmuştur. Bu yönüyle tablo Sarıgül'ün (2021: 15) hazırlamış olduğu söz varlığı çalışmasındaki kelime türleri sıralamasıyla benzerlik gösterir. A1 düzeyinde isimlerin yanında fiil ve sıfatların öğretimi de önemli bir yer tutar. Bu durum dilin kullanımında isim, sıfat ve fiillerin daha çok yer almasıyla

bağdaştırılabilir. Son olarak kalıp ifadelerin A1 düzeyinde fazla yer almaması değinilebilir. Başutku (2018) kalıp sözlerin öğretilmesiyle ilgili çalışmasında soyut ifade ve kalıp sözlerin daha çok orta seviyede öğretilmeye başlandığını tespit etmiştir. Gözlem sonucu da bu görüşü desteklemektedir.

5.1.2. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Strateji, Yöntem ve Tekniklere İlişkin Sonuç ve Tartışma

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde kullanılan strateji, yöntem ve teknikler nelerdir?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Strateji, yöntem ve teknikle ilgili alanyazında ve uygulamalarda ortak tanımlamalar yapılmaması bu kavramların karıştırılmasına sebep olmaktadır. Öğreticiler de bu sebeple zorluk yaşamaktadır. Strateji, yöntem ve teknik konularında öğreticilerin durumu çalışmalara da yansımış bu konuda kuramsal bilginin edinilmesi önemi vurgulanmıştır (Memiş, 2018). Görüşmelerden üç kavramın karıştırıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Verilen cevaplar teknikleri örnekler niteliktedir. Strateji, yöntem ve tekniklerden en çok canlandırmanın kullanıldığı belirtmiştir. Oyun, görseller, çizim, videolar gibi çeşitli kodlar da çıkarılmıştır.

Gözlem sonuçlarına bakıldığında strateji, yöntem ve teknikler ayrı başlıklarda ele alınır. Sunum öğreticilerin en fazla yararlandığı stratejidir. Bu stratejide öğretici aktif bir konumdadır. Özellikle tanım, çeviri gibi tekniklerin kullanıldığı sözlü ve görsel stratejilerle kelimeler öğrencilere sunulur. Onları aktif kılmak çağdaş eğitimin asıl hedeflerinden biridir. Bu sebeple oyun, alıştırmalar, bağlamdan yola çıkarak kelimenin anlamını tahmin gibi durumların kullanılması beklenmektedir. Fakat uygulama ve strateji eğitime daha az başvurulmuştur.

Yöntemler değerlendirildiğinde doğrudan ve çağrışım yöntemi her derste gözlemlenmiştir. Doğrudan kelime öğretimine yönelik olarak en önemli uygulama ders kitabının arkasında bulunan kelimelerdir. YTÖ merkezindeki öğreticilerin öncelikli hedef kelimeleri bunlardır. Çağrışım yöntemi de bu hedef kelimeler çerçevesinde eş anlam, zıt anlam, bağlam gibi tekniklerden yararlanılması ile gerçekleşir. Bu yöntemler üzerinde sıklıkla durulurken teknolojinin de gelişmesiyle ortaya çıkan çoklu ortam yöntemine sadece okuma/anlama ve konuşma derslerinde başvurulmuştur. Yapılan bir çalışmada (Akın ve Çeçen, 2015) çoklu ortam yönteminin öğrencinin daha iyi anlamasına ve

anladıklarının daha kalıcı olmasına yardımcı olduğu ifade edilmiştir. Farklı duyu organlarına hitap eden bu yöntem aynı zamanda öğrencinin dikkatini çekecek ve dersi sıradanlıktan kurtaracaktır. Dolaylı ya da rastlantısal olarak ifade edilen bir diğer yönteme ise gözlemlenmesi zor olduğundan çalışmada değinilmemiştir.

Strateji ve yöntemlerin altında değerlendirilen teknikler de çeşitlilik göstermektedir. Derslerde karşılaşılan teknikler tablolarla daha çok yer alma durumundan daha aza göre şu şekilde sıralanabilir: çeviri, örnekler/örnek cümleler, eş anlam ve zıt anlam, kelime alıştırmaları, tanım ve açıklama, görseller, çizim, yüz ifadeleri ve beden dili, gerçek nesnelere anlamsal olarak ilişkili sözcük gruplarını kullanma, taklit etme ve canlandırma, biçimden sözcüğün anlamını tahmin etme, dizilerin ve ölçüklerin kullanılması, üst anlamlılık ve alt anlamlılık, nedenler ve sonuçlar, süreç, bağlamsal ipuçlarını kullanma, eş dizim kullanımı, video, şarkı ve kayıt kullanma. En çok kullanılan teknik çeviriye en az kullanılan ise şarkı ve kayıtlardır. Öğrencinin ilgisini çekecek oyun gibi teknikler A1 düzeyinde gözlemlenmemiştir. Sözlük kullanımı da kelime öğretiminde yer alması gereken tekniklerden biri olmasına rağmen kullanılmamıştır. Genel anlamda teknikler yetersiz bulunmuştur. Çalışmalarda oyun (Akçelik, 2020), anlamsal haritalama tekniği (Kurudayıoğlu ve Zorpuzan, 2019) ve görseller (Gülcü, 2015) gibi çeşitli tekniklerin kullanılmasının anlamlı farklar ortaya koyduğu belirtilmiştir. Bu sebeple farklı tekniklerin tercih edilmesine özen gösterilmelidir.

5.1.3. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Etkinliklere İlişkin Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın dördüncü alt problemi “Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde kullanılan etkinlikler nelerdir?” sorusuna yanıt aranmıştır. Probleme yönelik görüşme ve gözlem verileri elde edilmiştir.

Görüşme verilerine göre en çok kullanılan etkinlikler oyun ve boşluk doldurmadır. Burada öğreticilerin yöntem, teknik ve etkinlik arasında tekrara düşerek oyun cevabı verdikleri gözlemlenmiştir. Soru-cevap, boşluk doldurma, sıralama gibi etkinliklere öğreticilerin cevaplarında yer verilmiştir.

Gözlem verileri de görüşmelerle paralellik göstermiştir. Ek olarak gruplama, karışık kelime ve cümleleri düzenleme, anlam özelliklerinden hareket etme gibi etkinliklere başvurulmuştur. En fazla etkinliğe okuma/anlama derslerinde başvurulmuştur. Derslerde kullanılan etkinlikler için kitaplardan faydalanılsa da bilgisayar ve çalışma kağıtları

süreçte yer almıştır. Alanyazında yer alan etkinliklerle ilgili çalışmalar da kitaplar üzerinden gerçekleştirilmiş ve yetersiz bulunmuştur (Hasekioğlu, 2009; Erer, 2011). Araştırmada etkinliklere bakıldığında Bloom taksonomisine göre alt düzeyde zihinsel becerilere hitap edildiğine ulaşılmıştır. Özellikle hatırlama ve anlama basamaklarını kapsamaktadır. Bunlar daha üst düzey beceriler olan yaratma, değerlendirme, çözümlenme ve uygulama basamaklarını içermez. Türkçe ders kitaplarıyla ilgili yapılan bir çalışmada Sarıkaya (2019: 565) “Bilgiye dayalı etkinlikler çoğu zaman kolay bir şekilde hazırlanmakta ve bu tür etkinlikler alanda çok fazla bulunmaktadır” ifadesini kullanmıştır. Bu durum YTÖ alanında da kullanılan etkinliklere yansımıştır. Etkinliklerin çoğunun bilgiye dayanması, farklılık göstermemesi, öğrencinin dikkatini yeterince çekmemesi derse olan ilginin düşmesine ve belirli bir süre sonra bireyin sıkılmasına sebep olacaktır.

5.1.4. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Öğretim Araçları ve Materyallere İlişkin Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın beşinci alt problemi “Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde kullanılan öğretim araçları ve materyalleri nelerdir?” sorusuna yanıt aranmıştır.

Görüşmelerden elde edilen sonuçlar en fazla bilgisayar materyalinin kullanıldığı yönündedir. Bu materyalle birlikte ses sistemi, internet ve web 2.0 araçları da öğretimde yer alır. Bilgisayarın yanında kitaplar da öğretmenler tarafından çok başvurulan materyallerdendir. Yine öğretmenlerin cevaplarına bakıldığında sınıf içerisinde bulunan nesne ve pano gibi unsurlar eğitimde önemli bir rol oynamaktadır. A1 düzeyinde öğretmenlerin gerçek nesnelere kullanarak örneklemeler yaptığı belirtilmiştir. Aynı zamanda bilgisayardan da kavramlara ait görsellerin açılması birçok duyu organına hitap edilmesine sebep olduğu ifade edilmiştir.

Gözlem sonucunda CD, projeksiyon cihazı ve yazı tahtası da materyallere eklenmiştir. Yazı tahtası en çok kullanılan materyal olmuştur. Kelimelerin zıt anlamlılar, çizimler burada belirtilmiştir. Haftalara bakıldığında ders anlatımlarında yazı tahtasına, bilgisayar ve ders kitabına çoğunlukla rastlanmıştır. Dil bilgisi dersinde kitap dışına çıkılarak sunumlar üzerinden ders işlenmiştir. Materyal kullanımında dikkati çeken bir durum saatler öğretirken bir öğretici sınıfta bulunan saati kullanırken diğeri ise resim çizerek

bu konuyu öğretmeye çalışmıştır. Bu farklılık öğrencileri etkileyen bir durum olacaktır. Ayrıca Youtube ve burada bulunan Yunus Emre Enstitüsüne ait videolardan da öğretmenler yararlanmıştır.

Gözlem ve görüşme verilerine bir bütün olarak bakıldığında birbiriyle örtüşmektedir. Bilgisayar çok kullanılan bir materyal olsa da genel olarak kelime öğretiminde Powerpoint sunuları, Google üzerinden resimlerin gösterilmesi ve Youtube kullanılmıştır. Web 2.0 araçlarından çeşitli örnekler uygulanmamıştır. Aytan ve Ayhan (2018) yaptığı çalışmada YTÖ alanına yönelik Youtube dışında 100'den fazla mobil uygulama, 5 web portalı ve 32'den fazla sosyal medya ağı tespit etmiştir. Bu materyallere derste rastlanmamıştır. "Kullanılan görsel, işitsel ve yazılı materyaller öğrencilerin farklı duyu organlarına hitap ederek hem öğrenmeyi daha etkili kılar hem de öğrenilenlerin unutulmasını zorlaştırır". Bu bağlamda çalışma kağıtlarından ders kitabı dışına çıkılması, içinde çeşitli görsel ve etkinlikleri barındırması yönüyle faydalandır. Materyaller zaman bakımından ekonomik olmayı ve bireysel öğrenme durumlarını olumlu etkileyecektir.

5.1.5. Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sürecinde A1 Düzeyinde Kelime Öğretiminde Kullanılan Ölçme Araçlarına İlişkin Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın altıncı alt problemi "Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi sürecinde A1 düzeyinde kelime öğretiminde kullanılan ölçme araçları nelerdir?" sorusuna yanıt aranmıştır. Bu soru kapsamında görüşme ve gözlem verileri elde edilmiştir.

Görüşme sonucunda kelime öğretiminin ölçüldüğü yönünde altı cevap alınırken bir kişi ölçme aracının kullanılmadığını ifade etmiştir. Elde edilen verilerden yazılı sınavların, metin altı soruların ve eşleştirmelerin öğretimde yer aldığına ulaşılmıştır. Ölçme aracının kullanılmadığını belirten öğretici kelime öğretimi için ayrıca bir sınav hazırlanmadığını söylemiştir.

Gözlem sonucunda kullanılan araçlar iki başlığa ayrılmıştır. Bunlardan ilki geleneksel ölçme araçlarıdır. Bu başlık altında doğru yanlış, eşleştirme gibi farklı araçlara rastlanılmıştır. Süreç içerisinde sözlü sınavlar da bulunsa da gözlemlenmediği için araştırmada yer verilmemiştir. Etkinliklerde olduğu gibi bu araçlar da daha alt seviye zihinsel becerilere hitap etmiştir. İkinci başlık ise çağdaş ölçme araçlarıdır. Sayısı fazla olmasına rağmen bunlara süreçte rastlanmamıştır. Şengül ve Durmuş Öz (2023) çalışmasında YTÖ sürecinde öğretmenlerin daha çok yazılı sınav, eşleştirme ve performans ödevlerini tercih ettiğini belirtmiştir. Çağdaş araçlar içerisinde yer alan performans

ödevleri A1 seviyesinde gözlemlenmemiştir. Yine aynı çalışmada çağdaş araçların hazırlanmasının zaman alması sebebiyle de kullanılmadığı aktarılmıştır. Görüşme ve gözlem verileri kapsamında da sürecin önemli parçalarından biri olan ölçmenin ihmal edildiği, gerekli önemin verilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. ÖNERİLER

Araştırma sonuçlarına dayanarak Yabancılara Türkçe öğretiminin her aşamasında görev alan kurum, araştırmacı ve öğreticilere yönelik öneriler aşağıda sunulmuştur:

1. Yazma derslerinde şekil boyutunun ön plana çıkması istenmeyen bir durumdur. Kelimeler öğretilirken anlam ve şekil özellikleri birlikte verilmelidir.
2. Strateji, yöntem ve teknik kavramlarının ayrımının yapılması gerekmektedir. Kavramların içeriği ve anlamı bilinmediği süreç içerisinde gözlemlenmiştir. Öğreticilerin de bu konuyla ilgili bilgilendirilmesi gerekmektedir.
3. Öğrenciyi pasif hâle getiren sunum stratejilerinin yerine uygulama ve strateji eğitiminin kullanılmasına öncelikli hâle getirilebilir. Bu sayede süreç içerisinde öğrencilerin aktif olması sağlanacaktır.
4. Çoklu ortam yöntemi üzerinde daha fazla durulabilir. Teknolojik araçlar hayatın tüm safhasında her alanda varlığını göstermektedir. Eğitimde de öğrencilerin dikkatini çekmesi, daha kolay bir öğrenme sağlaması, farklı duyu organlarına hitap ederek kalıcı öğrenmeler sağlaması gibi sebeplerle yer almalıdır. Bu durum araştırmacı ve öğreticilerin göz ardı etmemesi gereken bir durumdur. Öğrenciyi aktif hâle getirecek çağrışım yönteminden de öğretimde faydalanılabilir.
5. Teknikler konusunda çeviriye daha az yer verilebilir. Çünkü çeviri, öğrenmenin önünde bir engel oluşturacaktır. Bunun yerine oyun, bulmaca gibi modern tekniklere derslerde yer verilmesi öğrencinin ilgisini çekecektir. Ayrıca sözlük kullanımı da kelime öğretiminde tercih edilebilir. Bu sayede dolaylı öğretim gerçekleşecek ve farklı kelimelerle karşılaşılacaktır.
6. Kelime öğretimiyle ilgili etkinlikler yetersiz görülmektedir. Daha çok alt düzey becerilere hitap ettiği göze çarpmıştır. Bu sebeple ders kitapları hazırlanırken etkinliklerin çeşitliliği artırılabilir ve içerikleri sentez, yaratma gibi üst düzey becerileri kapsayacak şekilde değiştirilebilir.

7. Kullanılan materyallerde değişikliğe gidilebilir. Farklı materyallerden eğitimde yararlanılmaya başlanılmıştır. Özellikle web 2.0 araçlarıyla ilgili birçok çalışma bulunmaktadır. Öğreticilerin bunlardan haberdar olması, eğitimlere katılımı sağlanabilir.
8. Geleneksel ölçme araçlarının yanında çağdaş araçlar da tercih edilmelidir. Sürecin akran, öz, performans değerlendirilmeleri, yapılandırılmış grid gibi ölçme araçlarına ihtiyacı bulunmaktadır.
9. Öğrencilerin hedef dilde ihtiyaçları ve bireysel farklılıkları kelimelerin belirlenmesinde dikkate alınabilir. Dünya'nın farklı yerlerinden gelen öğrencilerin hazırbulunuşlukları farklıdır. Ana dili Arapça veya Farsça olan öğrenciler, Türkçe ile ortak kelimelere sahipken Afrika'dan gelen bir öğrenci bu dil hakkında ön bir bilgiye sahip değildir. Bu, öğreticilerin planlama yaparken dikkate alması gereken bir durumdur.

6. KAYNAKLAR

- Akalın, Ş. H. (2003). Türkçenin Güncel Sorunları. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Merkezi Türk Dili Dergisi*, s. 462.
- Akçelik, D. (2020). *İkinci Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Zekâ Oyunlarıyla Sözcük Öğretimi*. Yüksek lisans tezi, Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Trabzon.
- Akın, E., & Çeçen, M. A. (2015). Çoklu Ortama Dayalı Türkçe Öğretimine ve Çoklu Ortam Araçlarına Yönelik Öğrenci Görüşleri. *Turkish Studies*, 10(7), s. 51-72.
- Aksan, D. (1995). *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileriyle Dil bilim*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Aksan, D. (2005). *Türkçenin Zenginlikleri İncelikleri*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Aksan, D. (2015). *Türkçenin Sözcük Varlığı*. İstanbul: Bilgi Yayınevi.
- Aksoy, H. (2020). *Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Dil Bilgisi ve Kelime Bilgisi Düzeyleri ile Yazma Becerileri Arasındaki İlişki*. Doktora tezi, Erciyes Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kayseri.
- Alcellat, N. (2018). *Sözcük Öğretimi ile Kültür Aktarımı: Avrupa Ortak Çerçeve Metni'nden Hareketle Yunus Emre Enstitüsü Türkçe Öğretim Seti'nin Değerlendirilmesi*. Yüksek lisans tezi, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep.
- Alqahtani, M. (2015). The importance of vocabulary in language learning and how to be taught. *International Journal of Teaching and Education*, 3(3), s. 21-34.
- Alyılmaz, S., & Şengül, K. (2017). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Dil Öğrenme Stratejileri*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Ateş, A. (2016). *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Gass'ın İkinci Dil Edinimi Modeli'nin Söz Varlığını Geliştirmeye Etkisi*. Doktora tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Avrupa Konseyi (2001). *A Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment*. Strasbourg, Council of Europe.
- Aydın, M. (2015). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Ders ve Okuma Kitaplarındaki Kelime Sıklığı ve Seviyelere Göre Sözcük Hazinesi Çalışması*. Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Aydoğdu, Z., Aydoğdu, Y., & Asmaz, A. (2019). Yabancı Dil Olarak Türkçede Kelime Öğretimi Üzerine Bir Durum Tespiti: Suriyeli Ortaokul Öğrencilerine Türkçe Öğreten Öğretmenler Örneği. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 2(2), s. 152-164.
- Aytan, T., & Ayhan, N. H. (2018). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Dijital Ortamlar. *International Journal of Bilingualism Studies*, 1(1), s. 3-37.

- Balkan, H. (2019). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Etkileşimli Kelime Duvarı ile Kelime Öğretimi*. Yüksek lisans tezi, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya.
- Başkan, A., & Ustabulut, M. Y. (2020). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Anlama Becerileri (Dinleme ve Okuma). *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*(21), s. 39-55.
- Başutku, S. (2018). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde B1 Düzeyinde Kelime Öğretimi*. Yüksek lisans tezi, Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Biçer, N. (2012). Hunlardan Günümüze Yabancılara Türkçe Öğretimi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Dergisi*(4), s. 107-133.
- Büker, M., & Zeytinkaya, D. (2013). Eş Anımlı ve Zıt Anımlı Kelime Öğretiminin Dil Edinimindeki Yeri ve Önemi. *Turkish Studies*, 8(10), s. 185-191.
- Cross, D. (1991). *A Practical Handbook of Language Teaching*. London: Longman.
- Çangal, Ö. (2021). Dil Öğretiminde YouTube'un Kullanımı: Yabancılara Türkçe Öğretenlerin Deneyimleri ve Bakış Açıları. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*(7. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Kongresi Özel Sayısı), s. 63-80. doi:10.29000/rumelide.1009040
- Çelik, N., & Başutku, S. (2020). 2018 (CEFR) Diller için Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi Yeni Açıklamalar Metninde Okuma Becerisine Yönelik İncelemeler. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 5(1), s. 91-118.
- Çevik, A., & Güneş, F. (2017). Türkçe Ders Kitaplarındaki Etkinliklerin İncelenmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 5(2), s. 272-286.
- Debbağ Ergin, D. (2008). *İngilizcenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Bağlamında Ortaöğretim 10. Sınıf Öğrencilerinin Rastlantısal ve Öğretim Yoluyla Sözcük Öğrenme Süreçlerine İlişkin Bir Uygulama*. Yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Demirdöven, G. H., Üngören, Y., & Horzum, M. B. (2020). Yabancı Dil Öğretiminde Teknoloji Kullanımı ve Sözcük Öğretimi. A. Okur, & G. Göçen içinde, *Türkçenin Sözcük Öğretimi* (s. 449-478). Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Demirekin, M. (2017). *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Anlamlandırılmasında Kelime ve Dil Öğrenme Stratejileri Kullanımı*. Doktora tezi, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Demirel, M. V. (2013). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenenlere Kelime Öğretiminde Farklı Kelime Gruplarının Kullanımının Etkisi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2(4), s. 286-299.
- Dhahi, A. (2021). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Kelime Öğretiminde Kültürel Unsurların Kullanımı (Rusça-Türkçe Örneği)*. Doktora tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Doğan, N. (2019). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Eşdizimsel Farkındalık ve Öğrencilerin Eşdizim Yeterlikleri. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(68), s. 115-122.
- Doğan, Y. (2009). Konuşma Becerisinin Geliştirilmesine Yönelik Etkinlik Önerileri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(1), s. 185-204.

- Doğan, Y. (2014). Yabancılara Türkçe Kelime Öğretiminde Market Broşürlerinden Yararlanma. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 10(1), s. 89-98.
- Dökmen, Ü. (2016). *İletişim Çatışmaları ve Empati*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Er, O. (2015). *Yabancılara Türkçe Öğretimi Uygulamalarının Kültürel Farkındalık Oluşturma Açısından İncelenmesi*. Doktora tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Erer, N. G. (2011). *Türkçe ve İngilizcenin Yabancı Dil Olarak Öğretilmesinde Kullanılan İki Seri Kitabın Sözcük Öğretimi Açısından Karşılaştırılması*. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Eroğlu, S. (2022). *Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerdeki Akademik Türkçe Söz Varlığı ile Akademik Türkçe Kitaplarındaki Söz Varlığı*. Doktora tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Ersoy, H. (2016). Durum çalışması. (Editörler: M. Y. Özden ve L. Durdu). *Eğitimde üretim tabanlı araştırmalar için nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı, 3-18.
- Ergin, M. (2009). *Türk Dil Bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- Erol, S. (2021). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Söz Varlığı ve Sözcük Öğretimi Üzerine Bir Değerlendirme: 1981-2021 Lisansüstü Tezler. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 6(1), s. 103-120.
- Ghazal, L. (2007). Learning Vocabulary in EFL Contexts Through Vocabulary Learning Strategies. *Novitas- Royal*, 1(2), s. 84-91.
- Göçen, G. (2016). *Yabancılar İçin Hazırlanan Türkçe Ders Kitaplarındaki Söz Varlığı ile Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Yazılı Anlatımlarındaki Söz Varlığı*. Doktora tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Göçen, G., & Aydın, E. (2021). Yabancılar için Hazırlanmış Türkçe Okuma Kitaplarındaki Söz Varlığı: Çocuk Hikayeleri Dizisi A1-A2 Örneği. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 4(1), s. 93-126.
- Göçen, G., & Okur, A. (2020). *Türkçenin Sözcük Öğretimi*. Ankara: Nobel Akademi Yayıncılık.
- Göçer, A. (2012). Dil-Kültür İlişkisi ve Etkileşimi Üzerine. *Türk Dili* (729), s. 50-57.
- Göğüş, B. (1978). *Orta Dereceli Okullarımızda Türkçe ve Yazın Eğitimi*. Ankara: Gül Yayınevi.
- Gökdayı, H. (2016). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Sözcük Öğretimi ve Kalıp Sözcükler. *Electronic Turkish Studies*, 11(19), s. 379-394. doi:http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11131
- Gül, F., & Soysal, B. (2009). Dil ve Düşünce İlişkisi Üzerine. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*(13), s. 65-76.
- Gülcü, İ. (2015). *Yabancı Dil Olarak Mobil Destekli Türkçe Kelime Öğretimi*. Doktora tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Güldalı, V. (2019). *Yabancılara Türkçe Kelime Öğretiminde Müziğin Etkisi*. Yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

- Gümüş Mattiussi, R. (2019). *Yabancılara Türkçe Öğretiminde Dinleme Becerisinin Geliştirilmesine Yönelik Görsel-İşitsel Materyal Kullanımı Üzerine Bir Araştırma*. Yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Güneş, F. (2009). Türkçe Öğretiminde Günümüz Gelişmeleri ve Yapılandırıcı Yaklaşım. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(11), s. 1-21.
- Gürdal, A., & Arslan, M. (2011). Oyun ve Bulmaca Etkinlikleriyle Yabancılara Türkçe Kelime Öğretim Yöntemi. *1st International Conference on Foreign Language Teaching and Applied Linguistics*, (s. 37-48). Sarajevo.
- Güven, A. Ş. (2020). Türkçenin Renk Dünyası. *Electronic Turkish Studies*, 15(2), s. 1343-1358.
- Güzel, M. K. (2021). *Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kelime Öğretimi Stratejileri*. Yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Hasekioğlu, I. (2009). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Sözcük Bilgisi Öğretimi -Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe 1 Serisinde Sözcük Öğretiminin Değerlendirilmesi ve Sözcük Öğretimi İçin Uygulama Örnekleri-*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Ilgar (2013), *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde E-Öğrenim Yoluyla Kelime Öğretimi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- İhtiyar, B. (2018). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Görev Odaklı Yaklaşım Açısından Kelime Öğretimi*. Yüksek lisans tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kahraman, M. (2016). Sözlük Bilim Kuramı, İlke ve Yöntemler Üzerine. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 5(8), s. 3288-3312.
- Kanal, Y. (2020). *Artırılmış Gerçeklik Uygulamalarının Yabancı Öğrencilere Türkçe Sözcük Öğretiminde Akademik Başarıya Etkisi*. Yüksek lisans tezi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Tokat.
- Kara Özkan, N., & Nurlu, M. (2020). Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Bağlam Temelli Kelime Öğretim Yöntemi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(56), s. 385-410.
- Karagöz, M. (2019). *Web Tabanlı Uygulamalarla Yabancılara Türkçe Sözcük Öğretimi*. Yüksek lisans tezi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Burdur.
- Karatay, H. (2007). Kelime Öğretimi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), s. 141-153.
- Keskin, D. (2019). *Dil Öğrenme Stratejilerinin Yabancı Dil Olarak Türkçe Kelime Öğretiminde Öğrenenlere Etkisi*. Yüksek lisans tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Çanakkale.
- Korkmaz, Z. (1992). *Grammer Terimleri Sözlüğü*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Kurudayıoğlu, M., & Zorpuzan, R. (2019). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Anlamsal Haritalama Tekniğinin Kelime Öğretimi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 7(4), s. 1010-1028.

- Memiş, M.R. (2018). *Yapım Eki Öğretiminin Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Kelime Hazinesi, Kelime Türetme Becerisi ve Okuduğunu Anlama Becerisi Üzerindeki Etkisi*. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Memiş, M. R. (2018). Kelime Hazinesi ve Yabancı Dilde Kelime Öğretimi Üzerine. *Turkish Studies Educational Sciences*, 13(19), s. 1273-1289.
- Miles, M. B and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. London: Sage Publication.
- Nation, P. (1990). *Teaching and Learning Vocabulary*. Newyork: Newbury House.
- Nation, P. (2001). *Learning Vocabulary in Another Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Paker, T. (2021). Durum çalışması. (Editörler: M. Y. Özden ve L. Durdu). *Nitel araştırma yöntem, teknik, analiz ve yaklaşım*. Ankara: Am, 124-139.
- Parlakpınar, M. (2014). Yunus Emre Enstitüsü'nün Türkoloji Alanındaki Faaliyetleri. 3. *Uluslararası Dil ve Edebiyat Avrupa'da Türkçe Konferansı* (s. 274-286). Tiran: Shkolla e Lartë "Hëna e Plotë" (Bedër) Press.
- Sarıgül, K. (2021). *Türkçe A1 Söz Varlığı*. Ankara: Gece Kitaplığı.
- Sarıkaya, B. (2019). Ortaokul Türkçe Ders Kitaplarındaki (5, 6, 7 ve 8. Sınıf) Etkinliklerin Değerlendirilmesi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*(64), s. 563-580.
- Sayır, M. F. (2020). *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Çoklu Ortam Dipnotları ile Kelime Öğretimi Sürecinin Etkinlik Kuramı Çerçevesinde Değerlendirilmesi*. Doktora tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Schmitt, N. (1997). *Vocabulary Learning Strategies*. (N. Schmitt, & M. McCarthy, Dü) Cambridge: Cambridge University Press.
- Schmitt, N. (2008). Instructed second language vocabulary learning. *Language Teaching Research*, 12, 329-363.
- Sevindik, A. (2020). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Halkbilimsel Unsurların Kullanımı. *Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*(Autumn Special Issue), s. 12-21.
- Sumruk, H. (2019). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Etkileşim ve Konuşma Çözümlemesi Yöntemiyle Kelime Öğretimi: A2 Düzeyi*. Yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Susanto, A. (2017). The teaching of vocabulary: A perspective. *Jurnal KATA*, 1(2), s. 182-191.
- Şengül, K., & Durmuş Öz, B. (2023). Yabancılar Türkçe Öğreten Öğretim Elemanlarının Ölçme Ve Değerlendirme Araçlarını Kullanma Tercihleri. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), s. 754-780.
- Şenyiğit, Y. (2020). *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Sözlü Dilin Kelime Sıklığı ve A1-A2 Seviye Sözlüğü*. Doktora tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

- Temizyürek, F. (2007). İlköğretim İkinci Kademedede Konuşma Becerisinin Geliştirilmesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 40(2), s. 113 - 131.
- Tuna, Y., Birsen, Ö., Erzurum, F., Küçük, M., Ünal Çolak, F., & Özkoçak, L. (2012). *İletişim*. (İ. Vural, Dü.) Ankara: Pegem Akademi.
- Tülü, T. (2014). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sınıflarında Sözcük Öğretiminde Tanım Türlerinden Yararlanma*. Yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Türkiye Maarif Vakfı. (2019). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Programı*. İstanbul: Bayem Yayıncılık.
- TYDÖP. (2020). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretim Programı*. İstanbul: TMV Yayınları.
- Uçak, S. (2016). Dil Öğrenimi ve Edinimi Üzerine Bir Tartışma. *Aydın Tömer Dil Dergisi*, 1(1), s. 65-80.
- Uçgun, D. (2007). Konuşma Eğitimini Etkileyen Faktörler. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*(22), s. 59-69.
- Uğur, A. (2019). *Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Ders Kitaplarının Sözcük Öğretimi Açısından İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir.
- Webb, S., & Nation, P. (2013). Teaching vocabulary. (I. C. Chappelle, Dü.) *Encyclopedia of applied linguistics*, s. 5670-5677.
- Yahşi, Ö. (2020). *Yabancılar Türkçe Öğretiminde Temel Düzey Söz Varlığını Belirleme: Yabancılar İçin Hazırlanan Türkçe Ders Kitapları ile Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Yazılı ve Sözlü Anlatım Uygulamalarına Dayalı Söz Varlığı*. Doktora tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Yalçın, S. K., & Şengül, M. (2007). Dilin İletişim Süreci İçerisindeki Rolü ve İşlevleri. *Turkish Studies*, 2(2), s. 749-769.
- Tüfekçioğlu, B. (2016). Sözcük Öğretimi. (Editörler: F. Yıldırım ve B.Tüfekçioğlu). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Yöntemler-Beceriler-Uygulamalar*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zorpuzan, R. (2019). *Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kavram Haritalarının Kelime Öğretimi Üzerine Etkisi*. Yüksek lisans tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bolu.

7. EKLER

7.1. EK 1: Gözlem Sonucu 1. Haftada Ulaşılan Kelimeler

Dersler			
Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma
Abi (is.)	Abi (is.)	Beyaz (is.)	Abdest Almak (f.)
Ad (is.)	Abla (is.)	Bıyık (is.)	Ad (is.)
Adres (is.)	Adam (is.)	Bilgisayar kullanmak	Ağaç (is.)
Ağırlık (is.)	Adana (is.)	(f.)	Akçakoca (is.)
Allah sabır versin	Adres (is.)	Bir (1) (is.)	Akşam (is.)
(kalıp ifade)	Ağaç (is.)	Cilt (Ten) (is.)	Alışveriş (is.)
Almak (f.)	Ağustos (is.)	Daire (is.)	Alman (is.)
Altı (6) (is.)	Aile (is.)	Dalgalı (sf.)	Almanca (is.)
Anne (is.)	Alfabe (is.)	Dar (sf.)	Almanya (is.)
Anneanne (is.)	Altı (6) (is.)	Dayı (is.)	Askı (is.)
Arkadaş (is.)	Altmış (60) (is.)	Dede (is.)	Askılık (is.)
Ayakkabı (is.)	Ankara (is.)	Defter (is.)	Aşağı (zf.)
Bekâr (is.)	Anlamak (f.)	Değişik (is.)	Ay (zaman
Benim (zm.)	Anne (is.)	Doktor (is.)	anlamında) (is.)
Beş (5) (is.)	Araba (is.)	Dokuz (9) (is.)	Ben (zm.)
Bir (1) (is.)	Arapça (is.)	Dolap (is.)	Benim (zm.)
Büyük (sf.)	Arkadaş (is.)	Dosya (is.)	Bilgisayar (is.)
Can (kişi adı)	Askı (is.)	Dört (4) (is.)	Biz (zm.)
Cevap (is.)	At (is.)	Düz (sf.)	Bizim (zm.)
Cinsiyet (is.)	Ay (zaman anlamında)	Düzce (is.)	Boy (is.)
Çocuk (is.)	(is.)	Ekme (is.)	Bu (zm.)
Çok yaşa (kalıp ifade)	Ayakkabı(is.)	Elâzığ (is.)	Burada (zm.)
Değil (is.)	Ayakkabılık (is.)	Elbise (is.)	Büyük (sf.)
Doğru (is., sf., zf.) Doğum	Ayna (is.)	Elma (is.)	Ceket (is.)
günün kutlu olsun (kalıp	Baba (is.)	Emlak (is.)	Cuma (is.)
ifade)	Babanne (is.)	Erkek (is.)	Cumartesi (is.)
Doğum Tarihi (is.)	Bahçe (is.)	Erzincan (is.)	Çanta (is.)
Doğum Yeri (is.)	Banka (is.)	Erzurum (is.)	Çarşamba (is.)
Dokuz (9) (is.)	Bardak (is.)	Esmer (sf.)	Çay (is.)
Dört (4) (is.)	Bebek (is.)	Eşya (is.)	Çöp Kutusu (is.)
Düzce (is.)	Beklemek (f.)	Ev hanımı (is.)	Çöp sepeti (is.)
Elif (kişi adı)	Belge (is.)	Evet (e.)	Defter (is.)
Emekli (is.)	Ben (zm.)	Evlat (is.)	Deniz (is.)
En (zf.)	Bilet (is.)	Evli (sf.)	Ders (is.)
Erkek (is.)	Bilgisayar (is.)	Fırın (is.)	Dinlemek (f.)
Ev (is.)	Biz (zm.)	Fotoğraf (is.)	Dolap (is.)
Ev Hanımı (is.)	Boyacı (is.)	Fransa (is.)	Durmak (f.)
Evli (is.)	Burası (zm.)	Fransız (is.)	Duvar Saati (is.)
Gelmek (f.)	Buzluk (is.)	Fransızca (is.)	Düzce (is.)
Görüşürüz	Büyük (sf.)	Fular (is.)	Elbise Askısı (is.)
(kalıp ifade)	Cam (is.)	Garaj (is.)	En (zf.)
Hangi (sf.)	Cami (is.)	Garson (is.)	Erkek (is.)
Hayat (is.)	Ceket (is.)	Gazete (is.)	Ev (is.)
Hayırlı olsun	Cevap (is.)	Gel (f.)	Ev Hanımı (is.)
(kalıp ifade)	Civciv (is.)	Gözlük (is.)	Fransa (is.)
Hoşça kal	Cuma (is.)	Gül (f.)	Fransız (is.)
(kalıp ifade)	Cumartesi (is.)	Gül (is.)	Fransızca (is.)
İkamet (is.)	Cüzdan (is.)	Gün (is.)	Gezmek (f.)

İki (2) (is.)	Çanakkale (is.)	Hafta içi (is.)	Gitmek (f.)
İlkokul (is.)	Çanta (is.)	Hafta sonu (is.)	Görüşürüz (kalıp ifade)
İyi yıllar (kalıp ifade)	Çantacı (is.)	Hakkâri (is.)	Göz (is.)
Kaç (sf.)	Çarşı (is.)	Hala (is.)	Gün (is.)
Kahverengi (is.)	Çatal (is.)	Halı (is.)	Günaydın (kalıp ifade)
Kalem (is.)	Çay (is.)	Hangi (sf.)	Hafta (is.)
Kardeş (is.)	Çiçek (is.)	Harita (is.)	Hafta İçi (is.)
Kız (is.)	Çocuk (is.)	Hastane (is.)	Hafta Sonu (is.)
Kilo (is.)	Çorba (is.)	Hatay (is.)	Harita (is.)
Küçük (sf.)	Çöplük (is.)	Havuz (is.)	Hastane (is.)
Lise (is.)	Çuval (is.)	Hayat (is.)	İçmek (f.)
Mavi (is.)	Dede (is.)	Hayır (e.)	İle (bağ.)
Medeni Hâl (is.)	Defter (is.)	Hediye (is.)	İngiliz (is.)
Merhaba (kalıp ifade)	Deniz (is.)	İle (bağ.)	İngilizce (is.)
Nasılsın (kalıp ifade)	Ders (is.)	Japonca (is.)	İngiltere (is.)
Ne (zm.)	Dışarı (is.)	Japonya (is.)	İş (is.)
Ne zaman (zf.)	Doktor (is.)	Jeton (is.)	İyi geceler (kalıp ifade)
Nice yaşlara (kalıp ifade)	Dolap (is.)	Kafa (is.)	Kalem (is.)
Niçin (zf.)	Döner (is.)	Kahve (is.)	Kalemturaş (is.)
Okumak (Okulda, üniversitede) (f.)	Duvar (is.)	Kalabalık (is.)	Kantin (is.)
On (10) (is.)	Duvar Saati (is.)	Kalem (is.)	Kapı (is.)
Ortaokul (is.)	Dünya (is.)	Kalkmak (f.)	Kardeş (is.)
Öğrenci (is.)	Düzce (is.)	Kantin (is.)	Kedi (is.)
Öğrenim Durumu (is.)	Eczacı (is.)	Kapı (is.)	Kırgız (is.)
Öğretmen (is.)	Ekmek (is.)	Kaya (is.)	Kırgızca (is.)
Ölmek (f.)	Ekran (is.)	Kısa (is.)	Kırgızistan (is.)
Ölüm (is.)	El (is.)	Kıvrıkcık (sf.)	Kız (is.)
Sekiz (8) (is.)	Elli (50) (is.)	Kız (is.)	Kızıl (is.)
Sevmek (f.)	Elma (is.)	Kızıl (is.)	Kızgın (sf.)
Sıfır (0) (is.)	Emlak (is.)	Kilis (is.)	Kim (zm.)
Silgi (is.)	Erkek (is.)	Kilo (is.)	Kitap (is.)
Silmek (f.)	Ev (is.)	Kiralık (sf.)	Konuşmak (f.)
Soru (is.)	Evet (is.)	Kitap (is.)	Koşmak (f.)
Soyadı (is.)	Evlenmek (f.)	Konya (is.)	Kuaför (is.)
Şehir (is.)	Fare (is.)	Köşe (is.)	Küçük (sf.)
Tanışmak (f.)	Fil (is.)	Lamba (is.)	Lamba (is.)
Teşekkür Etmek (kalıp ifade)	Film (is.)	Leyla (kişi adı)	Masa (is.)
Torun (is.)	Fincan (is.)	Lezzetli (sf.)	Memnun olmak (f.)
Türkiye (is.)	Forma (is.)	Lisans (is.)	Merhaba (kalıp ifade)
Üç (3) (is.)	Fotoğraf (is.)	Lise (is.)	Merkez (is.)
Ülke (is.)	Gazete (is.)	Lütfen (kalıp ifade)	Mesaj (is.)
Üniversite (is.)	Gazeteci (is.)	Mahalle (is.)	Meslek (is.)
Var (is.)	Gemi (is.)	Makine (is.)	Mutlu (sf.)
Vefat Etmek (f.)	Gerdanlık (is.)	Manisa (is.)	Mühendis (is.)
Yanlış (is., sf., zf.)	Gömlek (is.)	Masa (is.)	Namaz Kılmak (f.)
Yapmak (f.)	Göz (is.)	Melek (is.)	Nasılsın (kalıp ifade)
Yaş (Kişinin yaşı) (is.)	Gözlük (is.)	Merkez (is.)	Ne (sf., zm.)
Yaşam (is.)	Gözlükçü (is.)	Nasıl (sf., zf.)	Ne zaman (zf.)
Yedi (7) (is.)	Güle güle (kalıp ifade)	Nerede (zm.)	Neden (zf.)
Yemek (is.)	Gün (is.)	Neresi (zm.)	Nerede (zm.)
Yeşil (is.)	Günaydın (kalıp ifade)	Niğde (is.)	Niçin (zf.)
Yok (is.)	Haber (is.)	Numara (is.)	O (zm.)
Yuvarlak (is.)	Hafta (is.)	Ofis (is.)	Onlar (zm.)
Yüksek Lisans (is.)	Harf (is.)	Oğul (is.)	Onların (zm.)
Yüz (100) (is.)	Harita (is.)	Oğuz (kişi adı)	Onun (zm.)
	Hastane (is.)	Okul (is.)	Oturmak (f.)
	Havalimanı (is.)	Omuz (is.)	Oyun oynamak (f.)
	Havuç (is.)	On beş (15) (is.)	Öğrenci Yurdu (is.)
	Hediyelik (is.)	Ordu (Türkiye'de bir şehir ismi) (is.)	Öğretmen (is.)
	Hizmetçi (is.)		

	Hoşça kal (kalıp ifade)	Orman (is.)	Pazar (is.)
	Iraklı (is.)	Otel (is.)	Pazartesi (is.)
	Irmak (is.)	Otobüs (is.)	Pencere (is.)
	Ispanak (is.)	Otopark (is.)	Perde (is.)
	Işık (is.)	Otuz (30) (is.)	Perşembe (is.)
	İçecek (is.)	Oyun (is.)	Rus (is.)
	İçeri (zf.)	Ozan (kişi adı)	Ruşça (is.)
	İçin (e.)	Öğrenci (is.)	Rusya (is.)
	İğne (is.)	Öğretmen (is.)	Saat (is.)
	İki (2) (is.)	Önce (is.)	Sabah (is.)
	İmza (is.)	Önemli (is., sf.)	Sağ (yön) (is., sf.)
	İnce (is., sf.)	Örnek (is.)	Sağ ol (kalıp ifade)
	İncir (is.)	Özlemek (f.)	Sahil (is.)
	İngilizce (is.)	Para (is.)	Salı (is.)
	İnsan (is.)	Paris (is.)	Sandalye (is.)
	İnşaat (is.)	Park (is.)	Sen (zm.)
	İsim (is.)	Parmak (is.)	Senin (zm.)
	İstanbul (is.)	Parti (is.)	Sevmek (f.)
	İstemek (f.)	Pasta (is.)	Sınıf (is.)
	İş (is.)	Pastane (is.)	Siyah (is.)
	İyi (is., sf.)	Pazar (is.)	Siz (zm.)
	İyi Akşamlar (kalıp ifade)	Pencere (is.)	Sizin (zm.)
	Japonya (is.)	Pınar (kişi adı)	Sohbet Etmek (f.)
	Jet (is.)	Pişirmek (f.)	Sol (yön) (is., sf.)
	Jilet (is.)	Saç (is.)	Su (is.)
	Kahvaltı (is.)	Sakal (is.)	Şapka (is.)
	Kahve (is.)	Sandalye (is.)	Şurada (zm.)
	Kalabalık (is., sf.)	Sınıf (is.)	Tahta (is.)
	Kalem (is.)	Siyah (is.)	Tamirci (is.)
	Kalemlik (is.)	Ten (is.)	Tanışmak (f.)
	Kalın (is., sf.)		Telefon (is.)
	Kanka (is.)		Teşekkür Etmek (kalıp ifade)
	Kapı (is.)		Trafik Polisi (is.)
	Kapıcı (is.)		Tuvalet (is.)
	Karabük (is.)		Türk (is.)
	Kardeş (is.)		Türkçe (is.)
	Kebab (is.)		Türkiye (is.)
	Kelime (is.)		Uyumak (f.)
	Kırtasiye (is.)		Uzun (sf.)
	Kimlik (is.)		Ülke (is.)
	Kiralık (sf.)		Üniversite (is.)
	Kitap (is.)		Üzgün (sf.)
	Kitaplık (is.)		Valiz (is.)
	Kol saati (is.)		Yakın (is., sf.)
	Konuk (is.)		Yaş (kişinin yaşı) (is.)
	Köfte (is.)		Yaşamak (f.)
	Küçük (sf.)		Yatak (is.)
	Kütüphane (is.)		Yazı Tahtası (is.)
	Lamba (is.)		Yazmak (f.)
	Lezzetli (sf.)		Yedi (7) (is.)
	Limon (is.)		Yemek (f.)
	Lira (is.)		Yemek (is.)
	Lokanta (is.)		Yirmi beş (25) (is.)
	Lütfen (kalıp ifade)		Yukarı (zf.)
	Manisa (is.)		Yürümek (f.)
	Masa (is.)		Yüzmek (f.)
	Maske (is.)		Zayıf (sf.)
	Memnun olmak (f.)		
	Merhaba (kalıp ifade)		

	<p>Merkez (is.) Metro (is.) Mevsim (is.) Mevsimlik (is.) Milyon (is.) Mimar (is.) Misafir (is.) Mühendis (is.) Nar (is.) Ne zaman (zf.) Neden (zf., zm.) Nehir (is.) Nerede (zm.) Niçin (zf.) Numara (is.) Odunluk (is.) Okul (is.) Onlar (zm.) Otobüs (is.) Otogar (is.) Ödev (is.) Öğrenci (is.) Öğrenmek (f.) Öğretmen (is.) Örümcek (is.) Para (is.) Pasaport (is.) Pasta (is.) Patates (is.) Pencere (is.) Perde (is.) Portakal (is.) Radyo (is.) Renk (is.) Resim (is.) Rica etmek (f.) Saat (is.) Sabah (is.) Sandalye (is.) Satılık (sf.) Sekiz (8) (is.) Sen (zm.) Sene (is.) Sıcak (sf.) Sınıf (is.) Silgi (is.) Sinema (is.) Siz (zm.) Somali (is.) Soru (is.) Su (is.) Sudan (is.) Suriye (is.) Süt (is.) Şapka (is.) Şarkıcı (is.) Şehir (is.) Şeker (is.) Şekerlik (is.) Şemsiye (is.)</p>		
--	--	--	--

	<p>Şimdi (zf.) Şişe (is.) Şişman (sf.) Şoför (is.) Tabak (is.) Taksici (is.) Tamam (kalıp ifade) Tamirci (is.) Tarih (is.) Tatil (is.) Tavuk (is.) Telefon (is.) Telefoncu (is.) Televizyon (is.) Terlik (is.) Teşekkür etmek (f.) Ticaret (is.) Toprak (is.) Tuvalet (is.) Tuzluk (is.) Türkçe (is.) Türkiye (is.) Uçak (is.) Uyku (is.) Uzun (is., sf.) Ülke (is.) Üniversite (is.) Ünlü Harf (is.) Ünsüz Harf (is.) Üzüm (is.) Valiz (is.) Var (is.) Ve (bağ.) Veya (bağ.) Yağmur (is.) Yalancı (is.) Yardımcı (is.) Yarın (zf.) Yemek (is.) Yıl (is.) Yıldız (is.) Yirmi bir (21) (is.) Yok (is.) Yol (is.) Yolcu (is.) Yolculuk (is.) Yolluk (is.) Yumurta (is.) Zeytin (is.) Zıt (sf.)</p>		
--	--	--	--

7.2. EK 2: Gözlem Sonucu 2. Haftada Ulaşılan Kelimeler

Dersler			
Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma
Abi (is.)	Ad (is.)	Abla (is.)	Askı (is.)
Abla (is.)	Ağaç (is.)	Ad (is.)	Ayna (is.)
Açık (sf.)	Aile (is.)	Ahmet (kişi adı)	Banyo (is.)
Ada (is.)	Amca (is.)	Alışveriş yapmak (f.)	Bardak (is.)
Adam (is.)	Araba (is.)	Anaokulu (is.)	Ben (zm.)
Adres (is.)	Arkadaş (is.)	Ankara (kişi adı)	Buçuk (sf.)
Afiş (is.)	Askı (is.)	Anne (is.)	Bulaşık makinesi (is.)
Agresif (sf.)	Ayşe (kişi adı)	Arkadaş (is.)	Buzdolabı (is.)
Ağırılık (is.)	Baba (is.)	Asker (is.)	Çamaşır makinesi (is.)
Ağlamak (f.)	Bahçe (is.)	Ayla (kişi adı)	Çay (is.)
Ağustos (is.)	Bakmak (f.)	Ayşe (kişi adı)	Çeyrek (zf.)
Ahmet (kişi adı)	Banka (is.)	Banyo yapmak (f.)	Çiçek (is.)
Aktör (is.)	Bardak (is.)	Başkent (is.)	Daima (zf.)
Aktris (is.)	Bebek (is.)	(is.)	Ders çalışmak (f.)
Ali (kişi adı)	Ben (zm.)	Ben (zm.)	Devamlı (zf.)
Allah sabır versin (kalıp ifade)	Benim (zm.)	Benim (zm.)	Dinlemek (f.)
Allah uzun ömür versin (kalıp ifade)	Beş (5) (is.)	Bıçak (is.)	Dolap (is.)
Ama (bağ.)	Bilet (is.)	Bilgi (is.)	Fırın (is.)
Anne (is.)	Bilgisayar (is.)	Çalışkan (sf.)	Gece (is.)
Anneanne (is.)	Cam (is.)	(f.)	Geçmek (f.)
Arkadaş (is.)	Ceket (is.)	Defter (is.)	Giysi (is.)
Asabi (sf.)	Cep (is.)	Değişik (sf.)	Gömlek (is.)
Aşağı (zf.)	Cuma (is.)	Dizi (is.)	Gözlük (is.)
Ayşe (kişi adı)	Çanta (is.)	Doğum tarihi (is.)	Havlu (is.)
Bahçe (is.)	Çene (is.)	Doğum yeri (is.)	Her (sf.)
Bakmak (f.)	Çevre (is.)	Doktor (is.)	İçmek (f.)
Balık etli (sf.)	Çiçek (is.)	Düzce (is.)	İki (is.)
Bebek (is.)	Çocuk (is.)	El (is.)	Kahve (is.)
Ben (zm.)	Çok (sf., zf.)	Emniyet müdürlüğü (is.)	Kanepe (is.)
Benim (zm.)	Dar (sf.)	Eş (is.)	Kitap (is.)
Beyaz (is.)	Dayı (is.)	Evli (sf.)	Komodin (is.)
Bıyık (is.)	Defter (is.)	Film (is.)	Konuşmak (f.)
Bina (is.)	Deniz (is.)	Form (is.)	Koşmak (f.)
Bizim (zm.)	Ders (is.)	Garson (is.)	Küvet (is.)
Boy (is.)	Dert (is.)	Gitmek (f.)	Lamba (is.)
Büyük (sf.)	Devlet (is.)	Güçlü (sf.)	Lavabo (is.)
Cep Telefonu (is.), Cevap (is.)	Dışarı (zf.)	Hastane (is.)	Masa (is.)
Çirkin (sf.)	Dil (Türkçe, Arapça,...) (is.)	İbrahim (kişi adı)	Mutfak (is.)
Çocuk (is.)	Doktor (is.)	İkiz (sf.)	Müzik (is.)
Çok (sf., zf.)	Doğru (is., sf., zf.)	İle (bağ.)	Ocak (is.)
Çok yaşa (kalıp ifade)	Dolap (is.)	İş (is.)	Oda (is.)
Dalgalı (sf.)	Dört (4) (is.)	Kalem (is.)	Okumak (f.)
Dede (is.)	Durak (is.)	Kapı (is.)	On iki (is.)
Değil (is.)	Duvar (is.)	Kardeş (is.)	Oturma odası (is.)
Deniz (kişi adı)	Düşmek (f.)	Kasap (is.)	Oynamak (f.)
Dikkatli (sf.)	Düzce (is.)	Kendi (zm.)	Ödev yapmak (f.)
Dinlenmek (f.)	Ekme (is.)	Kitap (is.)	Öğle (is.)
Doğru (is., sf., zf.)	Elif (kişi adı)	(f.)	Pencere (is.)
Doğum yeri (is.)	Elma (is.)	Küçük (sf.)	Sabun (is.)
Doktor (is.)	Erkek (is.)	Lokanta (is.)	Salon (is.)
Durum (is.)	Eş (karı, koca) (is.)	Masa (is.)	Sandalye (is.)
	Ev (is.)	Merhaba (kalıp ifade)	Sigara içmek (f.)
	Fotoğraf (is.)	Meslek (is.)	Spor yapmak (f.)
	Futbol (is.)	(is.)	Sürekli (zf.)
		Mutlu (sf.)	Şampuan (is.)

Duygu (is.) Düz (sf.) Düzce (is.) Eğitim durumu (is.) Ekim (is.) Ela (is.) Elif (kişi adı) Erkek (is.) Esmer (sf.) Eş (karı,koca) (is.) Ev (is.) Ev telefonu (is.) Evli (is.) Fakat (bağ.) Fatma (kişi adı) Film izlemek (f.) Fotoğraf makinesi (is.) Gamze (Yanaktaki çukur) (is.) Geveze (sf.) Gökdelen (is.) Göz (is.) Güler yüz (is.) Gülmek (f.) Güzel (sf.) Haluk (kişi adı) Hapşirmek (f.) Her (sf.) Heyecanlı (sf.) Hissetmek (f.) İncelemek (f.) İstanbul (is.) İsim (is.) İş (is.) Kadın (is.) Kahverengi (is.) Kamera (is.) Kalem (is.) Kapalı (sf.) Kardeş (is.) Kat (is.) Kel (sf.) Keyifli (sf.) Kısa (sf.) Kıvrıkcık (sf.) Kız (is.) Kızgın (sf.) Kilo (is.) Kilolu (sf.) Kitap (is.) Komik (sf.) Konuşkan (is.) Konuşmak (f.) Korkmak (f.) Koyu (is.) Kumral (sf.) Kütüphane (is.) Lakin (bağ.) Lisans (is.) Mahmut (kişi adı) Masa (is.)	Gazete (is.) Gece (is.) Gömlek (is.) Göz (is.) Gözlük (is.) Gözlükçü (is.) Gül (is.) Güneş (is.) Hafta (is.) Hala (is.) Harf (is.) Harita (is.) Havalimanı (is.) Hayal (is.) Hayat (is.) Hoca (is.) Işık (is.) İçeri (zf.) İki (2) (is.) İnce (sf.) İnce harf (is.) İnternet (is.) İstanbul (is.) İş (is.) İyi (sf.) Kağıt (is.) Kahve (is.) Kalem (is.) Kalp (is.) Kalın (is.) Kalın harf (is.) Kapı (is.) Kat (is.) Kedi (is.) Kelebek (is.) Kelime (is.) Kısa (sf.) Kitap (is.) Koltuk (is.) Kovalamak (f.) Koyu (sf.) Köpek (is.) Kutu (is.) Küçük (sf.) Kütüphane (is.) Lamba (is.) Maç (is.) Mahalle (is.) Market (is.) Masa (is.) Mektup (is.) Merhaba (kalıp ifade) Merkez (is.) Mutfak (is.) Nar (is.) Ocak (ay) (is.) Oda (is.) Okul (is.) Omuz (is.) Onun (zm.)	Nasıl (sf., zf.) Nasılısın (kalıp ifade) Ne (sf., zm.) Neresi (zm.) Okul (is.) Okumak (f.) Onlar (zm.) Öğrenci (is.) Öğretmen (is.) Önce (zf.) Polis (is.) Proje (is.) Renk (is.) Resim (is.) Saat (is.) Sakin (sf.) Sanatçı (is.) Sayfa (is.) Sınıf (is.) Silgi (is.) Siz (zm.) Sonra (zf.) Soyadı (is.) Spor (is.) Şehir (is.) Şişman (sf.) Tarihî (sf.) Tatil (is.) Telefon (is.) Telefon numarası (is.) Teşekkür etmek (f.) Torun (is.) Ülke (is.) Üniversite (is.) Üsküp (is.) Var (is.) Ve (bağ.) Yemek (is.) Yeşil (is., sf.) Yok (is.) Yurt (is.) Zayıf (sf.)	Tabure (is.) Tam (sf.) Telefon (is.) Televizyon (is.) Tişört (is.) Turuncu (is., sf.) Var (is.) Vazo (is.) Video oyunu (is.) Yarım (sf.) Yastık (is.) Yatak (is.) Yatak odası (is.) Zaman (is.)
---	--	--	---

Mavi (is.)	Onlar (zm.)		
Medeni hal (is.)	Onların (zm.)		
Mehmet (kişi adı)	Otel (is.)		
Meslek (is.)	Otobüs (is.)		
Metin (is.)	Ödev (is.)		
Mutlu (sf.)	Öğrenci (is.)		
Mutsuz (sf.)	Öğretmen (is.)		
Nasıl (sf., zf.)	Örnek (is.)		
Neşeli (sf.)	Pano (is.)		
O (zm.)	Para (is.)		
Ofis (is.)	Pasaport (is.)		
Onların (zm.)	Pembe (is.)		
Onun (zm.)	Pencere (is.)		
Orta (sf.)	Perde (is.)		
Osman (kişi adı)	Polis (is.)		
Oyun (is.)	Problem (is.)		
Oyuncu (is.)	Saat (is.)		
Oyun oynamak (f.)	Sabah (is.)		
Öfkeli (sf.)	Salon (is.)		
Öğrenci (is.)	Sayı (is.)		
Öğretmen (is.)	Sandalye (is.)		
Ölmek (f.)	Senin (zm.)		
Pencere (is.)	Sevgi (is.)		
Perde (is.)	Sıkıntı (is.)		
Pınar (kişi adı)	Sınıf (is.)		
Polis (is.)	Sıra (is.)		
Rahatlamak (f.)	Sizin (zm.)		
Renk (is.)	Sokak (is.)		
Rize (is.)	Sonra (zf.)		
Saç (is.)	Soru (is.)		
Sağlıksız (sf.)	Sorun (is.)		
Sahne (is.)	Sözcük (is.)		
Sakal (is.)	Sözlük (is.)		
Sanatçı (is.)	Şarj (is.)		
Sarı (is.)	Şarkı (is.)		
Sarışın (sf.)	Şehir (is.)		
Senin (zm.)	Şeker (is.)		
Sevmek (f.)	Tahta (is.)		
Seyretmek (f.)	Taksi (is.)		
Sıkılmak (f.)	Tavşan (is.)		
Sınıf (is.)	Tek (sf., zf.)		
Sinema (is.)	Telefon (is.)		
Sinirli (sf.)	Türkçe (is.)		
Siyah (is.)	Uçak (is.)		
Sizin (zm.)	Uzun (sf.)		
Somurtkan (sf.)	Üç (3) (is.)		
Soru (is.)	Ülke (is.)		
Surat (is.)	Üniversite (is.)		
Şaka yapmak (f.)	Ünlü harf (is.)		
Şarkıcı (is.)	Ünsüz harf (is.)		
Şaşırmak (f.)	Üzüm (is.)		
Şaşkın (is.)	Var (is.)		
Şehir (is.)	Yabancı (sf.)		
Şişman (sf.)	Yağmur (is.)		
Tahta (is.)	Yanlış (is., sf., zf.)		
Tarık (kişi adı)	Yatak (is.)		
Tarif etmek (f.)	Yemek (is.)		
Tebessüm (is.)	Yemekhane (is.)		
Ten (is.)	Yeşil (is.)		
Tiyatro (is.)	Yıl (is.)		

Tiyatrocu (is.) Torun (is.) Tuğba (kişi adı) Umursamaz (sf.) Utangaç (sf.) Uyumak (f.) Uzun (sf.) Üzgün (sf.) Vapur (is.) Ve (bağ.) Yakın (sf.) Yakışıklı (sf.) Yanlış (is., sf., zf.) Yaşamak (f.) Yer (is.) Yeşil (is.) Yok (is.) Yorgun (sf.) Yukarı (zf.) Yüz (surat) (is.) Zaman (is.) Zayıf (sf.) Zehra (kişi adı) Zıt (is.)	Yok (is.) Yol (is.) Yurt (öğrenci yurdu) (is.) Yüz (surat) (is.) Zeytin (is.)		
---	--	--	--

7.3. EK 3: Gözlem Sonucu 3. Haftada Ulaşılan Kelimeler

Dersler			
Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma
Açık (is., sf.)	Aç (sf.)	Ad (is.)	Ağaç (is.)
Açık (hava için) (sf.)	Ad (is.)	Ahmet (kişi adı)	Akrep (saat) (is.)
Ağaç (is.)	Ağrı (is.)	Aile (is.)	Ara (is.)
Ağustos (is.)	Ağrımak (f.)	Akşam (zf.)	Araba (is.)
Alışveriş (is.)	Ahmet (kişi adı)	Anne (is.)	Banyo (is.)
Alışveriş yapmak (f.)	Aile (is.)	Baba (is.)	Beş (5) (is.)
Almak (f.)	Akıllı (sf.)	Banyo yapmak (f.)	Beyaz (is.)
Ama (bağ.)	Alkol (is.)	Benim (zm.)	Buçuk (sf.) Buzdolabı (is.)
Ana yemek (is.)	Araba (is.)	Bıçak (is.)	Cuma (gün) (is.)
Ankara (is.)	Arkadaş (is.)	Bitmek (f.)	Cumartesi (gün) (is.)
Anne (is.)	Aşçı (is.)	Bizim (zm.)	Çarşamba (gün) (is.)
Apartman (is.)	Avukat (is.)	Çalışmak (f.)	Çeyrek (zf.)
Ara (is.)	Baş (is.)	Çay (is.)	Çizmek (f.)
Araba (is.)	Bekçi (is.)	Doğramak (f.)	Çöp kutusu (is.)
Aralık (is.)	Belge (is.)	Doktor (is.)	Dinlemek (f.)
Arka (is., sf.)	Ben (zm.)	Düzce (is.)	Dinlenmek (f.)
Arzu (is.)	Benim (zm.)	Ekmek (is.)	Doğum günü (is.)
Askı (is.)	Berber (is.)	El (is.)	Duş almak (f.)
Aşağı (zf.)	Biz (zm.)	Elbise (is.)	Duş kabini (is.)
Aşçı (is.)	Bizim (zm.)	Evli (sf.)	Fırın (is.)
Atletizm (is.)	Büyük (sf.)	Garson (is.)	Geçmek (f.)
Ay (Ocak, Şubat,...) (is.)	Çalışkan (sf.)	İle (bağ.)	Gitar (is.)
Az (sf., zf.)	Çanta (is.)	İstemek (f.)	Gitmek (f.)
Baba (is.)	Çiftçi (is.)	İş (is.)	Gri (is., sf.)
Baharat (is.)	Değil (is.)	Kafe (is.)	Gün (is.)
Bahçe (is.)	Dışarı (zf.)	Kahvaltı (is.)	Hafta içi (is.)
Banka (is.)	Dikmek (f.)	Kahve (is.)	Hafta sonu (is.)
Basketbol (is.)	Doktor (is.)	Kardeş (is.)	Halı (is.)
Batı (is.)	Doğru (is., sf., zf.)	Kasap (is.)	Her (sf.)
Beklemek (f.)	Düşünce (is.)	Kitap (is.)	İç (is., sf.)
Ben (zm.)	Düzce (is.)	Koşmak (f.)	İmza (is.)
Benim (zm.)	Eczacı (is.)	Mavi (is., sf.)	İzlemek (f.)
Beyaz (is., sf.)	Ev (is.)	Ne (sf., zm.)	Kahverengi (is., sf.)
Bina (is.)	Eyüp (erkek ismi) (kişi adı)	Nerede (zm.)	Kalem (is.)
Binmek (f.)	Fakir (sf.)	Okul (is.)	Kayıt olmak (f.) Kedi (is.)
Binicilik (is.)	Futbolcu (is.)	Okumak (f.)	Kitap (is.)
Bisiklet (is.)	Genç (sf.)	Önce (zf.)	Klozet (is.)
Boks (is.)	Görmek (f.) Gözlükçü (is.)	Senin (zm.)	Koltuk (is.)
Buçuk (sf.)	Güzel (sf.)	Sonra (zf.)	Kroki (is.)
Buğra (kişi adı)	Harf (is.)	Spor (is.)	Kutlamak (f.)
Bulut (is.)	Hayal (is.)	Su (is.)	Kütüphane (is.) Küvet (is.)
Bulutlu (sf.)	Hayal (is.)	Şarkıcı (is.)	Masa (is.)
Buz hokeyi (is.)	Hemşire (is.)	Tatlı (is.) Televizyon (is.) Torun (is.)	Mutfak (is.)
Büyük (sf.)	İhtiyar (sf.)	Uyumak (f.)	Ocak (yemek pişirilen yer) (is.) Oda (is.)
Cadde (is.)	İnsan (is.)	Ülke (is.)	Okumak (f.)
Çapraz (is.)	İşçi (is.)	Vermek (f.)	On (10) (is.)
Çevre (is.)	İzlemek (f.)	Yaş (kişinin yaşı) (is.)	On bir (11) (is.)
Çeyrek (zf.)	Kalem (is.)	Yaşamak (f.) Yemek (is.)	On iki (12) (is.)
Çirkin (sf.)	Kalp (is.)	Yemek yemek (f.)	Orta (is. sf.)
Çok (sf., zf.)	Kantin (is.)	Yıkamak (f.)	
Çorba (is.)	Kesmek (f.)	Yürümek (f.)	
Dağ (is.)	Kredi Kartı (is.)		
Daire (apartman dairesi) (is.)	Mavi (is., sf.)		
Defter (is.)	Memur (is.)		

Ders çalışmak (f.) Dinlemek (f.) Dinlenmek (f.) Doğu (is.) Doktor (is.) Dosya (is.) Durak (is.) Duvar (is.) Dükân (is.) Düz (sf.) Düzce (is.) Eczane (is.) Ekim (is.) Elma (is.) Emek (Ankara'da bir semt) (is.) Erkek (is.) Eskrim (is.) Esmer (sf.) Ev (is.) Eylül (ay) (is.) Fırtınalı (sf.) Futbol (is.) Geçmek (f.) Giriş (is.) Gitmek (f.) Golf (is.) Göndermek (f.) Göz (is.) Güneş (is.) Güneşli (sf.) Güney (is.) Güreş (is.) Gürültülü (sf.) Güzel (sf.) Haber (is.) Hafta sonu (is.) Halter (is.) Hasta (sf.) Hastane (is.) Hava (is.) Hava durumu (is.) Havaalanı (is.) Haziran (is.) Hemşire (is.) Hentbol (is.) Heyecanlı (sf.) Işık (is.) İçecek (is.) İğne (is.) İki (is.) İkram etmek (f.) İlaç (is.) İndirim (is.) İnmek (f.) İnsan (is.) İstemek (f.) Jimnastik (is.) Kaç (sf.) Kahverengi (is., sf.)	Meşgul (sf.) Misafirperver (sf.) Mutlu (sf.) Müdür (is.) Mühendis (is.) Nerede (zm.) Nereden (zm.) Nereye (zm.) Okul (is.) Onun (zm.) Onlar (zm.) Öğrenci (is.) Öğretmen (is.) Saat (is.) Saç (is.) Sanatçı (is.) Sekreter (is.) Senin (zm.) Sevimli (sf.) Sinirli (sf.) Siz (zm.) Sporcu (is.) Şoför (is.) Tembel (sf.) Telefon numarası (is.) Terzi (is.) Türk (is.) Uçak (is.) Uzak (is., sf.) Üniversite (is.) Ütü (is.) Ütü yapmak (f.) Var (is.) Yalan (is., sf.) Yanlış (is., sf., zf.) Yarışçı (is.) Yaş (kişinin yaşı) (is.) Yaşamak (f.) Yaşlı (sf.) Yetenekli (sf.) Yorgun (sf.) Zengin (sf.) Zor (sf.)	Oturma odası (is.) Oturmak (f.) Öğrenmek (f.) Pahalı (sf.) Parti (is.) Paspas (is.) Pazar (gün) (is.) Pazartesi (gün) (is.) Perşembe (gün) (is.) Saat (is.) Salı (gün) (is.) Sarı (is., sf.) Sekreter (is.) Sınav olmak (f.) Siyah (is., sf.) Tablo (is.) Tam (sf.) Televizyon (is.) Tiyatro (is.) Tuvalet (is.) Ucuz (sf.) Üç (3) (is.) Üst (is., sf.) Var (is.) Yan (is., sf.) Yardımcı olmak (f.) Yelkovan (saat) (is.) Yirmi (20) (is.) Yürümek (f.)
---	--	---

Kalabalık (sf.)			
Kalem (is.)			
Kalkmak (f.)			
Kalmak (f.)			
Kapalı (hava için) (sf.)			
Karakol (is.)			
Karlı (sf.)			
Karşı (yön) (is., sf.)			
Kasım (is.)			
Kat (is.)			
Kayak (is.)			
Kısa (sf.)			
Kilolu (sf.)			
Kitap (is.)			
Korkmuş (sf.)			
Koyu (sf.)			
Kredi kartı (is.)			
Kuzen (is.)			
Kuzey (is.)			
Küçük (sf.)			
Kürek (is.)			
Kütüphane (is.)			
Lezzetli (sf.)			
Lira (is.)			
Lokanta (is.)			
Mağaza (is.)			
Mantı (is.)			
Market (is.)			
Mart (is.)			
Mavi (is., sf.)			
Mayıs (is.)			
Mesafe (is.)			
Metro (is.)			
Mevsim (is.)			
Mutlu (sf.)			
Müzik (is.)			
Nakit (is.)			
Ne kadar (sf.)			
Nisan (is.)			
Ocak (ay) (is.)			
Oda (is.)			
Okçuluk (is.)			
Okumak (f.)			
On (is.)			
On iki (is.)			
Orman (is.)			
Otel (is.)			
Otobüs (is.)			
Otogar (is.)			
Oturmak (bir yere) (f)			
Oturmak (yaşamak) (f)			
Ödemek (f.)			
Öğrenci (is.)			
Ön (is., sf.)			
Pahalı (sf.)			
Para (is.)			
Pasta (is.)			
Pastane (is.)			
Renk (is.)			
Restoran (is.)			

Rüzgârlı (sf.) Saat (is.) Saç (is.) Sağ (yön) (is., sf.) Sakin (is.) Salata (is.) Salon (is.) Sandalye (is.) Sarışın (sf.) Sebze (is.) Sekiz (is.) Sen (zm.) Sesli (sf.) Sessiz (sf.) Sıcak (sf.) Sınıf (is.) Sıra (is.) Sisli (sf.) Soda (is.) Soğuk (sf.) Sol (yön) (is., sf.) Sörf (is.) Su (is.) Su kayağı (is.) Su topu (is.) Süt (is.) Sütlâç (is.) Şaşırmak (f.) Şaşırmış (sf.) Şehir (is.) Şişman (sf.) Şubat (is.) Tahta (is.) Tarçın (is.) Tarhana (is.) Tatil (is.) Tatlı (is.) Tedavi olmak (f.) Tekvando (is.) Temmuz (is.) Ten (is.) Tenha (sf.) Tenis (is.) Terminal (is.) Tren garı (is.) Ucuz (sf.) Uçak (is.) Uyumak (f.) Uzak (sf.) Uzun (sf.) Üçüncü (sf.) Üzgün (sf.) Üzüm (is.) Var (is.) Vermek (f.) Voleybol (is.) Yağmur (is.) Yağmurlu (sf.) Yakın (sf.) Yakışıklı (sf.)			
---	--	--	--

Yan (yön) (is., sf.) Yatak odası (is.) Yelken (is.) Yemek yemek (f.) Yemekhane (is.) Yok (is.) Yorgun (sf.) Yukarı (zf.) Yurt (Öğrenci yurdu) (is.) Zayıf (sf.) Zemin (is.)			
---	--	--	--

7.4. EK 4: Gözlem Sonucu 4. Haftada Ulaşılan Kelimeler

Dersler			
Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma
Abi (is.)	Ağrı (is.)	Acı (is., sf.)	Akşam (is.)
Açık (renk) (sf.)	Anlamak (f.) Alışveriş	Acılı (sf.)	Atmak (f.)
Ağaç (is.)	yapmak (f.)	Acısız (sf.)	Ayakkabı (is.)
Ağrı (is.)	Baş (is.)	Armut (is.)	Bavul (is.)
Al (Kırmızı) (is. sf.) Ana	Başlamak (f.)	Ayran (is.)	Bıçak (is.)
yemek (is.)	Beklemek (f.)	Baharatlı (sf.)	Biber (is.)
Araba (is.)	Bıyık (is.)	Bal (is.)	Bilet (is.)
Arka (is., sf.)	Bilmek (f.)	Ballı (sf.)	Bisiklet (i.)
Arzu (is.)	Büyük (sf.)	Biber (is.)	Dış fırçası (is.)
Asla (zf.)	Cüzdan (is.)	Çay (is.)	Doğramak (f.)
Ateş (is.)	Çay (is.)	Çorba (is.)	Domates (is.)
Atkı (is.)	Çıkmak (f.)	Domates (is.)	Döner (is.)
Atletizm (is.)	Çirkin (sf.)	Elma (is.)	Ekleme (f.)
Ayakkabı (is.)	Çocuk (is.)	Fincan (is.)	Fotoğraf makinesi (is.)
Baklava (is.)	Değil (is.)	Güneşli (sf.)	Gelmek (f.)
Baş (is.)	Demek (f.)	Havuç (is.)	Gişe (is.)
Başlamak (f.)	Ders anlatmak (f.)	Ispanak (is.)	Gözlük (is.)
Bayrak (is.)	Dinlemek (f.)	İçecek (is.)	Hangi (sf.)
Bazen (is.)	Dinlenmek (f.)	Karpuz (is.)	Havlu (is.)
Bebek (is.)	Doğru (sf.)	Kaşar (is.)	Hostes (is.)
Bekar (is.)	Gazete (is.)	Kavun (is.)	Kaç (sf.)
Beslenmek (f.)	Gelmek (f.)	Kıyma (is.)	Kahvaltı (is.) Kalmak
Bisiklet (is.)	Genç (sf.)	Kıymalı (sf.)	(f.)
Bitmek (f.)	Girmek (f.)	Küçük (sf.)	Kırmak (f.)
Boğaz (is.)	Görmek (f.)	Lezzetli (sf.)	Kiminle (zm.)
Bot (is.)	Güzel (sf.)	Limonata (is.)	Kimlik (is.)
Bulaşık deterjanı (is.)	Hayırlı olsun (kalıp	Mandalina (is.)	Kitap (is.)
Bulaşık süngeri (is.)	ifade)	Mantar (is.)	Koymak (f.)
Buluşmak (f.)	Hediye (is.)	Maydanoz (is.)	Malzeme (is.) Muavin
Ceket (is.)	Herkes (zm.)	Meyve (is.)	(is.)
Ciddi (sf.)	İçmek (f.)	Muz (is.)	Nasıl (sf.)
Cinsiyet (is.)	İstemek (f.)	Nar (is.)	Ne zaman (zf.)
Çanta (is.)	Kahvaltı (is.)	Patates (is.) Portakal	Nerede (zm.)
Çay (is.)	Kahve (is.)	(is.)	Otobüs (is.)
Çilek (is.)	Kalkmak(f.)	Sakin (sf.) Sarımsak	Öğle (is.)
Çizme (is.)	Kantin (is.)	(is.) Sebze (is.)	Pişmek (f.)
Çorba (is.)	Konuşmak (f.)	Sıcak çikolata (is.)	Servis yapmak (f.)
Daima (zf.)	Kötü (sf.)	Soda (is.)	Sevmek (f.)
Dalgalı (sf.)	Kuş (is.)	Soğan (is.)	Seyahat etmek (f.)
Dar (sf.)	Kütüphane (is.)	Su (is.)	Soğan (is.)
Dedikodu (is.)	Lavabo (is.)	Sucuk (is.)	Sürmek (f.)
Deniz (is.)	Memnun olmak (kalıp	Süt (is.)	Şapka (is.)
Ders çalışmak (f.) Doktor	ifade)	Şeftali suyu (is.)	Şoför (is.)
(is.)	Oturmak (f.)	Şekerli (sf.)	Tarif (is.)
Dondurma (is.)	Resim (is.)	Tatsız(is.)	Tatlı (is.)
Düğme (is.)	Sakal (is.)	Tost (is.)	Tava (is.)
Elif (kişi adı)	Sandalye (is.)	Tuzlu (sf.)	Tencere (is.)
Elma (is.)	Sınıf(is.)	Tuzsuz (f.)	Terlik(is.)
Erkek (is.)	Uyumak (f.)	Türk kahvesi (is.)	Tuz (is.)
Erken (zf.)	Uzak (sf.)	Uzatmak (f.)	Tuzlu (sf.)
Eşarp (is.)	Var (is.)	Üzüm (is.)	Tuzsuz (f.)
Eşofman (is.)	Yatmak (f.)	Var (is.)	Uçak (is.)
Etek (is.)	Yazmak (f.)	Yok (is.)	Valiz (is.)
Ev (is.)	Yemek yapmak(f.)		Yağ (is.)
Fasulye (is.)	Yok (is.)		Yaşamak (f.)

Fermuar (is.) Film izlemek (f.) Geniş (sf.) Gitmek (f.) Gömlük (is.) Gözlük (is.) Güneşli (sf.) Güz (is.) Hasta (sf.) Hava (is.) Her (sf.) Hırka (is.) Ilık (sf.) İçecek (is.) İçmek (f.) İlkbahar (is.) İnce (sf.) İstanbul (is.) İzlemek (f.) Kaban (is.) Kalabalık (sf.) Kalın (sf.) Kara (siyah) (is.) Karanlık (sf.) Kardeş (is.) Karpuz (is.) Kayak yapmak (f.) Kazak (is.) Kırmızı (is., sf.) Kısa (sf.) Kıyafet (is.) Kız (is.) Kızıl (is., sf.) Kitap (is.) Koşmak (f.) Koyu (renk) (sf.) Köpek (is.) Kundura ayakkabı (is.) Leyla (kişi adı) Malzeme (is.) Mama (is.) Mantı (is.) Mavi (is., sf.) Medeni Hal (is.) Mert (kişi adı) Mevsim (is.) Muz (is.) Nakit (is.) Okul (is.) Okumak (f.) Ödemek (f.) Ödev yapmak (f.) Öğrenci (is.) Öğretmen (is.) Ön (is., sf.) Palto (is.) Pantolon (is.) Para üstü (is.) Patlıcan (is.) Piknik (is.)			Yemek (is.) Yemek yapmak (f.) Yıl (is.) Yumurta (is.)
--	--	--	--

Polis (is.)			
Porsiyon (is.)			
Portakal (is.)			
Reçete (is.)			
Salata (is.)			
Sandalet (is.)			
Sarı (is., sf.)			
Sarışın (is.)			
Serin (sf.)			
Sevmek (f.)			
Seyahate çıkmak (f.)			
Sıcak (sf.)			
Sık sık (zf.)			
Silmek (f.)			
Sinema (is.)			
Sinirli (sf.)			
Siyah (is., sf.)			
Soda (is.)			
Soğuk (sf.)			
Sonbahar (is.)			
Spor ayakkabı (is.)			
Spor yapmak (f.)			
Süt (is.)			
Şal (is.)			
Şapka (is.)			
Şişman (sf.)			
Şort (is.)			
Tatlı (is.)			
Ten rengi (is.)			
Tenha (sf.)			
Terlik (is.)			
Tişört (is.)			
Tiyatro (is.)			
Tüketmek (f.)			
Ucuz (sf.)			
Utangaç (sf.)			
Uyanmak (f.)			
Ütü yapmak (f.)			
Üzüm (is.)			
Var (is.)			
Yalan (is.)			
Yaprak (is.)			
Yasak (is.)			
Yaz (is.)			
Yemek (is.)			
Yeşil (is., sf.)			
Yok (is.)			
Zaman (is.)			

7.5. EK 5: Gözlem Sonucu 5. Haftada Ulaşılan Kelimeler

Dersler			
Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma
Araba (is.)	Akşam (zf.)	Ağrı (is.)	Abur cubur (is.)
Ağız (is.)	Bakmak (f.)	Alışveriş yapmak (f.)	Ağrı (is.)
Ağrı (is.)	Başkent (is.)	Almak (f.)	Ara (is.)
Ağrı kesici (is.)	Bilmek (f.)	Ateş (is.)	Araba (is.)
Alın (is.)	Bitmek (f.)	Ayakkabı (is.)	Ateş (is.)
Almak (f.)	Bölüm (is.)	Ayılmak (f.)	Ayak (is.)
Ayak (is.)	Bugün (is.)	Ayran (is.)	Bahar (is.)
Bacak (is.)	Çay (is.)	Banyo yapmak (f.)	Bakmak (f.)
Baldır (is.)	Çalışmak (f.)	Baş (is.)	Bal (is.)
Baş (is.)	Değil (is.)	Bayılmak (f.)	Balık (is.)
Bel (is.)	Ders (is.)	Binmek (f.)	Baş dönmesi (is.)
Bilek (is.)	Dinlemek (f.)	Boğaz (is.)	Bisküvi (is.)
Bilet (is.)	Evet (is.)	Bulanmak (f.)	Bulantı (is.)
Binmek (f.)	Futbol (is.)	Ceket (is.)	Bulut (is.)
Boğaz (is.)	Gibi (e.)	Çalışmak (f.)	Cips (is.)
Boş (sf.)	Gelmek (f.)	Çanta (is.)	Çeşitli (sf.)
Boyun (is.)	Hangi (sf.)	Çizme (is.)	Çikolata (is.)
Burun (is.)	Hayır (is.)	Dinlemek (is.)	Çilek (is.)
Çene (is.)	Hiç (zf.)	Diş (is.)	Çorap (is.)
Çıkış (is.)	İçmek (f.)	Dönmek (f.)	Çürük (sf.)
Çift (sf.)	İstemek (f.)	Durak (is.)	Dalmak (f.)
Çirkin (sf.)	Kim (zm.)	Eczane (is.)	Diş (is.)
Dil (is.)	Kimden (zm.)	Elbise (is.)	Doktor (is.)
Dirsek (is.)	Kime (zm.)	Etek (is.)	Dolgu (is.)
Diş (is.)	Kimin (zm.)	Fırçalamak (f.)	Dönmek (f.) Düzenli (zf.)
Diz (is.)	Kar (is.)	Film (is.)	Ekmek (is.)
Dolmak (f.)	Kızmak (f.)	Gezmek (f.)	Et (is.)
Dolmuş (is.)	Kitap (is.)	Girmek (f.)	Fasülye (is.)
Dolu (sf.)	Kötü (sf.) Konuşmak (f.)	Giyinmek (f.)	Fayda (is.)
Donmak (f.)	Müzik (is.)	Gömlük (is.)	Faydalı (sf.) Faydasız (sf.)
Dosya (is.)	Ne zaman (zf.) Nerede (zm.)	Gözlük (is.)	Gökyüzü (is.) Görmek (f.)
Dönmek (f.)	Nereden (zm.) Nereye (zm.)	İlaç(is.)	Halsizlik (is.) Hastane (is.) Hemşire (is.)
Dönüş (is.)	Nereyi (zm.)	İnmek (f.)	Hiç (zf.)
Dudak (is.)	Not (is.)	İyileşmek (f.)	Hostes (is.)
Durak (is.)	Okumak (f.) Oturmak (f.) Oynamak (f.)	İzlemek (f.)	İç (is.)
Düz (is.)	Oyun (is.)	Kahvaltı yapmak (f.)	İnek (is.)
El (is.)	Ödev yapmak (f.)	Kahve (is.)	Kabak (is.)
Gar (is.)	Özlemek (f.)	Kalkmak (f.)	Kahvaltılık (is.)
Gemi (is.)	Pencere (is.)	Kaşınmak (f.)	Kaptan (is.)
Gırtlak (is.)	Piknik (is.)	Kazak (is.)	Karın (is.)
Gidiş (sf.)	Sevmek (f.)	Konuşmak (f.)	Karpuz (is.)
Giriş (is.)	Seyretmek (f.)	Kullanmak (f.)	Kavun (is.)
Gişe (is.)	Sigara (is.)	Merak etmek (f.)	Kayısı (is.)
Gitmek (f.)	Spor (is.)	Meyve (is.)	Kaymak (is.)
Göğüs kafesi (is.)	Sohbet etmek (f.)	Mide (is.)	Kiraz (is.)
Görevli (is.)	Soru (is.)	Mont (is.)	Konforlu (sf.)
Göz (is.)	Sormak (f.)	Muayene olmak (f.)	Kullanmak (f.)
Güzel (sf.)	Söylemek (f.)	Okumak (f.)	Öksürmek (f.)
Hareket (is.)	Su (is.)	Önce (zf.)	Önce (zf.)
Havalimanı (is.)	Televizyon (is.)	Pantolon (is.)	Pantolon (is.)
Hostes (is.)	Temizlemek (f.)	Radyasyon (is.)	Radyasyon (is.)
İkram (is.)		Saat (is.)	Saat (is.)
İnmek (f.)			
İstasyon (is.)			
Kalça (is.)			

Kaptan (is.) Karın (is.) Karşı (is., sf.) Kaş (is.) Kat (is.) Kemik (is.) Kırılmak (f.) Kirpik (is.) Kol (is.) Köşe (is.) Kredi kartı (is.) Lezzetli (sf.) Lezzetsiz (sf.) Makinist (is.) Meyve (is.) Mide (is.) Minibüs (is.) Nakit (is.) Omuz (is.) Ödemek (f.) Pahalı (sf.) Parmak (is.) Pilot (is.) Saat (is.) Saç (is.) Sağ (is.) Sebze (is.) Sırt (is.) Sol (is.) Su (is.) Sürmek (f.) Şoför (is.) Tek (sf.) Terminal (is.) Topuk (is.) Tren (is.) Tutulmak (f.) Tüketmek (f.) Ucuz (sf.) Uçak (is.) Üşümek (f.) Varış (is.) Vermek (f.) Yardım (is.) Yardım etmek (f.) Zam (is.)	Ütülemek (f.) Vermek (f.) Yazmak (f.) Yemek (is.) Yıkamak(f.)	Sandalet (is.) Sessiz (sf.) Seyretmek (f.) Sigara (is.) Sonra (zf.) Spor yapmak (f.) Süt (is.) Şapka (is.) Şikayet (is.) Takmak (f.) Tedavi olmak (f.) Tehlike (is.) Terlemek (f.) Terlik (is.) Tişört (is.) Uçak (is.) Uyanmak (f.) Uyumak (f.) Üşümek (f.) Var (is.) Yangın (is.) Yazmak (f.) Yemek (f.) Yürümek (f.) Ziyaret etmek (f.)	Muz (is.) Otobüs (is.) Öğrenci (is.) Öğretmen (is.) Ölçmek (f.) Patlıcan (is.) Personel (is.) Peynir (is.) Pilot (is.) Rahat (sf.) Reçel (is.) Sakız (is.) Salatalık (is.) Sebze (is.) Soğan (is.) Sosis (is.) Sucuk (is.) Süt (is.) Şeftali (is.) Şoför (is.) Taksi (is.) Tavuk (is.) Tereyağ (is.) Terlik (is.) Uçak (is.) Ulaşım (is.) Ürün (is.) Vişne (is.) Yeryüzü (is.) Yıldız (is.) Yok (is.) Yolculuk (is.) Yumurta (is.) Zeytin (is.)
--	---	--	---

7.6. EK 6: Gözlem Sonucu 6. Haftada Ulaşılan Kelimeler

Dersler			
Okuma/Anlama	Dil Bilgisi	Yazma	Konuşma
Acil (is.)	Aç (sf.)	Anneanne (is.)	Adet (is.)
Açmak (f.)	Ağaçlık (is.)	Anons (is.)	Ağır (sf.)
Atlamak (f.)	Anneanne (is.)	Alışveriş merkezi (is.)	Ayran (is.)
Bakiye (is.)	Ateş (is.)	Almak (f.)	Arıza (is.)
Baklava (is.)	Atmak (f.)	Babaanne (is.)	Boş (sf.)
Basmak (f.)	Aydınlık (sf.)	Berber (is.)	Bozulmak (f.)
Bozdurmak (f.)	Bağış yapmak (f.)	Bilet (is.)	Çalkalamak (f.)
Can (is.)	Başlamak (f.)	Bozdurmak (f.)	Çekmek (f.)
Çekmek (f.)	Beklemek (f.)	Burs (is.)	Dolu (sf.)
Çevirmek (f.)	Bol (sf.)	Can yeleği (is.)	Dondurma (is.)
Çimen (is.)	Binmek (f.)	Çekmek (f.)	Ekmek (is.)
Daire (is.)	Bitmek (f.)	Çünkü (bağ.)	En (zf.)
Değiştirmek (f.)	Çadır (is.)	Döviz (is.)	Garanti (is.)
Dikdörtgen (is.)	Çalı (is.)	Eczane (is.)	Göndermek (f.)
Döviz (is.)	Çalmak (Hırsızın bir şey çalması) (f.)	Fatura (is.)	Hafif (sf.)
Durmak (f.)	Çalmak (Müzik aleti) (f.)	Fener (is.)	Hap (is.)
Elma (is.)	Çıkmak (f.)	Gemi (is.)	İlaç (is.)
Geçit (is.)	Çünkü (bağ.)	Gişe (is.)	Kablosuz (sf.)
Geçmek (f.)	Çöp (is.)	Görevli (is.)	Kibrit (is.)
Görüntülemek (f.)	Dönmek (f.)	Hastane (is.)	Kilo (is.)
Güvenlik (is.)	Durdurmak (f.)	Heykel (is.)	Kimden (zm.)
Hareket etmek (f.)	Durmak (f.)	İndirim (is.)	Kime (zm.)
Hırsız (is.)	Eş (is.)	İniş (is.)	Koli (is.)
Hızlı (sf.)	Etraf (is.)	Jeton (is.)	Kolonya (is.)
İç (is.)	Geçen (sf.)	Kuaför (is.)	Kulaklık (is.)
İçmek (f.)	Gibi (ed.)	Kullanmak (f.)	Kutu (is.)
İtmek (f.)	Gitmek (f.)	Kurs (is.)	Makarna (is.)
Kaldırım (is.)	Grip (is.)	Kuzen (is.)	Ne (sf., zm.)
Kare (is.)	Göl (is.)	Lokanta (is.)	Ne kadar (sf., zf., zm.)
Koparmak (f.)	Hapşırma (f.)	Neden (zf., zm.)	Nerede (zm.)
Künefe (is.)	Hikâye (is.)	Nehir (is.)	Ömür (is.)
Mandalina (is.)	Isınmak (f.)	Otobüs (is.)	Paket (is.)
Meyve (is.)	Islak (sf.)	Ödemek (f.)	Para (is.)
Ödemek (f.)	İçin (ed.)	Para (is.)	Patates (is.)
Portakal (is.)	İçmek (f.)	Personel (is.)	Pil (is.)
Polis (is.)	İzlemek (f.)	Rezervasyon (is.)	Saklamak (f.)
Personel (is.)	Kaçırmak (f.)	Saha (is.)	Soğuk (is., sf.)
Radyasyon (is.)	Kahvaltılık (is.) Kalkmak (f.)	Satmak (f.)	Su (is.)
Servis (is.)	(f.) Karanlık (sf.)	Sepet (is.)	Süre (is.)
Sorgulamak (f.)	Kuru (sf.)	Sinema (is.)	Şişe (is.)
Sürücü (is.)	Korkmak (f.)	Spor salonu (is.)	Temas (is.)
Sütlac (is.)	Muhteşem (sf.)	Stadyum (is.)	Uyarı (is.)
Şifre (is.)	Mutlu olmak (f.)	Şifre (is.)	Uzak (is., sf.)
Tasma (is.)	Oyun oynamak (f.)	Tebrikler (kalıp ifade)	Üretici (is.)
Tatlı (is.)	Önce (zf.)	Uçak (is.)	Ürün (is.)
Takmak (f.)	Serin (sf.)	Uçuş (is.)	Yumurta (is.)
Uyarı (is.)	Sucuk (is.)	Varış (is.)	
Üçgen (is.)	Şaşırmak (f.)	Yelken (is.)	
Üzüm (is.)	Toplamak (f.)	Yolculuk (is.)	
Yap-boz (is.)	Toprak (is.)		
Yavaş (sf.)	Tutmak (f.)		
Yaya (is.)	Uçmak (f.)		
Yüklemek (f.)	Uğraşmak (f.)		

	Uyumak (f.) Üzölmek (f.) Yaka (is.) Yakalamak (f.) Yakmak (f.) Yatmak (f.) Yürömek (f.) Zevk (is.)		
--	---	--	--

7.7. EK 7: Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

ÖĞRETİCİLER İÇİN YARI YAPILANDIRILMIŞ GÖRÜŞME FORMU

Araştırma Sorusu: Yabancılara Türkçe öğretiminde kelime öğretimi süreci nasıl işlemektedir?

Merhaba, benim adım Tilbe TAŞKIN. Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsünde yüksek lisans öğrencisiyim. Sizinle yabancılara Türkçe öğretimi uygulamalarında kelime öğretimi süreci hakkında görüşmek istiyorum. Bu araştırmada ortaya çıkacak olan sonuçların yabancılara Türkçe öğretimi alanına katkıda bulunacağını umuyorum. Görüşme boyunca söyleyeceğiniz her şey gizli kalacaktır. Bu bilgileri araştırmacı dışında kimsenin görmesi mümkün olmayacaktır. Ayrıca araştırma sonucunu yazarken görüştüğüm bireylerin hiçbirinin adı rapora yansımayacaktır. Başlamadan önce, bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı? Eğer izin verirseniz görüşmeyi ses kayıt cihazına kaydetmek istiyorum. Sizce bir sakıncası var mı? Bu görüşmenin yaklaşık 35-40 dakika süreceğini düşünüyorum. İzin verirseniz sorulara başlamak istiyorum.

Not: Yabancılara Türkçe öğretimi YTÖ şeklinde kullanılacaktır.

GÖRÜŞME SORULARI

1. Öğrencilerin Türkçe öğrenirken hangi kelimelere ihtiyaç duyduğunu nasıl belirlemektesiniz?
  - a. Öğrencilerin ihtiyaç duyduğu kelimeler genel olarak nelerdir?
2. Kelime öğretiminde kullandığınız strateji, yöntem ve teknikler nelerdir?
  - a. Kelime öğretiminde kullandığınız yöntem, strateji ve teknikler kelime öğretimine katkı sağlıyor mu?
3. Kelime öğretimi sürecine yönelik planlama yapıyor musunuz?
4. Kelime öğretimi sürecine yönelik etkinlikler tasarlıyor musunuz?
  - a. Nasıl etkinlikler tasarlıyorsunuz?
  - b. Türkçe setinizdeki etkinlikler yeterli oluyor mu?
5. Kelime öğretiminde kullandığınız öğretim araçları ve materyaller nelerdir?
  - a. Söz konusu araç ve materyallere nasıl ulaşıyorsunuz?
  - b. Kendiniz materyal geliştiriyor musunuz?
6. Kelime öğretimi sürecinde ölçme araçları kullanıyor musunuz?
  - a. Evet ise, hangi ölçme araçlarını kullanıyorsunuz?
  - b. Hayır ise neden ölçme aracı kullanmıyorsunuz?

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Tilbe Uysal

ÖĞRENİM DURUMU

Derece	Alan	Okul/Üniversite	Mezuniyet Yılı
Yüksek Lisans	Türkçe Eğitimi	Düzce Üniversitesi	2023
Lisans	Türkçe Öğretmenliği	Sakarya Üniversitesi	2020
Lise		Farabi Anadolu Lisesi	2013